

naša luč

1981

5

leto 30

slovenska pratika

MAJ

Lepi mesec maj je Cerkev posvetila božji Materi. Že nad stodvajset let se na Slovenskem obhajajo šmarnice, vsakodnevna pobožnost v Marijino čast. Povsod je znana pesem:

*Spet kliče nas venčani maj
k Mariji v nadzemeljski raj.
Cvetlice dobrave
si venčajo glave,
raduje se polje in gaj...*

Prve šmarnice so obhajali v ljubljanskem semenišču pred 130 leti. Pobožnost se je ljudstvu kmalu močno priljubila. Opravljati so jo pričeli brž tudi izven cerkve — na vasi, pri kapelicah in znamenjih. Tako se je splošno udomačila.

Čudoviti so ti majniški večeri. Ko se stisne mrak in ljudje povečerjajo in zazvoni pri cerkvi ali vaški kapeli ,večno luč', se sredi vasi zbere ob svetem znamenju vsa vas. Pred Marijino podobo prižgo sveče. Dekleta prično Marijino pesem, ki jo povzame za njimi staro in mlado. Sledi duhovno branje ali rožni venec z litanijami božje Matere. Vso pobožnost vodi ,molec'...

Skrivnosten je majniški večer. Na nebu žare biseri migljajočih zvezd, po sočnih tratah in mladem žitnem silju ubirajo svoj nočni spev črički, po cvetočih jablanah in hruškah

žužljajo hrošči ali se spreletavajo prve šentjanževe muhe. V grmovju žgoli slavček in tudi vaški potok pošumljava in poživlja mehki božajoči majniški večer. Vse stvarstvo je kot čudovita kitara, polna lepih melodij, ki spremljajo molitev in petje verne soseske. Vas je kakor ena družina, okrog nebeške Matere Marije, pod katere varstvo se zateka. Zlasti lepe so šmarnice ob nedeljskih večerih, ko so pete litanije.

PRVI MAJ

Prvi dan je že od nekdanj prevevalo praznično vzdušje. Narekovala ga je brsteča narava, svojski pečat pa je dobil, ko je postal tudi delavski praznik.

Na dan 1. maja sta do nedavnega gođovala sveta Filip in Jakob. Spremembe v cerkvenem koledarju so prestavile njun god na 11. maj. Verozanja in pregovori pa bodo kajpak še zmerom vezani na 1. maj.

Odmevi jurjevskih navad z mladim zelenjem se oglašajo še 1. maja. Ponekod okrasijo z raznim zelenjem dvoriščna vrata, pa tudi živino in voz, drugod pa živino in pri tem vriskajo. Mlado zelenje se pojavlja tudi kot okras pri delavskem praznovanju zlasti na vozilih (lokomotivah, tramvajih, avtobusih).

POSTAVLJANJE MLAJA

Postavljanje maja (mlaja, majskega drevesa) ni slovenska posebnost in sega v predkrščansko dobo. Pozna ga ves naš kulturni krog. Najstarejše poročilo o njem imamo iz Francije.

Drvo so postavljali nekoč v čast obnovljene drevesne rasti, pozneje se je prvotni pomen zabrisal. Predvsem so šego prevzeli fantje, ki so začeli postavljati drvo svojim izvoljenkam. Nazadnje se je prenesla navada tudi na praznik Telovega in na nekatere slavnostne dneve: na birmo, žegnanje, novo mašo.

Tedaj je maj izgubil docela svoj prvotni pomen in postal zgolj glasnik občestvenega veselja. Do nedavnega so ga postavljali po vseh slovenskih pokrajinah.

Fantje so nabrali po vasi denar za smreko. Dva dni pred 1. majem so jo šli v gozd iskat. Biti je morala vsaj 30 do 40 metrov visoka: vasi so se med seboj kosale, katera bo postavila višji in bolj okrašen maj.

Smreko so olupili, le vrh so ji pustili. Nanjo so obesili tri vence, ki so jih bili spletni iz zelenja in cvetja. Vse deblo so ovili z bršljanom, na vršič pa nataknili veliko stekleno bučo. Zraven so nasadili čim večjo slovensko zastavo.

Ko so maj postavili, so nanj kake štiri metre od zemlje nabili do enega metra široko srce, spleteno iz zelenja in cvetja. Vanj so zataknili slovenske zastavice in napis kot npr. »Pozdravljeni, kateri pridete pred mene!« ali »Pozdravljena, Kraljica majnika!«

Poleg tega so postavili še dva manjša, kakih deset metrov visoka mlaja, ki so ju prav tako okrasili, le da nista imela srca in napisa.

Ko je bil maj postavljen, so začeli streljati z možnarjem in prepevati in igrati na razne instrumente. Fantje so maj stražili vse majske noči, da bi ga ja kdo ne podžagal: to bi bila za vas večna sramota!

Zadnji dan v maju so mlaj podrli. Gostije so se smeli udeležiti le tisti, ki so pomagali maj krasiti.

Niko Kuret:

PRAZNIČNO LETO SLOVENCEV

Slika na naslovni strani:
LIMBARSKA GORA pri Moravčah.

mesečnik
za slovence
na tujem

maj 1981

Ureja uredniški odbor.
Odgovorni urednik:
Dr. Janez Hornböck.

Založba: Družba
sv. Mohorja v Celovcu.
Tisk: Tiskarna Družbe
sv. Mohorja v Celovcu.
Izhaja vsak mesec razen
julija in avgusta.

Naročnina:

Anglija	5 angl. f.
Avstrija	120 šil.
Belgija	280 belg. fr.
Francija	40 fran. fr.
Italija	8000 ital. lir
Švica	18 švic. fr.
Nizozemska	19 niz. glđ.
Nemčija	18 n. mark
Švedska	40 šv. kron
Avstralija	8 av. dol.
Kanada	12 kan. dol.
USA	10 am. dol.

Razlika v cenah je pogojena zaradi neenakih poštlin v posameznih državah in različnih deviznih preračunavanj.

Naročnike sprejemajo poverjeniki in uprava »Naše luči«.

Uredništvo in uprava:

Viktringer Ring 26,
A-9020 Klagenfurt,
Austria.

Printed in Austria

Najpomembnejši slovenski dogodek iz zadnjega časa je gotovo OBISK nekaj nad tisoč SLOVENCEV PRI PAPEŽU 21. marca. Ti so bili del 1500 romarjev iz vse Jugoslavije. Od slovenskih škofov so bili zraven Jenko, Kramberger in Lenič.

Pri pozdravu papeža je zagrebški nadškof Kuharič med drugim dejal: »Geslo sv. Benedikta ‚moli in delaj!‘ ostaja tudi danes geslo vsakega napredka. To geslo usklaja božje in človeško, časno in večno. Ko se duhovno danes na različne načine izriva iz človeške zavesti, je nujno treba oznanjevati, da je urejenost človeške osebe, družine in naroda mogoče doseči samo na temelju božje besede.

Ljubljanski nadškof Šuštar je v pozdravu papeža med ostalim povedal: »Sveti oče, prosimo Vas za Vašo spodbudno besedo in Vaš apostolski blagoslov, da bi vsi katoliški verniki v Jugoslaviji ostali verni in zvesti Cerkvi in Petrovemu nasledniku, da bi svobodni v svojem jeziku in v bratski povezanosti s slovanskimi narodi in vso Evropo častili Boga in bili živi pričevalci krščanske in kulturne dediščine sv. Benedikta in svetih bratov Cirila in Metoda.«

Po pozdravnih besedah obeh nadškofov je spregovoril papež, najprej v hrvaškem, nato v slovenskem jeziku. Izrazil je posebno zadovoljstvo, da so katoličani iz Jugoslavije poromali v Rim ob 1500-letnici rojstva zavetnika Evrope sv. Benedikta in ob sedanjih razglasitvi sv. Cirila in Metoda za sozavetnika Evrope. Potem je rekel: »Sv. Benedikt je bil junak vere in kulture. V družbi, ki so jo pretresale strašne krize vrednot in ustanov, je z močjo svojega dela potrdil prvenstvo duha in s tem branil tako dostojanstvo človekove osebe kot božjega otroka, kakor tudi dostojanstvo dela, ki ga je razumel kot službo bratom. Tako je vtikal smisel krščanstva v življenje in kulturo evropskih narodov. Tudi današnje človeštvo doživlja krizo identitete in idealov, ki kaže veliko podobnosti s tisto v petem stoletju. Zato je potrebno tudi danes, da ponovno osvojimo nadnaraven pogled na svet in obnovimo vest v luči krščanskih vrednot.«

V slovenščini je papež povedal, da sta v devetem stoletju velika brata Ciril in Metod prinesla iz Carigrada med slovanske narode »delež stare grške kulture in izročila vzhodne Cerkve; in to se je globoko vcepilo v versko in civilno formacijo narodov, ki so na pomemben način sodelovali v gradnji moderne Evrope.«

Papež je sklenil svoj govor: »Želim vam izreči besedo spodbude, da vztrajate na poti, ki so jo začrtali veliki zavetniki Benedikt, Ciril in Metod. Z gorečim zaupanjem se k njim obrnite v svojih molitvah. Naj čuva Evropa s svojo močno priprošnjo; naj ne dovolijo, da bi se oddaljila od zvestobe Kristusu, marveč naj zagotovijo Evropi tisto resnično edinstvo, ki temelji na prepričani veri in krščanski morali, na medsebojni ljubezni in na neutrudnem delu za mir. Ko se vrnete na svoje domove, povejte svojim dragim in svojim sorojakom, da jih ima papež rad, da jih podpira s svojo molitvijo in jih spodbuja, naj vztrajajo na poti dozorele in izžarevajoče vere.«

POPIS PREBIVALSTVA SE JE ZAČEL 1. APRILA — 8640 popisovalcev je štirinajst dni hodilo od hiše do hiše in za vsakega prebivalca izpolnilo 53 vprašanj. Popisovalci iz vrst dijakov, študentov, upokojenec in zaposlenih so se na to delo pripravljali na raznih tečajih pod vodstvom inštruktorjev. Na področjih, kjer živi manjšina, so popisovalci morali obvladati oba jezika. Še največ težav so imeli na Tolminskem, kjer so brez hišnih številki nova naselja, ki so nastala po potrebi. Zbrane podatke pa bodo po podrobnejši obdelavi priredili za potrebe številnih najrazličnejših porabnikov.

LJUŽITELJSKA (AMATERSKA) DRUŠTVA ŠE PREMALO POVEZANA — To so ugotovili na 6. konferenci Zveze kulturnih organizacij Slovenije. Druga glavna pomanjkljivost pa je pomanjkanje strokovnih kadrov, kar ima za posledico ne preveč visoka raven nekaterih društev. Rešitvi teh dveh nalog bo posvetilo vso pozornost novo vodstvo Zveze slovenskih društev.

BLIŽE RAZVITIM EVROPSKIM DRŽAVAM — Tudi po odstotku zbi-

ranja starega železa. Lani so v Sloveniji zbrali okrog 220 tisoč ton jeklenih odpadkov in ostružkov. Kljub temu pa je slovenska industrija morala uvoziti skoraj polovico potrebne količine starega železa, ki je osnovna surovina za proizvodnjo jekla. Največ jeklenih in železnih odpadkov so zbrali v industriji (odpisana oprema, stari stroji, tirnice, železni mostovi). Mnogo železnih odpadkov in razne embalaže pa se še vedno znajde na odlagališčih odpadkov, čeprav plača industrija za tono starega železa 330 dinarjev in je tudi dovolj zbirališč za to vrsto odpadkov.

NAJNIŽJE POKOJNINE ZVIŠANE — Zaradi splošne draginje so se tudi pokojnine, predvsem najnižje, vsaj delno prilagodile porastu življenjskih stroškov. Tako se je mejni znesek najnižjih pokojnin povečal od dosedanjih 4311 dinarjev na 5100 dinarjev. Upokojenci in uživalci oskrbnine pa bodo prejeli enkratni letni prispevek v višini 900 dinarjev, ki naj bi ga porabili za oddih.

ZALOŽENOST LEKARN IZBOLJŠANA — Lansko leto so bila mnoga zdravila zapisana na seznamu

manjkajočih. Letos pa se je posrečilo nadoknaditi četrtnino zdravil s tega spiska. Vzrok za pomanjkanje zdravil so še vedno surovine, ki jih morajo uvoziti, a za to farmacija nima dovolj tujega denarja. Pa tudi daljša proizvodna doba posameznih zdravil je bila kriva za pomanjkanje na tem področju zdravstvene preskrbe. Vesela pa je novica, da so bila v marcu vsa življenjsko pomembna zdravila na razpolago.

9000 SLOVENSkih KMETOV JE LANI DOBILo 1,3 MILIJARDE POSOJILA — Največji del tega denarja so kmetje porabili za nakup opreme in strojev. Za razvoj govedoreje so izdali 472 milijonov dinarjev. Naložbe v vinogradništvo pa so se skrčile za štiri odstotke. Najmanj denarja pa so porabili za urejanje zemljišč. Letos pa se bojijo, da bodo posojilni pogoji strožji, ker imajo banke manj denarja kot prejšnja leta.

ZANIMANJE SLOVENCEV ZA OHRID IN OKOLICO — Ker se obmorski hotelirji z visokimi cenami in z različnimi izgovori otepajo domačega gosta, se je zanimanje za preživetje dopusta v notranjosti dežele zelo povečalo. Letos bo obiskalo okoli 1000 gostov iz severne Slovenije Ohridsko jezero, gostje iz Makedonije pa bodo prišli na počitnice v Slovenijo. Za hitro in udobno potovanje bo poskrbel zračni most med letališčema v Mariboru in Ohridu. Tega mostu se bo posluževalo tudi gospodarstvo, saj ima vsako letalo prostora za dve do pet ton blaga.

BREZOVICA — Vsa področja slovenske glasbene ustvarjalnosti je zajel celovečerni program, ki ga je ob svoji desetletnici izvajal komorni pevski zbor. Dirigent prof. Slabe je svoj zbor zelo dobro pripravil, kar je želo tudi pohvalo številnega občinstva in časopisne kritike. Spored pesmi je povezal gledališki igravec Saša Miklavc. Zaslužnim članom zbora pa so ob tej priliki podelili zlate, srebrne in bronaste medalje. V desetih letih delovanja je imel

PIVKA je pomembna vas na kraju planote in ob reki istega imena, prej imenovana Št. Peter na Krasu.

zbor 16 samostojnih koncertov in 52 priložnostnih nastopov na različnih občinskih prireditvah.

CELJE — Na tekmovanju najboljših slovenskih strojepisk je prvo mesto osvojila Jelka Potočnik iz Ljubljane. V eni minuti je na tipke tastature IBM-stroja udarila 529-krat in si osvojila naslov mojstra strojepisja. Pri točnosti pisanja je bila tudi prva, saj je dosegla 524,1 udarca na minuto. Prvakinja je strojepiska že trinajst let in se je od leta 1977 vsako leto udeležila tekmovanj v strojepisju.

GORNJA RADGONA — Ob sedemdesetletnici pesnika in pisatelja Manka Golarja je bila v prostorih Pomurskega sejma prireditev s kulturnim sporedom. Recital njegovih del je ponovno oživel spomin na tega pesnika današnjega pomurskega človeka. Tudi razstava likovnih del tega pomurskega rojaka je potrdila, da je ta pesnik globoko zasidrán v domači zemlji.

IZOLA — Slovenska ribiška flota se je posodobila. Sredi marca sta iz ladjedelnice v Anconi odpluli proti domačim vodam dve novi ribiški ladji, ki so ju krstili na ime Droga 1 in Droga 2. Ladji dvojčici sta dolgi po 29 metrov, vsaka od njiju pa ima 140 kubičnih metrov skladiščnega prostora. V vodah našega morja bosta lovili ribe za podjetje „Riba“ iz Izole.

KOPER — V zimskem bazenu v hotelu „Žusterna“ se je 120 mladih plavalcev iz vseh slovenskih plavalnih klubov udeležilo republiškega prvenstva v plavanju. S to prireditvijo so dali tudi novih pobud koprskemu športnemu plavanju, ki se je in se še mora boriti z mnogimi težavami. Razmere se bodo zboljšale šele z dograditvijo plavalnega bazena v rekreacijskem centru, kar bo pa verjetno še dolgo trajalo.

KOROŠKA BELA — Planinsko društvo je v zimskem času priredilo vrsto zanimivih predavanj z diapoziti-

tivi. Petindvajset avtorjev je v teku teh večerov popeljalo poslušalce na vse celine, na Himalajo in na domače Karavanke.

LJUBLJANA — 18. marca so v Narodni galeriji odprli razstavo „Dunajski bidermajer“. Razstava, ki obsega 86 oljnih slik, veliko grafik, primerke bidermajerskega pohištva, porcelana, namizne srebrnine in ženskih oblek, je številnim obiskovalcem predstavila dobo, ki se je začela po dunajskem kongresu in se končala z revolucijo 1848. S to razstavo je Avstrijska narodna galerija vrnila obisk Narodni galeriji, ki se je pred dvema letoma predstavila Dunajčanom z razstavo slovenskih impresionistov.

LJUBLJANA — Učiteljski pevski zbor „Emil Adamič“ je v kulturnem domu Ivana Cankarja proslavil 55-letnico svojega delovanja. Zbor, ki ga sestavljajo učitelji glasbene vzgoje in zborovodje osnovnih, glasbenih in srednjih šol, je zapel različna dela jugoslovanskih skladateljev. Kritika je njihov nastop zelo dobro ocenila, predvsem izvedbo Srebotnjakove pesmi „Ne, jaz nočem še umreti“ in pa Lipovškovo „Sveti Štefan“.

LJUBLJANA — Na Gospodarskem razstavišču so med jubilejnim 20. mednarodnim tednom sodelovanja „Alpe-Adria“ pripravili razstavo o človeku in njegovem prostem času. Prikazano je bilo domače in tuje orodje za izdelovanje predmetov za dom, športni pripomočki in izdelki na temo „Naredi si sam!“ Teden „Alpe-Adria“ je privabil 159 tujih in 344 jugoslovanskih razstavljalcev.

LJUBLJANA — San Marino, majhna, a neodvisna republika sredi Italije, se je tudi udeležila kulturnih prireditev na sejmu „Alpe-Adria“. Poleg razstave fotografij so se ljubljanskemu občinstvu predstavili tudi s pantomičnim prikazom zgodovinskega razvoja svoje republike. Legenda o Marinu, ki je bil doma

(dalje na strani 9)

V Jugoslaviji vlada neka zvrst KOMUNIZMA, ki se na svoj način bojuje za vsako »dušo«, ki izvaja svojo resnico iz domnevno resničnega zgodovinskega razvoja, vidi krivce tam, kjer se ljudje tem »nujnostim« upirajo, in dela junake iz tistih, ki se priključujejo njegovim vrstam. Gre za komunizem, ki sicer zapisuje na svoje zastave svobodo vere, v solah pa uči cisti ateizem. Socialistična gospodarska ureditev brez ateistične osnove tudi v Jugoslaviji še ni možna.

SÜDDEUTSCHE ZEITUNG, München, 25. mar. 81/11.

V začetku letošnjega leta sta bila v občini Šabac IZKLJUČENA IZ ZVEZE KOMUNISTOV dva mlada človeka, ker sta se na izrecno zahtevo svojih staršev cerkveno poročila. Člani njune osnovne organizacije ZK so bili deljenih misli glede tega, ali ju je treba kaznovati ali ne; vendar so ju z večino glasov izključili.

KOMUNIST, Ljubljana, 27. mar. 81/11.

Dolgoletni član ZK ter uveljavljeni aktivist je živel sam z materjo. Mati ni bila članica ZK, ko je umirala, pa je izrazila zadnjo željo, da bi jo pokopali v skladu z VERŠKIMI OBIČAJI. To njeno željo je kajpak lahko izpeljal samo njen sin. V kraju so pričeli seveda premišljevat o tem, ali je bilo prav, da je znani aktivist, član ZK, najel duhovnika za pogreb in tako izpolnil materino zadnjo željo, ali pa bi bil moral ravnati drugače.

KOMUNIST, Ljubljana, 27. mar. 81/11.

nikdar pritrđiti sovraštvu!

pastirsko pismo vzhodnonemških katoliških škofov za letošnje veliko noč

Vzhodnonemški katoliški škofje so za letošnje veliko noč napisali izredno lepo in pogumno pastirsko pismo vernikom, ki živijo tam v diaspori. To pismo bo lahko tudi nam veliko povedalo.

Na Vas naslavljamo skupno pastirsko pismo zato, ker bi Vam z njim radi pomagali najti pravilne temeljne odločitve za Vaše življenje. Vaše skrbi so tudi naše skrbi.

Hočemo se omejiti le na tri žgoča vprašanja.

ALI IMAMO KOT KRISTJANI V NAŠI DEŽELI ŠE KAKŠNO UPANJE?

Vedno znova zatrjujejo po občilih in na šolanjih, da smo na poti v ko-

munizem. Do tedaj da bo vera nujno odmrla. Ne bo imela nobenega življenjskega prostora več. To brezverno napoved spremlja vsakdanji materializem. Denar, delo, blaginja so sicer že majavi maliki, a le še nadalje obvladujejo življenje.

Ali ima v tem duhovnem ozračju krščanska vera še kakšno upanje? Ali ni kristjan v takšnem družbenem sestavu potisnjen na rob? Kako najdevamo danes in tukaj pogum, da smo kristjani, in pogum za upanje na prihodnost?

Odgovor na to vprašanje pride lahko samó iz srede naše vere. Iz Gospodove obljube: »Z vami bom vse dni do konca sveta.« Smo majhna čreda, manjšina v diaspori, a naše bogastvo je, da živi kljub naši nepopolnosti sredi med nami Kristus. Zato je naša Cerkev v diaspori celica s klico upanja in zveličanja.

Diaspora se lahko spremeni tudi v nevarnost za vero in postane za nekatere kristjane usodna. Po božji volji je diaspora vendarle upanje za vero. Besedni pomen »diaspore« je: čez vso njivo raztreseni posevek. Bog nam zaupa, da smo kristjani v diaspori raztreseni posevek, ki nosi v sebi moč, da bogato obrodi. On nas seje kot semenska zrna svoje človekoljubnosti in ljubezni. Prek nas je Bog tu v tej brezbožni družbi, ki ga ne mara. Prek nas postaja Bog sosed brezbožnih.

Kajpada izkušamo to, kar nam

Bog zaupuje, tudi kot breme in križ, kot izpostavljenost in nemoč. A kakor se je Gospod na križu izročil namesto ljudi in je v svojem vstajenju dosegel osvobojenje za vse, tako smo tudi kristjani s hojo za Križanim opolnomočeni za nadomestno darovanje. Poklicani smo, da namesto ljudi v naši deželi, ki Boga zanikujejo, prinašamo predeni spravo, prošnjo in zahvalo. Lahko smo jim luč na poti k Bogu.

Ali imamo kristjani v naši deželi še kakšno upanje? Kot kristjani imamo vedno in povsod upanje, če stopimo na Kristusovo pot. On je pri nas, živi v naši sredi in je prek nas tu prisoten. Zato ne le, da imamo upanje: mi kristjani sami smo upanje za našo deželo. Kot kristjani smo vsi postavljeni za ljudi, ker smo prejeli oblast, da delujemo kot božji otroci. Naj drugi merijo svoje upanje po moči, ki jim je na voljo. Naše upanje je moč božjih otrok.

KAJ BO S KRŠČANSKO VERO NAŠIH OTROK IN MLADIH

Krščanski starši zaskrbljeno sprašujejo: »Kaj koristi, če sta svoboda vere in vesti z ustavo zagotovljeni, če pa ostajajo naši otroci kljub temu nemočno izpostavljeni prepihu brezbožne vzgoje? Ali ni namen nove šolske ureditve (1979) komunistična vzgoja mladine? Ali je ob državnem vzgojnem monopolu

kvas zemlje

● **POLJSKI ŠKOFJE** so v posebnem poročilu o zadnji seji poljske škofovske konference povedali tudi to, da imajo kmetje pravico, da se združijo v neodvisne sindikate in se prek njih potegujejo za svoje pravice: ta pravica do neodvisnih sindikatov da je zasidrana v katoliškem socialnem nauku in da bo Cer-

kev podpirala kmete v njihovih naporih za doseg omenjenih združenj.

● **Afriška ganska komisija za tisk** je ustanovila devetčlanski SVET ZA SVOBODO TISKA IN OSEBNEGA MNENJA, v katerem sta tudi duhovnik in pravnik. Člani komisije se bodo zavzemali za svobodno in odgovorno poročanje sredstev družbenega obveščanja.

● **Salzburški nadškof** je pred kratkim izjavil, da je splav hudo in nenravno dejanje in da zavest o tem vedno bolj izginja. Rekel je še, da bodo isti ljudje, ki da-

nes ubijajo otroke, jutri odstranjevali stare ljudi.

● **Sredi posta** so obhajale avstrijske družine POSTNI DAN. Kar so prihranile pri jedi, pijači in zabavi, so namenile za pomoč tretjemu svetu. Organizacija katoliških žena je pripravila za ta dan posebne nabiralnike, lepence in reklamno sliko.

● **Konec marca** je PAPEŽ omenjal v govoru na trgu sv. Petra v Rimu tudi že nekaj mesecev trajajočo madridsko konferenco o evropski varnosti in sodelovanju. Pri tem je nedvoumno

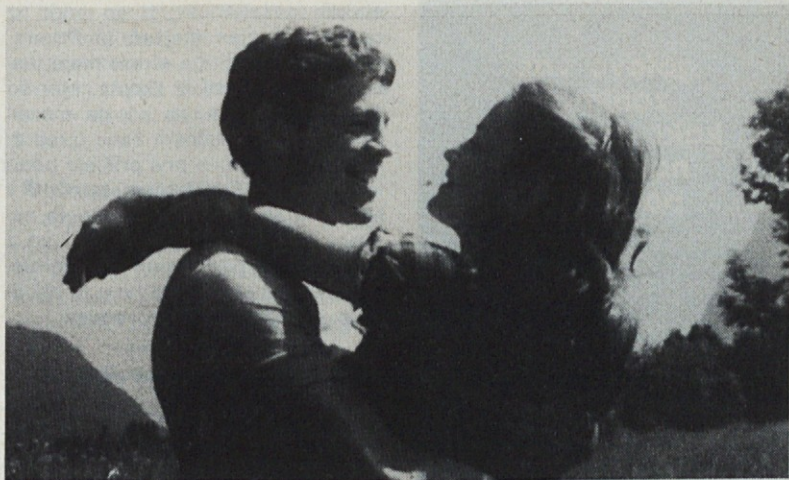
še kaj prostora za našo starševsko pravico?»

Cerkev je na koncilu starše znova opozorila na njihovo dolžnost in pravico do vzgoje. Starši ne smejo izpustiti svoje prve pravice do vzgoje iz rok in nihče jim je ne sme iz rok iztrgati. Tudi država mora pri svojih vzgojnih ciljih spoštovati voljo staršev.

Ta cerkveni nauk je tudi v soglasju z Listino Združenih narodov, Splošno deklaracijo o človekovih pravicah in Sklepno helsinško listino. Vse te izjave imajo pri nas pravno moč. Ali odgovarja vzgojni pravici krščanskih staršev in strpnosti, ki jo ti dokumenti zahtevajo do drugače mislečih, če učijo krščanske otroke v šoli, da je vera v Boga preživeto, nerazvito in znanstveno ovrženo praznoverje? Ali odgovarja pravici staršev in ustavno zagotovljeni svobodi življenja po veri, če krščanske otroke, katerih življenjski slog je ljubezen, vzgajajo k sovražstvu?

Kot kristjani ne moremo sovražstvu nikdar pritrčiti. Bog ni nasprotnik nikogar. Tudi od nas, božjih otrok, pričakuje, da imamo ljudi, ki so do nas sovražni, radi. Sovražstvo ustvarja sovražstvo in vzgoja k sovražstvu uničuje voljo po miru in mir sam.

Še odločilnejše posega v pravico do svobodnega življenja po veri ravnanje pri zapriganju mladine, ki

jo tisoči katoliških staršev in otrok doživlja kot muko. Vedno znova se ponavlja: »Udeležba pri zapriganju mladine je svobodna.« Če pa katoliški starši in otroci to svobodo uporabijo, so največkrat s strani šole, podjetij, v katerih starši delajo, ali s strani drugih družbenih ustanov izpostavljeni takšnemu moralnemu pritisku, da ni o svobodi mogoče več govoriti. Kristjani, ki hočejo živeti z Bogom, ne morejo istočasno pritrčiti nedvomno brezverskemu namenu maldinske zaprisege. Krivično je, skušati jih k temu z moralnim pritiskom prisiliti. Naj prihaja ta moralni pritisk od kogar koli, vedno krši svobodo vere in vesti,

do katere ima vsak naš občan, brezverec ali kristjan, po ustavi pravico.

Poznamo stiske vesti, ki jo mnogi od Vas doživljate pri snubljenju za mladinsko zaprisego. Hočemo jo deliti z Vami in Vam pomagati tudi s tem pastirskim pismom. A ne moremo Vam odvzeti Vaše odločitve v vesti. Tega ne more nihče! Vsem pa, ki se odločate v vprašanju mladinske zaprisege po načelih katoliške vere, Vam škofje izrekamo zahvalo. Zahvaljujemo se Vam v imenu Cerkve in v imenu ljudi, ki jim s svojim zgledom pomagata.

(dalje na strani 31)

povedal, da si je treba prizadevati za takšen mir na evropski celini, ki bo temeljil na polnem spoštovanju pravic vseh narodov in posameznikov. Da takšnega miru v enopartijskih družbenih ureditvah ni, je sleherniku jasno.

● **GVATEMALSKI ŠKOFJE** so obsodili nasilje, ki je postalo v njihovi domovini vsakdanjik: na dnevnem redu so umori, ropi, mučenja, ovadbe. Zlasti duhovniki so nepravstena tarča sumničenj, preiskav, preganjanj in umorov. Mnogi verniki so iz strahu pred mučenjem zakopali svetopisno pismo in katekizem ali se ce-

lo odrekli javnemu izpovedovanju vere. Kdor poučuje nepismene, oznanja evangelij ali uči verouk, je osumljen in se znajde na »smrtni listi«.

● **TRPEČI ČLOVEK SE POGOVARJA Z BOGOM** je naslov knjige nemškega pisatelja Petra Lipperta, ki je pred kratkim izšla v slovenskem prevodu. To je knjiga za bralce, ki nenehno premišljujejo in raziskujejo vse, kar jih obdaja; soočajo se z vsemi stvarmi in pojavi, z vsem, kar je in vedno znova se znajdejo pred nerazumljivim, a se tudi vedno znova veselijo in upajo. To je de-

lo za ljudi, ki bi radi z Bogom prijateljsko kramljali. Knjigo lahko naročite na upravi Družine, Cankarjevo nabrežje 3/1, Ljubljana. Cena: 200 din.

● **Revija italijanskih jezuitov »La Civiltà Cattolica«** je pred kratkim objavila članek o tem, da je **SMRTNA KAZEN** s krščanskimi нравnimi načeli nezdržljiva, ker je neprimerna kot pravni pripomoček, pa tudi prekršenega reda ne popravi. Poznavalcem italijanskih razmer je jasno, da hoče ta članek oporekati prizadevanju italijanskih neofašistov za ponovno uvedbo smrtnih kazni.

gotovo vas
zanima,
kako se imajo
naši rojaki
po Evropi

slovinci v italiji

O Slovencih v Milanu smo vprašali za informacije gg. Berganta in Rodeta, ki sta bila njihova dušna pastirja, o tistih v Rimu msgr. Jezernika, ki pa nam ni utegnil odgovoriti. Takó lahko poročamo o prvi skupini izčrpnó, o drugi pa lahko povemo le nekaj podatkov.

SLOVENCİ V MILANU

● Ali so Slovenci v Milanu zdomci ali izseljenci?

Oboje. Nekateri so tu le začasno zaradi študija ali dela, a večina je

SLOVENCİ V ITALIJI so razen tistih ob jugoslovansko-italijanski meji razpršeni po vsej Italiji. Koliko jih je, vé samo Bog: ni nobene statistike, ki bi vsaj približno ugotovila njih število.

Zamejski Slovenci imajo svojo cerkveno organizacijo s središči v Trstu, Gorici in Vidmu. Ostali Slovenci po Italiji se zbirajo okrog slovenskega dušnopastirskega središča le v dveh mestih, v Milanu in Rimu.

Takoj po vojni je pribežalo v

stalnih naseljencev; ti so prišli iz različnih krajev (največ iz Primorske, z ene in druge strani meje; nekateri so dospeli iz Egipta, kjer so živeli dolga leta, pa so ga morali zapustiti), v različnem času (pred 2. svetovno vojno — prvi prišleki bodo letos obhajali 50-letnico prihoda v Milan — ali po njej), iz različnih nagibov (družinskih — poročeni so z italijanskim partnerjem — političnih, ekonomskih). V Milanu in okoli ci je približno 2000 Slovencev.

● Kaj so pretežno po poklicu?

Med moškimi imajo nekateri akademske poklice (profesorji, zdravniki, inženirji), so pa tudi tehniki, uradniki, podjetniki, zaposleni v industriji. Med ženskami so samostojne hišne gospodinje, družinske pomočnice, pa tudi uslužbenke, vzgojiteljice in uradnice. Slovenke so bile kot družinske pomočnice vedno zelo upoštevane zaradi poštenosti, zanesljivosti in zvestobe, čeprav niso dobili za vse to ne priznanja ne plače, kot bi ju zaslužile. Ohranile so vero, poštenost in čisto slovenščino, pa tudi glede plače se ne pritožujejo, saj so doživele že marsikaj slabšega.

● Kakšna je bila vaša dušnopastirska mreža, kakšne povezave in prireditve?

Glavna »prireditev« milanskih Slovencev je mesečna maša. Z njo je začel duhovnik vzhodnega obreda g. Klinec, ki poučuje na milanski katoliški univerzi. Leta 1968 je pre-

Italijo pred stalinizmom v Sloveniji na tisoče beguncev. Te so jih italijanske oblasti razselile po malone 20 taboriščih. Kasneje so se izselili največ v ZDA, Kanado in Avstralijo, precej pa tudi v Francijo in ZR Nemčijo. Zanje so skrbeli predvsem duhovniki msgr. Pavel Robič, Anton Iskra in Ciril Lavrič. Slovenski socialni urad v Rimu, ki mu je predsedoval bivši minister dr. Miha Krek, je beguncem pomagel zlasti pri iskanju dokumentov za izselitev.

vzel to mašo msgr. Kunstelj, ki se je vozil tja iz Rima z vlakom (682 km!). Prav tako sta kasneje prihajala mednje maševat iz Rima gg. Bergant (1973—1975) in g. Rode (do srede 1980): po končanem študiju sta se oba vrnila na delo med rojake v Argentini.

Tako je počasi nastalo jedro, prijetna skupina prijateljev, ki je vedno bolj rastla.

Maša je bila doslej v cerkvi Sv. Tomaža, zbiranje po maši pa v zraven stoječi duhovniški hiši. Sodelovanje pri maši je bilo prisrčno in domače, nič manj družabnost v dvorani ob pecivu (zanj so poskrbele Slovenke), kavi in čaju (pripravile so ju hišne redovnice) in vinu (to je bila pa skrb naših mož).

Siceršnje povezave so bile po telefonu, pismih in prek prijateljskih obiskov ob godovih, praznikih in jubilejih. Saj se poznamo?

Od prireditev je treba omeniti eno skioptično predavanje in pa trojni obisk primorskih pevskih zborov.

● Kako so ti naši rojaki povezani s Cerkvijo v Sloveniji?

Gotovo nekaj po tisku, saj nekaj izvodov *Družine*, *Ognjišča* in *Mavrice* le prihaja mednje, čeprav vsekar premalo.

Od osebnih obiskov bi si seveda želeli kdaj kakšnega slovenskega škofa za kakšno uro medse, a nas je tistih, ki se mesečno shajamo, še premalo, da bi si ga upali povabiti. Morda bo kljub temu le kdaj kakšen prišel. Večkrat so nas obiskali nekateri primorski duhovniki. Sedaj zahajajo redno med nas gg. Humar, Močnik in Simičič s Primorskega.

Seveda pa imajo milanski Slovenci to veliko prednost, da je domovina blizu in jo večina od njih obiše večkrat na leto. Stalno so v zvezi s Trstom, Gorico, Tolminom, Kobaridom, Bovcem in drugimi domačimi kraji. Po maši v Milanu si potem med seboj novice izmenjajo.

● Kakšni so izgledi za ohranjanje vere in slovenstva pri njih?

Njihov slovenski dušni pastir bi moral imeti nekaj več časa za povezavo med njimi in boljšo organizacijo. Počasi, po osebnih poznanjih in zvezah se odkrije vedno kako novo,

dobro primorsko srce, ki morda že desetletja bije osamljeno sredi milanskega velemera. Zanesljiva skupina rednih obiskovalcev slovenske maše daje upanje, da bo duhovniku, ki bo nadaljeval s tem delom, možno v tej smeri nadaljevati. »Bili smo res prijatelji in jaz sam bi med njimi kot izseljenski duhovnik z veseljem ostal« (Rode). Kar se vere tiče, je večina teh, ki se udeležujejo slovenske maše, vključenih v italijanske župnije, kjer aktivno sodelujejo.

Zaradi svojih rednih obiskov domačih krajev ohranjajo čisto tudi slovenščino. Naročeni so na različne slovenske liste, a se zdi, da le bolj redki. Gotovo ne bi bil odveč kakšen izvod več *Naše luči*. Vsekakor pa bi moral prav organizirati v Milanu pouk slovenskega jezika za otroke.

● Katere so največje težave za slovensko dušno pastirstvo tu?

Iz Rima je komu, ki poleg vsega še študira in ima torej za dušno pastirsko delo svojih rojakov v Milanu le malo časa, kaj težko to delo resno zastaviti. Milanski Slovenci bi morali imeti svojega stalnega duhovnika, ki bi počasi organiziral v tem industrijskem vele mestu močno slovensko versko skupnost.

Druga težava je velika razseljenost naših rojakov: k slovenskim mašam so prihajali 20 do 30 km daleč, pa tudi 60 in 70 km, nekateri celó 120 km.

● Vaši uspehi in veselja?

Razveseljivo je to, da so ljudje za vsako priložnost, da pridejo skupaj, se spoznajo in postanejo prijatelji, zelo hvaležni. »Moje veliko veselje je bilo prijateljstvo med rojaki. Imeli smo se za brate in sestre po veri in narodnosti. Vesel sem bil, ko sem videl, da jih bo to veliko prijateljstvo združevalo v lepo družino, dokler bodo živeli v Milanu« (Rode). Že prej so se desetletja dolgo sami od sebe po italijanski maši zbirali pred cerkvijo, da so mogli sredi Milana med seboj govoriti po domače.

● Pogled v prihodnost?

Ne se preveč spraševati, ali je vredno ali ne, ohranjati, kar imamo.

V vseh ozirih — verskem, narodnostnem, svetovnonazorskem, organizacijskem — živimo v svobodi čimbolj polno življenje, sebi in drugim v srečo, tukajšnje in tamkajšnje!

● Ostale pripombe?

»Upravičeno sem dolžan hvaležnost za vso pomoč in toliko dobrote, ki sem je bil deležen od posameznikov in vseh skupaj v Milanu. Ostanimo povezani med seboj po molitvi, pismih in medsebojni ljubezni!« (Rode).

SLOVENCİ V RIMU

Slovenci v Rimu so se v prvih letih po vojni zbirali k nedeljski maši pri šolskih sestrah na Via dei Colli. Kasneje je skupina narastla, zato so morali iskati večjo cerkev. Tako so bili gostje v argentinski cerkvi na Piazza Buenos Aires, v cerkvi Marijinega imena na Foro Traiano, ki jo oskrboval g. Anton Iskra, in v samostanski kapeli na Via Botteghe oscure. Od prve letošnje nedelje pa imajo mašo v cerkvi Loretske Matere božje na Foro Traiano. Nedeljsko mašo opravlja msgr. Franček Šegula.

Že pred leti so Slovenci v Rimu ustanovili društvo Slomšek, ki skrbi za njihovo prosvetno in družabno življenje. Izdaja svoje glasilo *Med nami* in skrbi za misijonske prireditve, skioptična predavanja, miklavževanja, romanja, izlete ipd. Tudi je organiziralo nakup slovenske grobnice v Rimu.

Veliko pomeni za naše rojake v večnem mestu *Slovenik*, papeški zavod, v katerem stanuje vedno nekaj nad deset mladih slovenskih duhovnikov, ki so jih poslali škofje v Rim na nadaljevanje študija.

Pa še nekaj je: pogosta romanja Slovencev iz matične domovine in zamejstva v Rim pomenijo za rimske Slovence košček domovine, stik z domačo zemljo in ljudmi.

● Še nekaj zanimivosti o Italiji iz MEDNARODNEGA BONTONA (Ljubljana 1966):

V vlaku prihajate na začarani polotok. Otrok, ki še ne stoji dobro na nožicah, se vam počasi povzpne po hlačah, vas zgrabi za telovnik in

brez usmiljenja pohodi vaš klobuk. Ne ugovarjajte! Nasprotno: bodite navdušeni! Sosedje v vaši začasni hiši na kolesih vam bodo v zboru pritrdjevali.

Ne pozabite: stopili ste v republiko, kjer je otrok kralj! Vsepovsod med potjo boste videli generale, pribočnike, gimnazijce, škofe, kako brez zadrege občudujejo dojenčka, ki prvič nastopa v javnosti. Ne opustite torej priložnosti in vzkliknite: »Carino!« (Kako ljubek je!), vprašajte po otrokovi starosti in se začudite, da je tako mlad in že tako velik in tako krepak! Občudujte njegove svetle lase (čeprav bi se vam ta svetlolasec zdel malce teman), povprašajte po materi in ji napravite nekaj poklonov! Na mah vas bodo sprejeli medse.

Splošno pravilo je: Italijanom se skušajte približati po človeško, obračajte se na njihova srca, odprite jim svoje, zaupajte jim svoja čustva! Takoj se jim boste priljubili, vsi okrog vas bodo tekmovali v vljudnosti in gostoljubju.

Ne imejte nobenega strahu ali pomislekov zaradi jezika! Če znate vsaj nekoliko italijansko, kar začnite! Če imate nepravilen naglas, toliko boljše: prisrčno boste kratkočasili svoje sobesednike, ki se jim ne bo zdelo prav nič čudno, da tujec govori kot tujec. Všeč jim bo, ko bodo videli, kako se trudite, da bi se naučili njihovega jezika. Če ne znate po italijansko niti črhiniti, poskusite s francoščino: razumeli vas bodo.

Ko pridete... Ja, ja, preštejte, če morete, drobiž, ki vam ga vrmeta nosač (»facchino«) ali uslužbenec na bencinski črpalki. Ne pustite, da bi vam vlačili prtljago naokrog! In — odvadite se malomarnega spravljavanja listnice v žep, pa tudi torbe ne pozabite zapreti! Gre za običajno previdnost, ki velja v vseh močno obljudenih deželah, kjer mrgoli turistov.

Na splošno velja: kadarkoli boste imeli opravka s službeno osebo, z nosačem, šoferjem taksija, tramvajskim voznikom, blagajnikom, vratarjem, natakarjem, boste s povsem poštenimi ljudmi. Zaupajte jim! Nad tem bodo očarani.

oče dojenčka

Dokaj razširjeno je mnenje, da nimajo moške z otroki do njih pol leta starosti kaj opraviti. Žene to nenehno trdijo, a to je preprosto — prevara.

Očetje morajo k dojenčkom že od prvega dne življenja. Le tako bodo lahko rastle z dušo svojih otrok in le tako se jih bodo naučili razumeti.

Za otroka veliko pomeni, da ga nosijo močne moške roke, prav tako pa veliko pomeni za krepkega moža, da nosi tako majhno, nebogljeno bitje v svojih rokah: le tako bo srce zraslo s srcem.

Dojenčkov oče se mora naučiti čisto novega jezika: govoriti, žvižgati, brundati, gruliti... Kakšno začudenje, kakšno veselje prebudi s tem v otroku!

Tako v otroku raste podoba njegovega očeta: ljubeznivega in prijetnega junaka, ki po dolgem dnevu zvečer pri-se ob zibelki in uganja svoje šale.

Žene ne bi smele držati mož daleč od dojenčkov, marveč bi jih morale voditi k njim. Le taki očetje bodo v poznejših letih dobri sozgojitelji, ker bodo svoje otroke razumeli in so se jih naučili imeti radi ob čebljanju.

Še nekaj naj žene nagiba, da može pritegnejo k dojenčku: moč otrok nad ljubljenimi očetmi. Moč žená v teku zakonskega življenja poje-ma, pa naj je bila mlada ljubezen še tako močna. Če je zakonski mož postal ljubeč in ljubljeni očka, ga bodo otroci zadržali doma ali ga pregovorili, da se bo čimprej vrnil.

Ernest Ell:
MODRI STARŠI —
SREČNI OTROCI

slovenska cerkev

Ljubljanska DRUŽINA je prinesla v zadnjem času nekaj zanimivih ugotovitev o današnjem slovenskem krščanstvu v matični domovini. Nekatero od njih izpisujemo:

● Bilo bi iz trte izvito, ko bi kdo še danes govoril o »vernem slovenskem ljudstvu«, saj redno obišče nedeljsko mašo le 25 % slovenskega prebivalstva. Ena tretjina rojenih ne prejme krsta, polovica krščenih pa se več ne poroča cerkveno. Polovica tistih, ki se udeležujejo priprav za otrokov krst, obhajilo, birmo ali za poroko, sodi v vrsto oddaljenih kristjanov.

● V slovenski Cerkvi ni žive navzočnosti študentov in izobražencev; kar pa je dejavnih, pozneje v družinskem, družbenem in župnijskem življenju skoraj popolnoma odpovedo. Tudi vernemu slovenskemu izobražencu je mogoče pripisati strahopetnost. Ni dovolj soodgovoren nosilec verskega življenja.

● Prenekateri je prodal svoje prepričanje za »skledo leče«. Koliko je čudnega, prečudnega »skrivaštva«, polovičarstva, koristolovskih ulovljivk... In ko so emigrirali iz Cerkve v vrste tistih, ki določajo javno mnenje, jih v Cerkvi vse moti, povsod iščejo vrzeli, krivce, povsod odkrivajo madeže, iz muhe delajo slona, in se zgodi, da več ne ločijo zrna od pleve.

● Nekdo je načrtoval: »Trenutno se bom cerkvenim zadevam odpovedal, da bom lahko napredoval v službi, potem pa bom spet začel z rednim obiskom nedeljske maše.« Postal je direktor. V nedeljo je stopil v cerkev. Toliko radovednih oči se je zaziralo vanj! Sklenil je, da ne bo cerkve od znotraj več pogledal.

● »Kaj bi s Cerkvijo, ki je odrinjena na rob družbenega dogajanja?... Z njo držijo le siromaki, razočaranci... Cerkev zbira le onemogle... Biti član 'farovškega' občestva, kaj pa to sploh pomeni v naši samoupravni družbi?«

● Iz vrst nedeljnikov je vedno več emigrantov v vrste obrob-nih, od tod pa po bližnjici k oddaljenim in nevernim. Tu se združijo na okopih in izstreljujejo v svoje nekdanje »domov-nje« ostre puščice svojih resolucij.

● Recite jim, da niso kristjani. Užaljeni vam bodo rekli: »Krščeni smo, otroke pošiljamo k verouku, za božič in veliko noč gremo k maši.« Zgodi se, da je pri hiši smrt. Ko naročajo cerkveni pogreb, med drugim iztisnejo: »Pri naši hiši je še mašna bukva, iz katere so molili naši starši. Nekje mora biti tudi še rožni venec, ki ga je s pridom uporabljala naša stara mati; pobožna je bila.«

● Vendar mnogi, ki trgajo vezi s Cerkvijo, ohranjajo vero. Boječe stopi možakar pred župnika: »Sin se je smrtno pone-srečil. So že take okoliščine, da ne more biti cerkvenega po-greba. Imava pač z ženo tak položaj v družbi... Pa vendar, gospod, pridite vsaj zasebno, da boste molili za našega fan-ta!« Direktor je z ženo povabil še druge. Ob mrtvem sinu se je zbral ducat molilcev.

na Rabu in ki je postal simbol povezovanja prebivalcev te republike, je zaživela na Plečnikovem trgu.

LJUBLJANA — Akademski slikar Valentin Oman iz Celovca, ki je letos dobil nagrado Prešernovega sklada, je v Mali galeriji razstavil svoja umetniška dela, nastala v letih 1980 in 1981. Na platnih, grafkah in tapiserijah je umetnik iz zamejstva upodobil človeka, ki se v današnji dobi vedno bolj odtujaše samemu sebi in se čuti preživetega.

LAŠKO — Tovarna izolacijskega materiala je še vedno precej odvisna od uvoza surovin. Samo lansko leto so morali uvoziti za 90 milijonov dinarjev osnovne surovine polisterol. Da bi si zagotovili potrebne devize, so lansko leto prodali za 26 milijonov dinarjev izdelkov na tuje. Letos pa hočejo izvoz še podvojiti. Predvsem jih zanima iraški trg, kjer bodo letos med drugim zgradili hladilnico v vrednosti 4,4 milijona dinarjev. Sklenili pa so tudi pogodbo z neko ameriško firmo, kar jim bo zagotovilo izvoz v bodočem obdobju.

LENDAVA — Cene v otroških vrtcih so se v marcu povišale za dvajset odstotkov, tako da morajo starši odšteti za dojenčka in otroka do tretjega leta 3894 dinarjev, za otroke od tretjega do sedmega leta pa 2979 dinarjev. Do te podražitve je prišlo zelo hitro, saj je od zadnjega povišanja cen preteklo šele pet mesecev.

MOŠČANCI — V marcu je petinštirideset krajanov ustanovilo vaško kulturno-umetniško društvo, ki naj bi v tem delu Goriškega dala novega zagona skoraj zaspalemu društvenemu življenju. Na občnem zboru so izvolili vodstvo društva in si začrtali naloge. Pripravljajo se že na različne krajevne proslave. Skupaj s sosednjimi Pečarovčani pa so se že dogovorili o ustanovitvi mešanega pevskega zbora.

MARIBOR — Na štajerskem letališču je bil promet letal v letu 1980

med vesticami

Z izrezki iz slovenskih in tujih listov skušamo prikazati resnično podobo sedanjega slovenskega trenutka. Čeprav smo pri izboru za resnico nadvse natančni, odgovarjajo končno za utemeljenost poročil njih pisci oziroma uredništva zadevnih listov.

SEDAJ SE DEL SLOVENSKE CERKVE NEKRITIČNO PRILAGAJA NAŠI DRUŽBENI STVARNOSTI, SICER V DOBRI VERI, DA BI KORISTIL CERKVI IN DRUŽBI, NI PA TO TEMELJNA USMERJENOST VEČINE CERKVE NA SLOVENSKEM.

SLOVENSKA CERKEV BI MORALA BOLJ ZAVESTNO IN ODLOČNO STATI NA STRANI SVOBODE ZATO, KER JE SVOBODA OD BOGA. KO BRANI SVOBODO, BRANI BOŽJO PRAVICO.

(Iz slovenskega verskega tiska v matični domovini)

FRANKFURTER ALLGEMEINE ZEITUNG: BOJ PROTI CERKVI?

Težko je razumljivo, da se spušča jugoslovansko vodstvo ravno sedaj, ko se mora spoprijemati s tolikšnimi gospodarskimi težavami kot že zlepa ne, s katoliško Cerkvijo na Hrvaškem v spor glede preteklosti. Vě, da imajo hrvaški škofje, pa ne le oni, obsodbo nekdanjega zagrebskega nadškofa Stepinca na zapor za nepravilno. Za obsodba je sklenila neki postopek, ki je imel mnogo skupnega z umetnimi procesi, kakršne so po vojni prirejali vsepovsod po komunistični vzhodni Evropi proti voditeljem katoliške Cerkve.

Jugoslovansko vodstvo bi naredilo najboljše, ko bi pustilo, da bi utonila ta stvar v pozabo. A zdi se, da gleda na to tožilec v tistem procesu, Blažević, ki je danes najvišji funkcionar na Hrvaškem, drugače. On je prinesel Stepinčevo zadevo spet na dan.

Kam naj to vodi? Cerkev ve, da nima sama nobene možnosti obsodbo iz 1946 razveljaviti. Toliko bolj bi si družbeno vodstvo lahko dovolilo, da bi pustilo katoličanom o Stepincu in njegovi obsodbi njihovo prepričanje. S tem bi se ognilo očitku totalitarizma.

Frankfurter Allgemeine Zeitung, Frankfurt, 16. mar. 81 / 10.

DELO: NENADOMA JE ZMANJKALO PAPIRJA

To presega že vse meje! Konec dvajsetega stoletja, silnega veka tehnične civilizacije, v Ljubljani nenadoma zmanjka papirja! In prva žrtev je seveda literatura. Danes niti *Književni listi* niso izšli. Bajе ni papirja, kajpada če ni to samo izgovor . . .

Nezaslišano! Nihče se ne zaveda, da so kulturne potrebe osnovne

potrebe slehernega naroda, nihče ne misli na zakonitost duhovnega življenja neke, brez ovinkov rečeno, naše družbe. Namesto da bi napredovali, se vračamo v bogve katero predstanje.

Vsekakor: papir tratimo za najrazličnejše marnje, birokracija proizvaja in razpečuje sleherni dan gore papirnatih izmišljotin, kamor pogledaš, se valjajo kupi tako imenovanega samoupravnega, delegatskega in drugega gradiva, ki ga nikoli nihče ne prebere. Če bi odpravili to navlako — kaj navlako, to je prava napast! — bi lahko tiskali množice knjig, revij in časopisov. To pomanjkanje, o katerem vseprek govorijo in pišejo, je v resnici zmaga papirja nad literaturo. Mi se vračamo v barbarstvo!

Tvezemo o vsesplošni izobrazbi in informiranosti, stopnjo kulturne razvitosti merimo in razlagamo s porabo kilogramov papirja na glavo prebivalca, organiziramo veličastne knjižne akcije, cele literarne kongrese — potem pa se malo zatakne v Krškem ali v banki ali v gospodarski zbornici ali v Beogradu ali kjer koli že, in naenkrat se vse te velike besede razpočijo kot milni mehurčki.

Celó med vojno smo znali najti papir, zdaj pa je zaradi papirja vsak dan cela vojska! Smešno, leta 1981 hočeš imeti literaturo brez papirja! ... Tit Vidmar

Delo, Ljubljana, 19. mar. 81/7.

NAŠI RAZGLEDI: POKOJNI LJUBLJANSKI ZVON

Dejstvo je, da se spominjamo stoletnice *Ljubljanskega zvona* ob zapuščenem in zaraslem grobu te revije. Na Navju naše kulture. Spet tedaj odlično in nadvse nazorno potrdilo o našem nacionalnem, političnem, socialnem, kulturnem in gospodarskem samouničevalnem nagonu.

Ljubljanski zvon je bil ustanovljen zaradi tega, da bi Slovenci živeli kot enakopraven narod v kulturi Evrope, mi pa smo to revijo uničili, ker se leta 1945 nenadoma nismo več zavedali, kaj je izročilo, kaj je kontinuiteta (nadaljevanje in trajanje) in kaj je kulturno idejna zvestoba. Zato smo po sovjetskem vzoru in vzorcu namesto *Sodobnosti*, *Dejanja* in *Ljubljanskega zvona* ustanovili *Novi svet*, ki je kmalu po letu 1948 — poginil.

Zakaj tedaj slaviti stoletnico literarne in znanstvene revije, ki smo jo sami uničili? Zakaj slaviti stopetdesetletnico rojstva Frana Levstika, ko pa nihče več pesnika ne bere, ne tiska, ne igra in ne pripoveduje? Kaj pa mladi sodobni človek, ki ga v naših šolah s športom, gospodinjsvom in tehnično manufakturo spreminjamo v duševnega invalida, sploh še vé o *Ljubljanskem zvonu*, o njegovih urednikih in sodelavcih, o vsebini? Ničesar. Čas izhajanja *Ljubljanskega zvona* je tako daleč, kot je daleč kamena ali vsaj bronasta doba. A v naši sodobni Krapinski jami ali Potočki zijalki je *Ljubljanski zvon* le še spomin nekaj deset preplašenih literarnih zgodovinarjev, slavistov, profesorjev in upokojenih pisateljev.

Brez trdne in zanesljive zgodovinske vednosti ni sodobnosti, prihodnosti pa zagotovo ne. Ko razpravljamo o novih revijalnih možnostih, ne spregovorimo nobene besede ne o *Sodobnosti* (stari), ne o *Dejanju*, ne o mariborskih *Obzorjih* in ne o *Ljubljanskem zvonu*.

Pa to ne bi bilo odveč in tudi škodljivo ne bi bilo, vsaj v duhovnem in higienskem pogledu ne. Tako rekoč vso našo kulturo, politiko (prakso) obvladujeta »teorija« in »metoda« *instanta*, oziroma slovensko povedano, *trenutka*. Vse, kar je pri nas, je podrejeno nagonom biološkega ohranjanja, ludističnega razmnoževanja in oblastništva. Ne živimo iz zgodovine in njenih izkušenj in sporočil, zato pa tudi *Ljubljanski zvon* ni

za deset odstotkov manjši kot leto poprej. Tudi število potnikov se je zmanjšalo za 27 odstotkov. Še najbolj pa je nazadoval tovorni promet, saj je bil kar za polovico manjši od lanskega leta. Nič čudnega torej, če je poslovno letalstvo v letu 1980 imelo kar za 412.000 dinarjev izgub.

MARIBOR — V počastitev stodesetletnice rojstva F. S. Finžgarja je mariborska knjižnica pripravila razstavo pisateljevih del in gradiva, ki prikazuje njegovo ustvarjalno pot.

MARIBOR — Gorski turizem severne Slovenije še ni rodil tistih uspehov, kot bi jih zaradi velikih možnosti tega področja lahko pričakovali. Zato bodo ustanovili interesno skupnost za pospeševanje gorskega turizma na Štajerskem in Koroškem. V tej skupnosti bodo razpravljali o programu Ravenčanov, ki hočejo še bolj razviti gorski turizem na Peci. Predvsem pa se bodo posvetili ureditvi žičnic in cest na zahodnem delu Pohorja.

NOVA GORICA — Avtomobilska tovarna „Cimos“ v Šempetru pri Gorici je marca ustavila delo, 600 delavcev pa je odšlo na enomesečni dopust. Do tega je moralo priti, ker je podjetje lansko leto napravilo okoli 200 milijonov dinarjev izgube, ki je tudi letos že dosegla 50 milijonov. Povrh vsega pa je zastala tudi prodaja avtomobilov znamke Diana in Citroena GA. Tovarna je začela z delom šele sredi aprila.

NOVO MESTO — 9. teden doljenjskega cvička je privabil mnoge ljubitelje te vrste vina v dolensko metropolo. V štirih dneh so v športni dvorani „Marof“ pretočili iz sodov v žejna grla več kot 10.000 litrov pristnega cvička. Komisiji, v kateri so bili sami strokovnjaki, so predložili več kot 750 vzorcev cvička. Po mnenju komisije rastejo najboljše vrste tega vina v Gadovi peči, na Vinjem vrhu, Malhovcu in Boču.

POKLJUKA — Na državnem prvenstvu v smučarskem teku na 50

kilometrov je bil Cveto Podlogar prvi na cilju. S tem je postal že tretjič zaporedoma državni prvak v tej disciplini. Na teku na 20 kilometrov pa sta bila prva Jani Kršina in v ženski ekipi Metka Munih. S tem tekmovanjem se je tudi končala sezona 1980/1981, ki je bila prejšnjim prvacom zelo naklonjena.

PTUJ — V industrijski coni ob Ormoški cesti so v začetku aprila odprli novo tovarno „Elektronika“, ki bo proizvajala birotehnične aparate in sestavljala črno-bele televizorje. V tej tovarni, ki je last koncerna „Gorenje“, je našlo tristo delavcev zaposlitev.

RAVNE NA KOROŠKEM — Jeklarji so v marcu izdelali 19.850 ton visokokvalitetnega jekla in tako dosegli nov rekord. Zato tudi upajo, da bodo v tem letu izdelali 218.000 ton surovega jekla in tako uresničili letni načrt. Obenem pa hočejo nadoknaditi tistih 650 ton jekla, ki ga niso mogli izdelati zaradi pomanjkanja električnega toka ob koncu lanskega leta.

ROGAŠKA SLATINA — Med 300.000 gosti, ki so v tem zdravilišču iskali zdravje, je tudi precej tujcev. Le v zadnjem času se je njih število zmanjšalo. Eden izmed vzrokov je premajhna ponudba ležišč v hotelih najvišje jugoslovanske kategorije. Zato so se odločili, da bodo do prihodnjega leta zgradili nov hotel, ki bo zadovoljil potrebam in željam tujih gostov.

ROGAŠKA SLATINA — V bližini vrtca so pričeli graditi novo šolo, ki bo omilila mnoge težave na šolskem področju te občine. Centralna osnovna šola ima v tem šolskem letu 700 učencev, ki morajo zaradi pomanjkanja prostorov gostovati v sosednji šoli „Bratov Kerenčič“. Vse kaže, da bodo novo šolo odprli drugo leto v jeseni.

ROGAŠKA SLATINA — Moški pevski zbor je ob 25-letnici svojega delovanja priredil koncert. Med števil-

kaj več kakor delček našega nacionalnega arhiva. Je le še priča naše že zdavnaj izgubljene preteklosti. Tehnično in konsumentsko usmerjena populacija opazuje vse naše kulturne igre z zaničevanjem. Vseeno, ali je to Cankarjeva ali Župančičeva stoletnica ali stopetdesetletnica Levstika ali stoletnica *Ljubljanskega zvona*. Za populacijo, usmerjeno v tehniko, šport in televizijo in porabništvo, so vse naše kulturne igre le še paranoična (= duševno bolna) premetavanja. In kaj naj tedaj počnemo s stoletnico *Ljubljanskega zvona*?

Ondan sem bral, da bomo na našem knjižnem trgu v prvi vrsti financirali afriške knjige, nato šele slovenske. Prisirčna hvala. Slovenec sem. Zato v samoti in naskrivaj listam letnike *Ljubljanskega zvona* in vem, da smo nekoč bili in da danes nismo več to, kar smo nekoč s težavo pod nemškimi, laškimi in ogrskimi jarmom še bili.

In kaj naj pišem o pomenu in vrednosti *Ljubljanskega zvona*, ko pa nihče več ne pozna te revije, ki je prenehala izhajati leta 1941 v kulturnem molku? *Ljubljanski zvon* je utihnil. Sodelavci *Ljubljanskega zvona* (kakor tudi sodelavci *Dejanja*, *Sodobnosti*, *Obzorij*) so postali bojevniki Osvobodilne fronte slovenskega naroda. In kar je najbolj tragično in najbolj absurdno, bedasto in krapinsko, je pač to, da bi bila zdaj obnove *Ljubljanskega zvona* le še donkihotsko dejanje. Nikomur ni potrebno in od nikogar zaželeno. Ničesar več nismo sposobni obnoviti in tudi ne obdržati. Tako hudo je, da moramo začeti znova, pa magari pri Brižinskih spomenikih.

Jakob Ruda je samomorilec, Jerman tudi, Poljanec in Pavla sta umrli mučeniško, Gornik, Krištof Kobar in celó sam Zlodej pa so jo pravčasno pobrisali iz mrtve dežele. Kantor je v obupu že moril...

Tragični, izgubljeni rod črne krizanteme.

Pozabimo na *Ljubljanski zvon*: samo to je treba reči ob njegovi mrtvi stoletnici.

Bojan Štih

Naši razgledi, Ljubljana, 13. mar. 81 / 141.

JUGOSLAVENSKI LIST: OBVESTILO

Obveščam Vas, da dajem z današnjim dnem ostavko na mesto predsednika *Koordinacijskega odbora slovenskih društev* na Švedskem. Moja obrazložitev je sledeča:

Slovenska kulturna društva so s svojim članstvom v *Jugoslovanski zvezi* vedno bolj zapadla v odvisnost in pod kontrolo njenega birokratskega centralističnega aparata ter njene kramarske politike. *Jugoslovanska zveza* si vedno bolj domišlja, da je nekakšna družbeno-politična organizacija, ki bo zapovedovala, kako se bodo razvijala slovenska društva, in ki bo kontrolirala našega priseljence na Švedskem.

O delitvah švedskih sredstev za kulturno dejavnost v slovenskih društvi odločajo v *Jugoslovanski zvezi* birokrati, ki niso seznanjeni s problematiko slovenske etnične manjšine na Švedskem in ki jim je samo mar nekakšen političen karierizem (od skupnega proračuna *Jugoslovanske zveze* v letu 1980, ki je znašal 2,2 milijona kron je *Koordinacijski odbor slovenskih društev* prejel samo 17.000 kron).

Ker so moje osnovne ideje o razvoju slovenskih kulturnih društev v korist slovenske kulture in interesov Slovencev na Švedskem v popolnem nasprotju z vsakršno kompromisarsko in hlapčevsko politiko, protestno odstopam od mesta predsednika *KO slovenskih društev* na Švedskem.

Ko se bodo slovenska društva toliko opogumila, da bodo osnovala svojo, samostojno, slovensko *deželno Zvezo*, ki bo priznana in direktno podprta od švedskih oblasti in ki bo delovala na osnovi demokratičnih principov, ki so tukaj veljavni, bom pa tudi jaz ponovno prijel za delo in pomagal z vso svojo močjo.

Marjan Kramaršič

Jugoslavenski list, Stockholm, 26. jan. 81 / 10.

KOMUNIST:

PRAVI OBRAZ »NOVIH LEVIČARJEV«

Očitno smo v tem obdobju po Titovi smrti soočeni s poskusom frontalnega, in kakor mineva čas, vse očitnejšega napada skupne zveze sil, ki bi jih lahko imenovali desne in ki se včasih imenujejo leve.

Izvir te usmeritve je vsekakor naziv za samoupravljanje, ki ga je tam nekje v 1971. ali 1972. letu Sveta Mihajlovič lansiral v reviji *Praxis* pod naslovom, »da imamo antistalinistični stalinizem«. Ta termin, čeprav ne dobesedno, ampak le po duhu, najdemo tudi pri Djilasu. Termin »antistalinistični stalinizem« vsebuje pojmovanje, ki je skupno levim in desnim silam, da pri nas od leta 1948, od obračuna s stalinizmom, pa do danes, ni vladalo nikakršno samoupravljanje, ampak domača varianta antistalinizma, ki je antistalinistična samo po tem, da je formalno naperjena proti Stalinu, v resnici pa je pod naličjem samoupravljanja vse do danes prežeta s tipično stalinističnimi vsebinami.

V tem imenu je naša »levica« že pred desetimi leti odkrito in legalno postavila zahtevo po anarhistični revoluciji pri nas, in sicer zaradi tega, kar lahko menda samoupravljanje uspe samo tedaj, če si ga delavski razred pribori, nikakor pa ne, če mu je podarjeno od partije kot nekakšno novoletno darilo.

Teorijo anarhistične revolucije je tudi danes popolnoma legalno objavil Ljuba Tadić v zadnji številki *Revije za sociologijo*, ki izhaja v Zagrebu. Tadić se tu sklicuje na znano stališče Jeana Paula Sartra, da je samoupravljanje nasploh nezdržljivo s kakršno koli avantgardno silo, in je iz tega izrečno izvedel sklep, da bo pri nas lahko samoupravljanje »uspešno izvedeno šele takrat, ko bo ukinjena zveza komunistov«.

Izhod iz današnjega položaja je videla desnica, kot vemo iz Djilasa, edino v obnovi večpartijskega sistema pri nas.

Zahteva, ki so jo ti samozvani novi levičarji izrazili v pobudi za ustanovitev revije *Javnost*, tudi ni nič drugega kot poskus, da bi se s povsem svobodnim nastopanjem vse te sile pravzaprav legalno, najprej prek revije kot nekakšne tribune, potem pa gotovo tudi institucionalno legalizirale kot opozicijske skupine, iz katerih naj bi se, kot je bilo gotovo zamišljeno, pri nas obnovile politične stranke.

Te vsebine niso nove. Tudi današnja prepričanja vseh teh skupin govorijo, da je bil leta 1971 in 1972 zamujen trenutek, ko bi naj to pluralistično rekonstrukcijo že uspešno izvedli. Zdaj se kaže torej nova možnost, ki po njihovem mnenju nikakor ne bi smela biti zamujena.

Komunist, Ljubljana, 13. feb. 81 / 13.

DER SPIEGEL:

BREZ RDEČE ZVEZDE

Kaj se je dogajalo na skrajnem jugu države, so Jugoslovani lahko zvedeli samo iz namigovanj. Najprej je partijski tisk molčal, potem je

nimi poslušalci so bili tudi predstavniki bratskih zborov iz Doline pri Trstu in iz Giessena v Nemčiji. Direktor zdravilišča pa je nekaterim pevcem podelil zlate, srebrne in bronaste Gallusove značke.

SORICA — Ker letos mineva sedemdeset let od smrti slikarja Ivana Groharja, se je Muzejsko društvo za Selško dolino odločilo, da mu v njegovem rojstnem kraju postavi spomenik. Društva, posamezniki in tovarne so zbrali že polovico denarja, kar priča o zavzetosti Groharjevih rojakov za ohranitev njegovega spomina. Likovni umetnik iz Škofje Loke, Tone Logonder, si je že zamislil dva osnutka. Komisija se bo morala odločiti med osnutkom kipa, ki bi predstavljal slikarja kot slikarja sončne svetlobe, in drugim osnutkom, ki mu je avtor dal ime „Sejalac“.

SLOVENSKE KONJICE — Splošna draginja je prekrizala račune stanovanjskim graditeljem. V tem letu bodo zato zgradili manj stanovanj, kot pa bi jih po srednjeročnem načrtu morali dokončati. Tako bodo zgradili le 20 stanovanjskih objektov v Vitanju in okoli 40 v Zrečah. Kljub pomanjkanju denarnih sredstev pa upajo, da bodo v tem srednjeročnem obdobju dokončali okoli 400 stanovanj v občini.

SLOVENSKE KONJICE — V celodnevno šolo je vključena četrtnina vseh šolarjev. Tudi v nekaterih drugih šolah te občine so dani vsi pogoji za to novo, sodobno obliko šolskega pouka. Predvsem pa je razveseljivo, da je tako pri vodstvih šol kakor tudi pri starših čutili pripravljenost za njen nadaljnji razvoj. Zato bodo že v prihodnjem šolskem letu poskušali uvesti tovrstni pouk v podružničnih šolah v Žičah, Špitallihu in Gorenju.

SREDIŠČE OB DRAVI — Pevci in recitatorji ljudskih pesmi, godci in folklorne skupine iz Podgorcev, Velike nedelje, Sv. Tomaža, Obreža in Ivanjkovcev so se v tem kraju zbrali

na tradicionalnem srečanju in pred številnim občinstvom peli in recitirali že pozabljene melodije in ljudske pesmi in obujali stare navade.

ŠENTJUR PRI CELJU — Društvo sadjarjev in vinogradnikov, ki je bilo ustanovljeno pred dobrim mesecem, je gojiteljem sadja, grozdja in jagodičevja pripravilo vrsto praktičnih tečajev, kjer so jim pokazali različne gojitvene metode in razne vrste rezí. Tečaje so ponovili tudi za prebivalce na Rufniku in v Hruševcu. Pripravili pa so tudi predavanja o uporabi škropiv proti škodljivcem trte in sadnega drevja.

ŠOŠTANJ — Na osnovni šoli so v začetku aprila odprli razstavo „Likovni svet otrok 1981“. Iz osemdesetih slovenskih šol in zavodov je prispelo nad 2500 likovnih del, izmed katerih je žirija pod predsedstvom profesorja pedagoške akademije iz Maribora Petra Krivca odbrala 400 likovnih del za razstavo. Vsak učenec, ki je razstavljal, pa je dobil posebno priznanje in razstavni katalog.

TRŽIČ — Najvišje občinsko priznanje za dosežke na kulturnem področju, Kurnikovo nagrado, je dobilo šest posameznikov in uredniški odbor literarnega glasila tržiških mladincev »Nihalo«. Plaketo podeljujejo v spomin na domačina, ljudskega pesnika Vojteha Kurnika. Letošnji nagrajenci so se izkazali na likovnem in glasbenem področju, v vnemi za amatersko delo na pevskem področju in na odrskih deskah.

ZIDANI MOST — Tovarna gradbenega materiala je tudi lansko leto zaključila z izgubo. Da bi se čimprej izkopal iz rdečih števil, so sklenili, da bodo začeli z novo proizvodnjo steklocementa. Licenco za to so kupili v Veliki Britaniji. Našli so tudi že primerno tržišče v Kuvajtu, kamor bodo izvozili celotno letno proizvodnjo tega novega gradbenega materiala.

poročal o »škodljivih« in »sovražnih pojavih«, končno je bilo ozemlje ne le za tuje, marveč tudi za domače poročevalce zaprto.

Na koncu je oznanil Dolanc, da je prišlo pri nemirih na Kosovu ob življenje 11 ljudi. Na Kosovu, na zgodovinskem »Kosovskem polju«, živi albanska manjšina.

9. marca je jugoslovanska tajna policija zaprla albanskega profesorja zgodovine Ahmeda Malloquja, dva dni kasneje je med študenti prištinske univerze vzkripelo: zahtevali so v menzi boljšo hrano, po poskusu posredovanja rektorja pa nenadoma tudi politične stvari. Tedaj je rektor dovolil policiji, da je študentske domove naskočila: 50 študentov je bilo prijetih.

26. marca so šli desettisoči študentov, učencev, stavkajočih delavcev in občanov na cesto in zahtevali za albanski narod neodvisnost. Prvič po drugi svetovni vojni je morala biti cela pokrajina od zunanjega sveta osamljena, s helikopterji in tovornjaki so navozili iz drugih delov dežele vojaško okrepitev, kar je jezo albanskega ljudstva lahko samo stopnjevalo.

Upor v Prištini se je razširil čez vso provinco — in prek njenih meja v daljni Zagreb, kjer so albanski študentje ob pritrjevanju hrvaških tovarišev razvili svoje zastave brez obvezne komunistične rdeče zvezde.

Vlada je skušala nejevoljo kar najhitreje »omejiti na Kosovo«, da se je ne bi nalezli tudi drugi nezadovoljni jugoslovanski narodi.

Podoba Kosova zadnji teden: helikopterji okrog Prištine, na cestah požgani, prevrnjeni vojaški tovornjaki in avtobusi, razbite šipe in luknje od strelav.

Beograd je na Kosovskem polju odgovoril s srbsko milico in srbsko poveljevano jugoslovansko ljudsko armado. Sovraštvo med Srbi in Albanci je že staro.

1966 je razkril Beograd, kakšen zločin so bili zágrešili nad Albanci: jugoslovanska tajna policija je pod vodstvom Velesrba Rankovića pobila na tisoče Šiptarjev. Jugoslovanski partijski tisk je takrat zapisal: »Niti turški sultani, srbski in črnogorski kralji si niso izmislili česa krutejšega.«

Čeprav je Tito Albancem obljubil, da bodo napredovali za 60 % hitrejše kot drugi jugoslovanski narodi, je področje Kosova postalo evropska ubožnica. Med 1967 in 1976 je nazadoval družbeni produkt na enega Albanca za 24 % — merjeno po povprečnem dohodku Jugoslovancov.

Albanci so se preteče namnožili: od 1 milijona leta 1961 na 1,6 milijona danes. Kmalu bodo tretji največji narod Jugoslavije — a še niso republika, ampak le »avtonomna pokrajina« republike Srbije. Beograd se boji, da bi lastna albanska republika zahtevala takojšnjo odcepitev od Jugoslavije (in priključitev k Albaniji).

»Obstaja resnična nevarnost,« je pojasnjeval partijski sekretar Dragoslavac predzadnji teden, »da se tu in tam pojavijo kot odgovor na razkriti albanski nacionalizem drugi nacionalizmi.«

Kot običajno išče Beograd krivce v tujini — to pot ne v sosednji Albaniji, temveč v Stuttgartu. Po Dolancu naj bi se tam, kakor tudi v Bruslju in ZDA, nahajala tajna centrala.

Der Spiegel, Hamburg, 13. apr. 81 / 146—151.

SÜDDEUTSCHE ZEITUNG: ISKANJE GREŠNIH KOZLOV

»Notranji in zunanji sovražniki« naj bi organizirali težke izgrede na Kosovu — v to zaščitno trditev se tačas jugoslovanski politiki kaj radi (dalje na strani 32)

izpod- kopana cesta

gruntarski sin in bajtar-
ska hči — in med njima
lepa ljubezen

Markov Klemen iz Krnic se je pri-
ženil k Brodarju na Bistrico, kjer je
bila domačijo in krčmo prevzela to-
čajka Lončarjeva Lenka.

Za Lenkino mlajšo sestro Lojzko
sta se jela potegovati dva brata:
Markov Primož, ki naj bi nekoč
prevzel za očetom Boštjanom Mar-
kovo domačijo v Krnicah, in pa
Markov Jernej, ki je v Ljubljani študi-
ral modroslovje in za katerega je
njegova mati Mina upala, da bo šel
v bogoslovje.

Oče Boštjan in mati Mina sta se
odločila, da bosta pustila Jerneju
popolno svobodo glede poklica; celo
odsvetovala mu bosta, da bi šel
v bogoslovje »z žensko v srcu«. Že-
lela sta si pa, da si brata Jernej in
Primož prideta glede Lojzke čimprej
na jasno.

Lojzka je Jerneju povedala, da
ona dva nista za skupaj, ker je pač
on študiran, ona pa ne, in pa, ker je
on le morda poklican za duhovnika.
Obenem mu je zaupala, da ima Pri-
moža prav tako rada. Tudi Jernej je
spoznal, da se je Lojzka prav odlo-
čila.

Jernej je nekaj dni premišljeval,
za katero življenjsko pot naj se od-
loči sedaj, ko sta se z Lojzko raz-
šla. Odločil se je za bogoslovje in
to tudi mami povedal. Jeseni ga je
Primož zapeljal z vozom v celovško
bogoslovje.

Ob kresu se je pri Brodarjevih na
Bistrici zbrala lepa družina gostov:
Primož je pripeljal iz Ljubljane
Grozdovega Lojza, študenta, ki se
je zaročil z Markovo Minco, in pe-
snika Prešerna, pod mrak so se pa
ustavili trije parizarji koroških vo-
zarjev — krčmo so skoraj napolnili.

Potem se je vsa družina pogo-
varjala, pela in pila in plesala.

*Kaj le je potlej pičilo tistega nek-
danjega pustega Blejca, Grozdove-
ga Lojza, ki se je zavoljo Markove
Mince na glavo postavil, se odpove-
dal lemenatu in je zdaj študiral na
Dunaju »ta velike rajtenge«, kakor
jih morajo znati učeni možje, ki veli-
ke hiše in mostove zidajo, kaj le ga
je pičilo, da je stegnil jezik?*

*Pravkar je bila utihnila pesem od
bele ceste, pa se je nagnil k Ribiče-
vemu in mu je šepnil na uho: »Ali ni
škoda, France, da bo morala pesem
od bele ceste počasi utihniti in ni
več daleč čas, ko bodo namesto te
peli drugo, pesem o železni cesti?
Pa bo konec vozarstva in vozarjev,
tisti hlaponi, ki so ponekod po sve-
tu že pognali furmane s ceste, bo-
do tudi pri nas izpodrinili močne
konje in parizarje. Ja, našemu vo-
zarstvu bije zadnja ura, železna ce-
sta bo izpodkopala belo cesto, hla-
pon bo izpodrinil konje. S hlaponi
in z železno cesto pa bo morala vsa
furmanska poezija umreti.«*

*»Poezija ne bo nikoli umrla. Če
ugasne furmanska, pa zraste druga,
četudi od železne ceste,« je Preše-
ren smehljaje se zavrnil Grozdove-
ga Lojza. In je pristavil: »Dokler bo-
do pa pri nas cvetele take rožice,
kakor je tista Lojzka, pa slovenska
pesem sploh ne more utihniti.« Hkrai-
ti je pogledal brhko točajko kakor
lisjak izza grma belo jarčico, ki je
pa ne upa napasti, ko jo varuje
skrbni pes čuvaj. Ni namreč prezrl,
kako strupeno ga je pogledal Mar-
kov Primož.*

*»Kaj njemu mar, študentu razva-
jenemu, kakšna je moja Lojzka!« si
je mislil Primož. Da obrne pozor-*

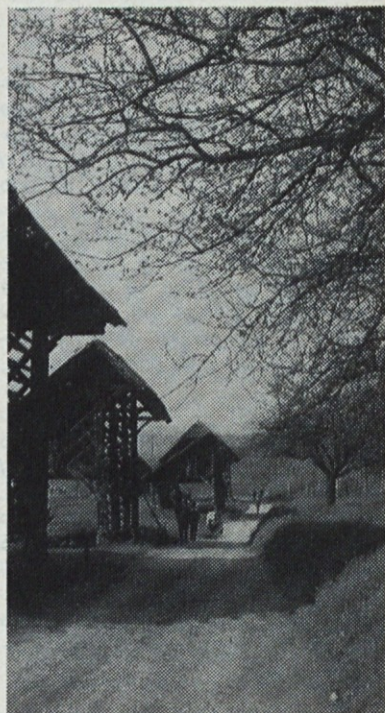
*nost drugam, je vprašal: »Kaj se
vidva pomenkujeta o nekakšni že-
lezni cesti in železnih konjih?«*

*Pa je začel Grozdov Lojz razkla-
dati, da so na Angleškem take ce-
ste že speljane in da se iz dneva v
dan daljšajo. In na dunajski visoki
šoli že premišlujejo in študirajo,
kako bi take ceste tudi pri nas za-
čeli graditi. Potem bo vozarstvo sa-
mo po sebi moralo prenehati. Sicer
ne koj jutri, dokaj prej pa, kot ljudje
morejo slutiti.*

*»Nič prida prerok nisi, Lojz,« je
pripomnil Primož. Postal je nekako
slabe volje in je namignil, da bi
skoraj spet pognali.*

*Še preden se je znočilo, so bili že
doma, v Krnicah.*

*Lojz je ostal čez noč pri Marko-
vih, Ribčev je pa stopil tiste četr-
ure, kolikor je še do Vrbe, kar peš.
Kakor je bil vso to pot iz Ljubljane
do Krnic vesel, skoraj židane volje,
je pri vrbenskem znamenju, ko je
zagledal cerkvico sv. Marka, sklonil
glavo. Spomnil se je, da so se zad-
nja leta, ko se je on na tujem učil
za pravnega doktorja, doma raz-
mere dokaj spremenile. Ne vedo,
kako bi pravzaprav raznesli domači-
jo. Bilo mu je v resnici žal in kesal
se je, zakaj ni kot najstarejši izmed*

fantov ostal doma in zagospodaril na domačiji.

Domači so se ga bolj ustrašili, kakor razveseli. Mama mu še vedno ni pozabila, da ni hotel postati gospod.

Legel ni. Noč je presedel kar v temi za mizo. Samo malo se mu je zadremalo.

Naslednji dan niti poldneva ni čakal. Čutil je, da doma ni več tako, kot je bilo. Dom se je odtujil njemu in on domu.

ZAPEČATENA LJUBEZEN

Pri Marku v Krnicah so se Grozdovega Lojza vsi razveselili. Posebno Minca, kateri je obljubil, da se bosta, ko dokonča študije, čimprej vzela.

Tudi Lojz se je počutil kakor doma. Prav nič se mu ni mudilo naprej na Bled. Ostal je v Krnicah čez poldne. O možitvi in ženitvi je bil kar tiho, tako da je po južini, ko so vsi domači še malo posedeli za mizo, Minca sama napeljala pogovor na poroko.

»Ja, deklíč,« se je zasmel Lojz, »saj še nisem doštudiral! Pravzaprav bom šele dobro začel.«

»I, kaj pa boš toliko študiral?« je postal ata Boštjan nekoliko nejevoljen.

»Železno cesto, ata,« je s poudarkom povedal Lojz. »Če hočem kaj veljati, moram s časom naprejš.«

»Potlej gre pa zares,« se je skoraj razburil Primož.

»Pa še kako zares! Glej, da tudi ti ne padeš železnemu konju pod kopita, kakor bo marsikdo!«

»Ni hudič!« je Primož nekam v zadregi poklical rogatega in se zamislil.

»Kaj pa bo z nama?« je bila kakor užaljena Minca.

»Nič se ne boj, deklíč! Dve, tri leta me počakaj, da se naučim na ostro kovati železne konje! Pismo pa lahko koj narediva. Samo pisati ga ni treba. Podpečativa ga pa le!« In je vpričo vseh prisrčno objel in poljubil Minco.

»Ta je pa drugačen tič kakor jaz,« si je mislil Primož, vstal in šel za delom.

Lojza je šele noč prinesla domov v Grad. Je še nekajkratov na skrivaj podpečatil svoje ljubezensko pismo. Da bo bolj držalo.

Po večerji so ata, mama in Pri-

mož malo posedeli. So vsi trije čutili, da se morajo nekaj pogovoriti. Najbolj pa ata, ki se mu ni še prav nič mudilo, da bi dal gospodarstvo iz rok.

Po preudarku sem in tja so se domenili, da še najbolj kaže, če tudi Primož poroko odloži. Če Lojzka ni voljna čakati, naj ji kar nič ne brani!

»Ja, ja,« je kakor še enkrat premislil in potrdil ata. »Še najbolj prav bo tako. Najprej naj bo nova maša, potem pa četudi obe poroki na en dan.«

In se je hudomušno nasmehnil: »Poročal bo že lahko Jernej. Bo vsaj ves zaslužek ostal doma.«

»Uh, da moreš biti tak!« se je naredila hudo mama. V resnici je bila pa vsa srečna. »Še ob novi maši misli, kako bi kaj prilakotil!«

»Boga zahvalite, da me imate!« je ves zadovoljen vstal Boštjan.

In so se razšli.

Naslednje dni je bil Primož kar nekako nemiren. Dve, tri leta naj še čaka. Prav. Samo tisti pogled Ribčevega Franceta, s katerim si je Lojzko kar nekako osvajal, mu je venomer pobilskaval pred očmi.

Ni zdržal več. Na lep delovni dan si je izmislil prazen izgovor, zapregel par v koleselj in se odpeljal na Bistrico.

Pri Brodarju je zapeljal na dvor. Skraja je konja samo privezal in ogrnil. Najprej je hotel priti z Lojzko na jasno.

Naročil si je vina — bila sta sama v hiši — in je začel pripovedovati, kako so doma ata preudarili in odločili, naj bi tudi onadva počakala dve, tri leta. Sedaj pa, kakor ona ve in zna.

Lojzka pa, kakor bi bila že več kot leto dni težko čakala, kdaj napelje Primož, ta neroda, pogovor na to — sama vendar ni mogla začeti! — je tesno objela Primoža okrog vratu, ga glasno poljubila in mu skrivnostno pošepetnila: »Primož! Moj Primož! Ti moj mož!«

Jaa ... No jaaa ...

Kdo bi jima zameril!

Polnoč je na Rodinah že odbila, ko je šele Primož privozil domov na Krnice. Primož, prihodnji gospodar Markovine, ki mu je grozilo, da bo moral izpreči vse tri parizarje in si znati kruha drugače zaslužiti.

konec

josip jurčič

doktor zober

prvi slovenski
psihološki roman

Po mnenju nekaterih poznavalcev spada Jurčičev DOKTOR ZOBER med deset najboljših in najljubših slovenskih leposlovnih del. »Skrivnostnost Jurčičevega izpovedovanja, ki se završiči v Doktorju Zobru, še do danes ni našla enakovrednega interpreta« (Ivan Mrak). »Doktor Zober je naš prvi poskus ustvariti psihološko zanimivo in literarno osebnost« (Josip Vidmar). Iz tega razloga smo se odločili za objavo tega romana. — Uredništvo.

PRVO POGlavJE

»Zdaj pa, kadar hočete, gospod inženir, pa naprežem.«

Tako je rekel na dvorišču mestne gostilnice druge vrste kmetski voznik mlademu gospodu, čigar stvari je bil natovoril zadaj na svoj odprti, zelo preprosti voz.

A mladi gospod inženir ni slišal teh besedi, dasi so bile vpite s precej hribovskim glasom, ker sta bili njegovo oko in vsa njegova pozornost uprti v mlado, lepo, plavalaso gospodično, ki je ravno stopala s

KOTLJE je vas blizu Raven na Koroškem, znana predvsem kot rojstni kraj bratov Kuharjev, duhovnika in pisatelja.

postarno suho gospo, katere veliki nos je bodel na prvi pogled v oči, v starinski koleselj.

Gospodična, ne čez šestnajst let stara blondinka, je bila preprosto opravljena, mode ni bilo na njej nič in sodeč po mnogoštevilnih košarah, ki so bile privezane tu in tam, zadaj za kočijo in spredaj pri »kočijažu« — če je bilo dovoljeno takó imenovati topastega kmetskega fanta, ki je zavzemal mesto »na kozlu« in klet nad dvema poljedelskima vpreženima konjema — je bila prišla s svojo staro tovarišico v mesto nakupovat za gospodinjstvo ter se je sedaj vozila domov.

Ko je njen voz odhajal skozi vhodna vrata, je prej omenjeni kmetski voznik snel z glave svoj prašnati klobuk, a videč, da ga gopse ne vidita, je zarenčal nad njenim voznikom:

»Le počasi vozi, Janez, da te bo mogla moja kobilica dohajati; za vozom rajši teče.«

In ker je kočija v hipu že iz dvoraven, se obrne k mlademu gospodu inženirju, kakor ga je prej klical, in nadaljuje:

»Če précej naprežem, bova vozila za tem grajskim vozom in moja kobilica teče po cesti za vozom tako rada, da je ni treba nič tepsti. Kar sedem lahko na bič in vajeti lahko privežem zraven sebe. Tako ti piha kakor blisk. Za vozom, sem dejal.«

»Le brž no,« se oglasi »inženir« in kmet pripreže, sede potem spredaj, gospod inženir zadaj, in z ropotom drdra okorni voz čez predmestni tlak.

Tu in tam pogleda kdo mladega, ličnega gospoda na takem prenárodnem vozu, tako da je bilo voženca skoro malo sram. Zato je bil pomaknil klobuk čez oči ter si ni upal pogledati ne na levo ne na desno.

Kmalu sta bila iz mešta; kajti kmet je strojil brez pardona z bičem konjsko kožo in energično pritrkaval s svojimi večkrat sešitimi vajeti po kobiličnem hrbtu, da bi — kakor je rekel — »prej došel grajskega Janeza.«

Naš inženir, lep mož z mlado, črno brado, na podbradku razčesano na levo in desno, in z mladostnim obrazom, se imenuje Ivan Lisec. Že njegovo sedenje na takem preprostem vozu da uganiti, da se iz mesta sedaj ne vozi na zabavno sprehajanje, ampak da ga vodi na deželo posel, dolgočasen posel ali skrb za vsakdanji zaslužek, o katerem pravi ljudski gospodar, da je časten, lenuh pa, da je grenek in da je boljše, če je človek bogat in mu ga ni treba iskati.

Pisec pa ni bil bogat. Oče, majhen obrtnik v majhnem slovenskem mestecu, ga je sicer pošteno izšolal, a kmalu je bilo treba mlademu možu gledati na »pomagaj si sam«. Sedaj živi od tega, kar se je naučil,

od zaslužka, če namreč najde delo. Tega pa ni zmerom obilo.

Dve leti je bil pri nekem državnem zidanju, po dovršenem delu pa več tednov brez službe. Kar je imel prihranjenega, je počasi ginilo, in ni mogel dolgo čakati, ker za bolezni je vendar dobro, če ostane kaj na strani.

Zato mu je bila prav ljuba ponudba nekega prijatelja, naj gre na stroške občine Volčjak in graščine Pražanek razmerit in razdelit gozde, kakor je zaradi zemljiške odveze med občino in graščino pravno dogovorjeno. Ker je občina precej velika in hoče imeti obenem parcele porazdeljene po hišnih številkah in v razmeri velikosti davkov, da bo »mapa za vekomaj veljala«, bo moral Ivan Lisec v Volčjaku precej časa ostati in merit.

»Ti, prekleti Janez, ti, ti, ušesa, ti! Čakaj, jaz ti jih bom že vedel. Neče malo počasi voziti, ta lesena cokla grajska!« se hujuje Liščev voznik, ki je bil poslan v mesto od slavne volčjaške občine, da pripelje zemljemerca.

Res je bil prej omenjeni koleselj na cesti že daleč pred njima, zavil v oblak belega prahu, in »kobilica« je omagovala, ko je bila obupala, da bi dotekla grajskega Janeza, ali boljše, njegova dva konja. Cincala je z glavo skesano v tla in se je začela le počasi in počasi naprej pomikati, dokler ji ni jel zopet bič strojiti kože in je poskusila nov zalet.

»Iz katerega grada je oni voz?« vpraša Lisec.

»Nu, lej ga, prav s Pražanka je, prav od tam, kjer boste merili, ne daleč od nas,« odgovori voznik.

»Je li ona mlada gospica iz graščine?«

»Kajpak, to se ve, da je, domača je, hči stare gospe,« odgovori kmet.

»Kako? One stare ženske, ki sedi na vozu poleg nje?« vpraša zemljemerec.

»E te, kaj še, Bog obvaruj! Ono je takó neka stara gospa. Služi, četudi gospodu služi. A jaz ne vem, kako je. V gradu je, nu, tako je bolj, bi dejal, kakor kakšna gospodinja. Pri gospe je v velikih čisljih, odkar sama gospodarji reva bolna. Menda bo tudi kaj v žlahti, ker ji pravijo ‚teta‘, pa ne vem, ali je ali ni... Nu, bistahór, gé-é, kaj že spet klempaš, ti motoroga, ti!«

Razume se, da so bili zadnji voznikovi vzkliki namenjeni njegovi ubogi vozni živalci, ki pa ni zaslužila ljubeznivega pomanjševalnega imena, ker je bila velika in suha, da bi ji lahko rebra štel in bi se Ribničan bal poleg nje ogenj kresati.

»Ali je družina naseljena ali že stara in dolgo na gradu?«

»Kakšna družina? Saj ni družine, samo stara gospa je, pa to dekletce in ta teta ali kaj je. Same babe. Gospod je umrl. In še kako je umrl, o jemnasta!«

»Kako pa?« vpraša Lisec.

»In nu, nekoč ga je pripeljal domov kočijaž v kočiji mrtvega — čisto mrtvega — tisti Gromov Peter je bil za kočijaža, ki je mislil vzeti rajnico Antolkovko, pa je précej po graščakovi smrti, ko je mislil iti pričat, padel z Vélikega zoba in se ubil. Koliko je že tega? Čakaj! Pet... ne bo, ampak šest let bo tega. Da, zimina je bila tistega leta vsa pozebla, ajde smo bili pa tako pridelali, da je skoraj omlatiti nisimo mogli, in jeklena je bila, da se je namlelo natlačeno vrečo.«

»Tedaj je oče te mlade deklice umrl nesrečne ali nagle smrti? Kaj se mu je zgodilo? Kaj ga je zadelo?« Lisec dalje radovedno vpraša.

»E, bežite, kaj bi ga zadevalo! On ni bil naše vere, ampak lutrski človek, od tistega Lutra Martina, ki je bil nekdaž vero zmešal. Tudi ta naš graščak je bil te vere; vsaj k maši in k spovedi ni hodil. Vse ljudi je znal ugnati v kozji rog, samo fajmoštra se je ogibal, pa tistega Zobrovega doktorja se je bal. Tega pa, tega.«

Tu se nagne voznik nazaj, dene dlan ob usta, iz katerih je bil vzel pipo, in skrivnostno pravi: »Vsi mislijo, da mu je tisto noč prišel v kočijo sam hudič po dušo, po krivoversko.«

»In tudi vi to verjamete?« vpraša mladi inženir kmeta.

»Lejte, kaj ne bom verjel! Dušo je imel takó in takó hudiču podkrižano, če je bil lutrski človek. Potlej pa, kaj ni pravil Gromov Peter Antolkovski, ravno preden se je ubil, da sta v mesto vozila Zobrovega doktorja? Zober je šel zopet po svetu, onadva pa proti domu. Ko je Gromov Peter na širokem klancu s coklo zaviral, se mu je tako zdelo, kakor da bi bila v kočiji dva in ne le

»vsi mislijo,
da mu je
tisto noč prišel
v kočijo
sam hudič
po dušo.«

gospod. Ko je pa doma gospodu kočijo odprl, je bil v njej sam in še ne živ. Mrtev. V čevljih je umrl. Ni mogoče, da bi bil zlezal v zaprto kočijo kdo drug kot hudič, pri Bogu svetem ne! Kako bi bil pa sicer zginit? Nekateri res pravijo, da mu je doktor Zober, ki ga je tačas vozil v mesto, tako zacopral, da je na potu domov umrl. A tega jaz ne verjamem. Naj govore jeziki, kar hočejo, jaz sem pa Zobrovega gospoda že vozil, tako kakor vas zdajle, in jaz pravim, da je dober človek in nič napačen.«

»Rane ni imel graščak nobene?«

»Kaj še! Niti ene praske ne!«

»In zdravniki ga niso preiskavali?«

»Tega ne vem. I, več škricev in gospodov, majhnih in velikih, je lazilo okoli gradu, menda so bili že zdravniki, ali kaj so bili, če niso bili kaj drugega.«

»In kdo je ta doktor Zober?«

»I, kaj bom pravil, kdo! Zobrov je iz Volčjaka. Po svetu hodi, tja, od koder sonce vzhaja. Takega ni še mati rodila v naši dolini in ga ne bo. Tam ljudi zdravi, domà jih pa neče. Denarja ima, pa so vendar bratu grunt, ki ga je zapil, prodali.«

»In kakšna je gospa v gradu?« vpraša Lisec.

Kmet se zopet obrne, dá kazalec na sredo svojega širokega čela, se čudno namrdne in začne svedrati in vrtati v čelo.

»Hočete reči, da je slaboumna, da ni popolnoma pri pameti?«

»I! nu, zmerom ne, včas pa. A ne

da bi bila nora. Ona gospodari, hodi po polju, vse ogleda, dobra ženska je, če ni jezna, a včas se ji pa v glavi zmeša: menda zato, ker je njen mož sedaj v peklu...«

»V peklu ni, ne govorite tega.«

»Nu, lepo bi vas prosil, kje pa naj bo, če ni naše vere? V vicah vendar ne, bi dejal.«

»Povejte mi dalje o gospé. Kako se ji meša, kaj počne?«

»I, tako — zamišljena je in grun-ta kakor tale moja motoroga kobila, kadar nima kaj jesti — hi-i-i, Luca! Nora ni, ampak taka je, kakor je bil tisti Oplatarjev Korle. Prav tako, kakor je bil Korle. A vi ga niste poznali? I, ta je bil čuden človek. Sam s seboj je govoril pa okoli brunda! Otroci smo se ga bali. Ob postu, ko smo šli k spraševanju za velikonočno spoved, glej, kdo je tudi prišel? Kore! In ko je kaplan vse spraševal, je pa še njega vprašal, ko je bil na vrsti. 'Korle,' pravi, 'povej mi ti, Korle, kateri zakrament je najbolj potreben?' — 'Kruh!' je rekel Korle. 'Kruh!' je odgovoril, 'kruh!' In vsi smo se smejali, pa se je še kaplan smejal.«

Kmet je brbljal različne stvari naprej, Ivan Lisec pa ga ni več spraševal pa tudi ne poslušal. Imel je dovolj iz tega, kar je slišal. »Vsekakor je nenavaden ta kraj, kamor prihajam, in tudi nenavadne ljudi ima.«

Tako mlada, tako ljubezniva in nežna stvarca, kakor je bila ta plavolasa gospica, ki se vozi pred njim — kako nesrečna mora biti! Oče je nenaravno ali vsaj naglo umrl, mati je na umu bolna, deklica je najbrž brez sorodnikov, živi samotno na kmetih, brez omikanih znancev. Ubožica! Smilila se mu je.

On sam je skušal do svojega sedanjega devetindvajsetega leta že mnogo zlega in neprijetnega, videl, kako so se drobila prijateljstva in se razvezovale lahke ljubezni, celó bridkost materialnega pomanjkanja je že poskusil — a v tem hipu se mu je zdelo, da se sme šteti za srečnejšega kakor ono dete, ki se je vozilo po isti cesti pred njim.

»Tule je pa treba malo napajati, živina in človek sta potrebna, da dobita kaj vase,« pravi voznik in zavije k veliki obcestni krčmi.

Lisec opazi, da stoji pred hišo tudi grajski koleselj in konji zobljejo.

Tedaj mora biti ona lepa sopotnica tudi tukaj. Ali bi se ne dalo začeti kakšno znanje? Kako, to bo prinesla priložnost.

S to mislijo stopi in krčmo, na isto stran, kjer je bil, kakor je po kmetih šega, prostor za »boljše ljudi«. Tam res najde gospico, sedečo s spremiljevalko; sicer ni bilo v izbi nikogar.

Pozdravi, a dobi le čisto majhen znak odzdrava. Molk. Dvakrat čuje kratka starkina vprašanja.

Sedeč na drugem koncu iste precej dolge mize, ker je bila v tej posebni sobi samo ena, je mogel delklo pogledati bolj natanko. In rekel si je, da je zares ljubezniv obrazek.

Ona se ni zanj čisto nič zmenila, a to nič ne de. Kako bi tu začel znanje? Tu ni mogel. Kakor da bi se bal. Človek je včasih čuden: pred junakom ga ni strah; kaj se plaši pred žensko, slabo kakor dete?

Kmalu je prišel »grajski Janez« naznanit na prag, da je konje že napojil. Z lahkim površnim pozdravom ženski odideta in Ivan si je bil celo v svesti, da se je nerodno obnašal, dasi se je tolažil, da se v tem položaju ni mogel drugače. Sicer pa Bog ne daj večje nesreče! Če bo hotel in če bo potrebno, se lahko in primernejše seznaniti na mestu samem.

Pol ure je še moral čakati, preden je bil voznik pri volji misliti na daljšo pot.

DRUGO POGlavJE

Mrak je že bil, ko se je voz ustavil pri županovi hiši v vasi Volčjak. »Božji prst« v znamenju smrekovega vršička nad vratji je pričal, da je župan tudi krčmar v vasi. Golorok, s pipo v ustih in z nekako predrzno izpostavljenim trebuščkom je stal oče župan na pragu. Njegovega kolena se je držal triletni sinek v sami primerno umazani srajci in boječe opazoval za Volčjak nenavadno prikazen mestno oblečenega človeka, kakor je bil inženir. Hišna dekla, ki je šla ravno iz hleva, je hitro smuknila ob zidu kakor senca, ker je bilo sram pred gospodom, kajti tu ni bilo črne suknje, odkar je kaplan pobiral bero in potem adjunkt z birmom tu na komisiji pil.

»Bog daj, Bog daj, dober večer,«

je vpil krčmar, »so prišli, gospod, so prišli!«

Ko je to rekel, je vodil došleca v izbo, kjer je bilo zbranih že več radovednih vaščanov, kajti inženirjev prihod je bil eden najvažnejših in največjih dogodkov za zapuščeni, od velike ceste oddaljeni Volčjak. Zato je že več tednov metal pred seboj svojo senco, kakor se pravi o vseh imenitnih in velikih dogodkih tega sveta.

Sami kmetje so bili v sobi. Obmolknili so vsi, tudi Lisec ni imel veselja govoriti, le krčmar župan, ki je bil gospode bolj vajen in zaradi spoda niso hoteli več odkazovati leobčudovan, je hitel pripovedovati, kako in kaj je z gozdom, kakšne lepe stare pravice so imeli občani od nekdaj v tem gozdu, a sedaj, ko je tlaka in desetina proč, naenkrat gopoda niso hoteli več dokazovati lesa, kakor da mu ne bi dal Bog rasti ponoči in podnevi za vse ljudi. Pravdo so pravdali. In po pravdi je prišlo tako, da prevzemó kmetje v last del gozda od Dolgojelska do Sive peči, kar je sicer premalo, pa vendar boljše kot nič; kajti z onimi gopodi, ki so po kancelijah, se ni dobro tovarišiti, tisto pravico ti jutri jemljó, ki ti jo danes še puščajo. Če prej imamo umerjeno in dejano v mapo, prej smo brez skrbi.

Župan je znašal vsa pisanja, zdevajoča stvar, na mizo in jih razlagal po mizi. Po znamenjih je poznal, katero se tiče tega in onega, ker razumeti jih sam ni mogel: bila so nemška, znan plod potujčenega uradovanja, kakršno se po Slovenskem, v posmeh zdravi pameti, še skoro občé nahaja.

Mati županja je pripravila večerjo, ki je bila narejena precej po kmetško, vendar nocoj je bil naš popotnik truden in lačen.

Tudi kmetje so postali polagoma zgovorni in dovtipni in vpraševali z veliko preprostostjo kakor otroci. Lisec je imel z njimi potrpljenje in jim je odgovarjal ter razkladal, zakaj in kako se more na papirno mapo narisati tudi resnično zemljišče, da ostane drugemu razločno. To se je kmetom čudežno modro zdelo in svojega inženirja so gledali kakor nekaj posebnega. Cenek Vitrin, najstarejši med njimi, je zaklel, da ni dosti težje maševati kakor takó na papir zarisati, da še čez sto let pi-

smen gospod natančno najde, kje je mejnik postavljen.

Lisec se je odpravil spat v »najlepšo izbo v Volčjaku«. Kajti na ta način si dati dvorjaniti, mu je bilo kmalu odveč. Kot mestni človek ni bil vajen kmetskega humorja.

Ta noč je bila čisto navadna noč, taka, kakor jo preživi bogve koliko tisoč preprostih ljudi, a vendar je bila za Lisca nekako odločilna, čeprav ima način te odločitve tudi svojo smešno stran.

Utrujen je bil namreč Lisec komaj zaspal in so se mu počeli po možganih razni dnevni vtisi razpletati kot sanje — podoba krasne, a nič kocketne sopotovalke je bila vmes med njimi — ko je bil nemilo moten.

Prebudi ga neprijetno srbenje po telesu. »Bolhe,« si misli, kakor si more v takih stiskah pomagati ubogi trpinčni človek, a zastonj poskuša znova zaspati. Nobena kletev ne pomaga, potrpeti je treba do jutra.

Znan, neprijeten duh mu udari v nos. Hitro plane iz postelje, dotiplje vžigalo, naredi luč in vidi, da je živa resnica: stenice so pred svečo bežale švigašvaga po rjuhi. Stenice, zanj največja gnusoba. In ta soba je bila njemu za stanovanje namenjena! In v najlepši hiši v vasi je bil nastanjen! Rajši popusti vse in beži nazaj v mesto, kakor da bi bil tu v takem gnezdu. Kako morejo biti ljudje tako nečisti!

Nič več se ne more uleči, dasi je močno zaspal. Obleče se in hodi gor in dol po sicer še res čedni izbi. Noč je bila dolga in čakanje mučno. Iz svojega kovčka vzame to in ono knjigo, da bi bral. A komaj začne, mu lezejo trudne oči skupaj in mora pustiti. Naposled se vendar začne daniti, vstanejo deklet, vstane gospodinja, tudi Lisec gre na prosto.

Župan se začudi, ko čuje inženirjevo hudovanje in grozenje, da ne ostane tu, da hoče ali drugo stanovanje, čedno in snažno, ali pa odede. »Kaj vraga! Preklete stenice! Jaz še vedel nisem zanje,« meni.

»Kdo neki bo že zavoljo treh stenic bežal! Sosedja je bil lani gad pičil, pa še ni umrl. Toliko gotovega denarja nas je veljala ta gozdna stvar, zdaj bi pa morali zavoljo treh prekletih stenic zopet vse pustiti z ničem in hudičem!«

»Te preklete stenice« je odmevalo iz ust sosedov, ki so bili pozvani na posvetovanje.

»So pa gospoda mehkužni in zanič,« šepeče prvi.

»Od ene stenice ne bo crknil, ne!« meni ljubeznivo drugi.

»Poparite posteljo z živim kropom, pa bo dobro,« svetuje županu tretji v vznemirjenem Volčjaku, kjer ni bilo za gospodo nobenega drugega kvartirja.

A inženir ni bil s tem zadovoljen. Drugo stanovanje! Če ga ni v vasi, pa v sosesčini.

A do bližnje fare, kjer je bilo lažje dobiti gosposko, to je sploh kakšno stanovanje, je bilo célo uro hoda. Ker je bilo do gozda že iz Volčjaka precej daleč, pove Lisec naravnost, da take daljave neče hoditi, da mu morajo potem priskrbeti za ves dan poseben voz.

Kmetje so pa prvič skopi, drugič imajo pa sploh le voli za vozno živino. Konj in voznik — en sam je bil v vasi — oj, to bi bilo predrago!

Župan pokliče še nekaj mimoidočih občanov in vsi se med seboj resno posvetujejo, kaj storiti. Tudi novodošlim se zdi grozno neupravičeno, kako da morejo tri stenice, za katere se ne bi noben pošten Volčjan niti zmenil, gospodu, ki pri njih tako »lep« denar služi, presedati in ga celo goniti proč.

»A tu se ne da nič opraviti, ta človek je svojeglav in bogve ali bi dobili drugega ali ne,« pravi župan.

»Kam ga denemo, kaj pravite?«

»Ko bi se v gradu dobilo,« reče eden.

»I bome, ko bi ne bila gospa tako čudna, boječa se ljudi in samasvoja,« meni župan.

»V Zobrovo kočjo ga denimo,« pravi drugi.

»V Zobrovo kočjo!« je odmevalo od vseh strani; torej je morala biti ta misel srečna.

»Po Solarja pojdi!« veli župan in kmalu pride še en kmet, ves robot in okoren. Razodenejo mu veliko zadrego, v katero je prišel Volčjak: naj torej dá ključe od Zobrove kočje, ker tam je gosposka postelja, položčna miza in kar je treba; stenic pa tudi ne bo, ker starega Zobrovega doktorja ni bilo že dve leti doma.

A Solar se brani dati ključe. Doktor Zober je mož hude jeze. »Za

krščeni svet, kaj bi dejal, do bi prišel in našel v svoji izbi koga tujega! Tega pa ne!«

Začne se parlamentiranje med županom in Solarjem zaradi ključa v Zobrovo hišo in, ko Solar čuje, kako važno je za občino, da dobi zemljemerec stanovanje, pravi nazadnje: »Poskusite prej v gradu, oče župan, in če tam ne bo nič, nu, potem vam pa dam doktorjev ključ. Naj se pes obesí, saj ga ne bo vrag prinesel prav zdaj. Najprej v grad.«

Stanovati z mlado gospico, ki jo je včeraj videl, pod eno streho in videti razmere, o katerih je že včeraj slišal neobičajne stvari, je Liscu ugajalo, ko ga je župan povabil, naj gre z njim vred v grad iskat stanovanja. Njegov nenavadni položaj je moral tu odbiti vsak pomislek, sicer pa tudi ni nameraval zahtevati kake posebne gostoljubnosti, saj ljudje tam so vendar gotovo omikani, je menil.

TRETJE POGLAVJE

Gresta z županom.

Gradič Pražanek, kakor je bil Liscu že sinoči pri županu razbral iz

aktov, sedaj last grajske gospe Marije Langman (kdo se bo čudil nemškemu imenu pri nas, ko so po graščinah, žala, večidel tuji nasejlenci!), ta grad je bil na vzvišenem holmcu — kakor vsi — v lepem zakotju pod gozdom in hribovjem. Do njega je vodilo več poti in stezá. Nekdaj se je baje dal tudi od vseh strani braniti, a sedaj je bil prekrop okoli in okoli zasut in samo še na severni strani je okrogli zid kazal, da je bil tu nekdanj stolp. Drugi deli so bili zidani kasneje in predzadnji lastnik je mnogo, kar je bilo preveč, podrl. Okrog gradu so bila gospodarska poslopja.

Pred vrati je rasla košata lipa, okoli njenega debla je bila živa klop, zrasla s posedeno in potlačeno kratko travo. Na tej klopi je sedela mlada gospica pri nekem delu, a ko je zagledala prišleca, je smuknila hitro v vežo.

»Mlada je, zato boječa,« si misli Liscu, ko prideta do vežnih vrat, do katerih je vodilo pet širokih stopnic.

»Teta, sem pojdi!« se je razlegal po veži proseč glas, prav ko sta hotela Liscu in župan vstopiti.

bo še

KOSTANJEVIŠKI SAMOSTAN je eden najpomembnejših arhitektonskih spomenikov Slovenije.

kako diha in niha živ-
ljenje naših ljudi po
 zahodni Evropi?

iz zdomstva

anglija

Srečanje z rojaki v Walesu je vedno nekako posebej pristrčno. Menda je tega kriv tudi naš Peter, ki je dolga leta zvesto obiskoval svoje prijatelje in jih tako nehoté bolj med sabo povezal.

V *Aberdare* smo pogrešali med sabo g. Emana, ki mu bolezen brani iti iz hiše. Od srca mu želimo — Bog mu daj zdravja!

Pri *Novakovih* v *Nuneatonu* praznujejo *Štefanovo enaindvajseto pomlad*.

V *Hengoed-u* je po stari navadi spet vse, »kar leze inu gre«, prišlo k spovedi.

V *Nuneatonu* se nas je pri maši toliko nabralo, da smo se kar gledali — tako je mimogrede povedala ga. *Pepca*. Tamošnje gospodinje nas itak vedno prepričajo o svojih kuharskih dobrotah. Takšno potico, da bi jo angelčki jedli, je strokovno ugotavljala ga. *Smodiševa* s svojo boljšo polovico. Bog vam plačaj! kličemo ge. *Pepci*, ge. *Vidi* in ge. *Nežki*.

V *Derby-ju* je pa tista »Oljsko go-ro tiha noč pokriva« tako sveže zadonela pod cerkvenimi oboki sv. *Jurija*, da so se nam kar oči svetile. *Seveda*, *Krajskova dekleta*, te znajo zapeti, smo vsi vedeli. In tudi postreči! Saj smo se po maši kar razgrel.

Ponovno pristrčno vabimo na naš *Slovenski dan*, ki ga bomo praznovali v nedeljo, 24. maja, v *Bedfordu*. Z veseljem pričakujemo obisk *Slov. pevskega društva »Zvon«* iz *Nizozemske*, ki nam bo zapel pri maši in po maši v dvorani.

V Londonu smo v marcu *pokopali* g. *Emilijo Petrovič*. Na Angleškem je bila že od leta 1935. V Londonu je spoznala svojega plemenitega soproga, g. *Boška*. Ob tej nenadomestljivi izgubi mu ponovno izražamo iskreno sožalje.

avstrija

GORNJA AVSTRIJA

LINZ — V maju bomo imeli tudi letós takoj po maši *šmarnice*. Ker smo s časom v zadregi, saj je ob desetih nemška božja služba v cerkvi, se bomo morali zadovoljiti s petimi litanijami. *Izseljenski duhovnik* pričakuje, da bomo v maju še bolj zvesto obiskovali slovensko božjo službo.

V našem centru smo v nedeljo, 15. marca, obhajali god našega duhovnika in pa godove vseh *Jožefov*. Oba ministranta sta *Jožefa*. *G. Sadl* je prinesel s seboj harmoniko, da nas je spremljal pri petju. S *pomladjo* je prišel med nas spet. g. *Šte-*

fan Baranja, ki tudi zna izvrstno igrati nanjo. Tako ne bomo več v zadregi, kadar bomo potrebovali godce.

V soboto, 4. aprila, je bil v farni cerkvi v *Ebelsbergu kršččen* mali *Kristijan Skala*. Bog daj, da bi krstna milost v njem delovala do konca njegovega življenja!

SALZBURŠKA

SALZBURG — Pri marčni maši je bilo zraven spet več *salzburških vernikov*, tudi več študentov. Med nami je bil prvič kot *diakon g. Stan-ko Olip*. *Diakonsko posvečenje* je prejel v božjepotni cerkvi *Marija* na *Zilji* na *Koroškem*.

Ker je tretja nedelja v mesecu padla na *Veliko noč*, v aprilu nismo imeli bogoslužja, saj so takrat vsi naši delavci na svojih domovih. Spet se bomo zbrali v maju in upajmo, da nas bo takrat dosti iz *Salzburga* in iz *Freilassinga*. Pa tudi vsi drugi so lepo povabljeni. Saj je res lepo, ne le pri zabavah, temveč tudi v cerkvi, kadar nas je dosti.

TENNECK — Pri delu v tovarni se je precej hudo ponesrečil g. *Andrej Van*. Iz topilnice se je razlilo nekaj žarečega železa, ki je našega rojaka oškropilo in je dobil hude opekline. Zdraviti se je moral v bolnišnici v *Schwarzachu*.

Želimo mu, da bi se čimprej res popolnoma pozdravil.

KOROŠKA

SPITTAL ob DRAVI — V zadnji številki »Naše luči« je kronist poročal, da bere tedenske maše za *Slovence* madžarski duhovnik g. *Ladislav Maroszy*.

Zato nas je tembolj prizadela novica, da je v celovski bolnišnici 13. marca *zaključil svoje zemsko potovanje*. Zaradi srca se je moral zateči v bolnišnico, kjer se je oslabelemu srcu pridružila še možganska kap. V sredo, 18. marca, so se v farni cerkvi v *Spittalu* poslovili od nje — ga ne le madžarski in nemški verniki, temveč tudi slovenski. Svoj zadnji počitek je našel na *Štajerskem*, v *Marijinem Celju*, kamor je tolikokrat in tako rad zahajal. Tam je pokopan madžarski primas in

kardinal Mindszenty. Pokopal ga je gradiščanski škof Štefan Laszlo ob udeležbi 27 duhovnikov.

Pokojni g. Maroszy se je seznanil s Slovenci v taborišču Kellerberg na Koroškem in jih tudi vzljubil. Ko so bili Madžari preseljeni v Spittal, je prišel tudi on z njimi semkaj in bil tesno povezan s slovenskimi duhovniki, ki so tu živeli. Posebno je bil prijatelj s pokojnim župnikom Antonom Miklavčičem. Pa tudi druge Slovence je imel rad. Zato nam je v resnici težko za njim. Bil je po značaju blag, a odločen in vedno pripravljen pomagati. Naj počiva v božjem miru!

S smrtjo pokojnega g. Maroszyja je po skoraj 36 letih prekinjena dnevna slovenska božja služba, kar bodo posebno ostareli težko občutili. V mesto je zanje predaleč. Morda se bo našel kak duhovnik v pokoju, ki bi bil pripravljen priti v kraje, kjer je več let živel kot mlad, in biti v tolažbo ter pomoč našim starim rojakom. Pa tudi mladega rodu ne manjka, ki bi bil vesel, če bi imeli slovenskega duhovnika v Spittalu.

Ko že govorimo o mladih: Spitalska slovenska družina se je povečala v februarju za eno osebo, ki je prišla na svet v Celovcu in je bila 15. marca *krščena* za Moniko Florjančič. Botrovala sta gdč. Anica in g. Franc Florjančič. Bog daj, da bi bila tudi ona vedno dober božji otrok!

Otroci napeto pričakujejo razglasitev rezultatov smučarskega tekmovanja na Predarlskem.

Operaciji na mehurju se je moral podvreči čez 80 let stari Starmanov oče, po rodu iz starološke župnije. Pa je kljub svojim letom hitro okreval in spet prihaja k božji službi.

Za profesorja na Slovenski gimnaziji v Celovcu je bil v jeseni nastavljen magister g. *Alojzij Dolinar*. Poučuje slovenščino in telovadbo.

Želimo mu, da bi bil dober učitelj svojim učencem in da bi se ne dal zavesti po nekaterih modernih teorijah, ki učence bolj zavajajo kakor pa vzgajajo. Čestitamo!

PREDARLSKA

Velikonočna duhovna obnova: Tudi letos na tiho nedeljo, dne 5. aprila, smo imeli Slovenci na Predarlskem že tradicionalno duhovno obnovo.

Prav tako kot v poklicnem delu se moramo tudi na verskem področju spopolnjevati in svoje znanje utrjevati, da bi Boga čim bolje spoznali ter mu ostali zvesti vse življenje.

Zbrali smo se v Študijskem domu St. Arbogast nad Götzisom. Nada-ljevali smo lanskoletno temo o osnovnih resnicah naše vere.

Duhovno obnovo je vodil g. pater Polikarp Brolih, frančiškanski provincial iz Ljubljane. Že v uvodnih besedah je poudaril, da je Bog veliko boljši, kot se nam ljudem zdi, ter da smo verniki lahko optimisti, ker smo notranje bolj bogati kakor tisti, ki nimajo vere. Vera je velika vrednota in vsak, kdor jo ima, je lahko srečen.

Po padcu prvega človeka je sledil nov božji načrt, ki je še lepši od

prvega. Človeška krivda se očiščuje po Kristusovi krvi.

Kristjan mora biti dober človek ali pa ne-kristjan. Poudarjena je bila tudi vrednost molitve: »Oče naš... odpusti nam... kakor mi odpuščamo...« — Ne moremo ljubiti Boga, če ne ljubimo bližnjega. Dobrohotnost pomeni delati dobro bližnjemu — gojiti moramo bratstvo do enako mislečih, do drugače verujočih, pa tudi do tistih, ki ne verujejo. Sovražiti smemo samo greh, ne pa grešnika-človeka, želeti mu moramo dobro in pomagati. Cilj krščanstva je, vzgojiti dobrega človeka, zato je tudi nepremagljivo.

Vir moči za kristjana je Evhari-stija, zbiranje pred oltarjem. Za graditev srečnejše bodočnosti moramo črpati moči prav iz tega vira.

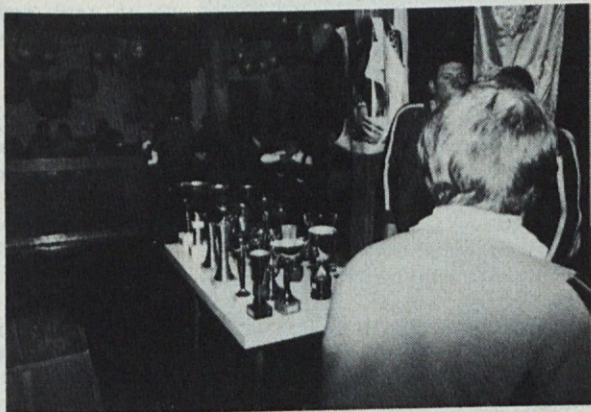
Na koncu je bila skupna priprava za spoved, nato pa spovedovanje. Sledil je vrhunec duhovne obnove, sv. maša, ko smo kakor velika družina bili zbrani pred oltarjem v Njegovem imenu. Domov smo odhajali utrjeni v veri ter pomirjeni z Bogom in z veseljem v srcu.

belgija

LIMBURG-LIÈGE

Pomladanska prireditve: Društvo »Slomšek« je 21. marca v Maria

Na mizi vidimo res lepe pokale za zmagovalce smučarskega tekmovanja.

Heide organiziral pomladansko družabno prireditev. Razpoloženje je bilo odlično, obisk prav lep. Prijetno presenečenje je povzročila navzočnost Društva sv. Barbare. Iskrena hvala! Hvala vsem, ki so imeli veliko dela s pripravami in postrežbo.

»Vesela mladina« je na svojem občnem zboru izvolila sledeče zastopnike:

Predsednik: g. Karli Cverle; plesna učiteljica: g. Poldi Cverle in g. Edi Oštir; blagajnik: g. Edmond Varzak; odbornice: ga. L. Labus, ga. E. Kowalofski in gđc. V. Kidrič. Go. Anico Varzak-Kos »Vesela mladina« še vedno smatra za svojo pokroviteljico, kateri dolguje mnogo. »Veseli mladini« želimo ob novem odboru obilje uspeha.

Občni zbor Društva »Slomšek«: Člani in članice društva »Slomšek« so na svojem rednem občnem zboru 5. 4. 1981 izvolili naslednji odbor:

Predsednik: g. Bernard Žabot; podpredsednik: g. Stani Revinšek ml.; tajnik: g. Poldi Cverle; podtajnik: g. Martin Novak; blagajnik: gđc. Majdi Globokar; podblagajniki: g. Aleks Ackovič, g. Jožef Kidrič in g. Berto Virant; preglednika: g. Milan Globokar in g. Ivan Čermelj; odborniki: g. Fons Ajdišek, g. Stanko Revinšek in ga. Angela Trinko; zastavonoša: g. Jože Mrakič.

Ker predsednik in blagajnik nista imela protikandidatov, sta bila izvoljena soglasno s ploskanjem. G. Stanko je bil izvoljen v odbor, a kooptiran za podpredsednika. Bivšemu blagajniku g. Jožefu Globevniku, ki ni več želel kandidirati, je občni zbor izrekel priznanje in zahvalo za dolgoletno zvesto službo.

Udeležba na občnem zboru je bila zadovoljiva. Za posamezna mesta je bilo oddanih 83 glasov. Poročila predsednika, tajnika in blagajnika so nam pokazala, kako razgibana in plodna je bila pretekla poslovna doba. Dohodkov je bilo čez pol milijona belgijskih frankov, izdatkov pa nekaj manj. Debata je bila stvarna, konstruktivna. Smemo z velikim upanjem gledati v prihodnost.

V teh dneh bosta »Slomškov« pevski zbor in »Vesela mladina« nastopila v Charleroi in v Pas-de-Calais v Franciji. Čez leto dni pa

nameravata vrniti obisk Moškemu zboru »Mirko Filej« v Gorici. Odlično! »Slomškova« skupnost potrebuje veliko zanesljivih sodelavcev. Pridi! Pridi! Pridruži se in pomagaj!

Novemu odboru iskreno čestitamo in želimo bogato delavnost.

Naši bolniki: G. Alojz Korelc st. se je krajšo dobo mudil v bolnišnici. Želimo mu hitro okrevanje in lepo pozdravljamo.

Na novo izvoljeni odbornik Društva »Slomšek« g. Fons Ajdišek ima resne težave z zdravjem. Ko bo to poročilo prišlo do naročnikov »Naše luči«, bo verjetno že doma. Voščimo mu veliko poguma ter zdravniške in božje pomoči.

Naši rajniki: Po kratki bolezni je umrl g. Konrad Oset, upokojeni rudar, rojen 1904 pri Sv. Emi. Rajniki je bil vesten delavec, poštenjak in zaveden Slovenec.

K pogrebni službi božji v Lanklaaru se je zbralo zelo lepo število rojakov in domačinov. Od svojega dolgoletnega člana se je poslovilo tudi Društvo sv. Barbare z zastavo. Pokojnikovi ženi ge. Elzi, sinu g. Emilu, uglednemu garažistu, in sestri ge. Krese izrekamo krščansko sožalje ob bridki izgubi. Naj počiva v miru božjem!

francija

PARIZ

Maša za Slovence je vsako nedeljo ob petih popoldne v cerkvi sv. Terezije Deteta Jezusa v Chatillonu, poleg Slovenskega doma, Impasse Hoche.

Na Vnebohod, 28. maja, bomo imeli birmo in prvo obhajilo. Birmal bo mariborski škof dr. Franc Kramberger. Maša bo izjemoma na željo ljudi ob enajstih dopoldne.

Naj bo to res naš farni praznik, ko bomo imeli v svoji sredi slovenskega škofa, naslednika škofa Slomška, in ko bomo skupaj praznovali važen korak v življenju naših mladih, ki so bodočnost naše župnije.

Pokojni Edvard Lestik iz Decize pri Parizu

Po krstu sta postali deležni Kristusovega odrešenja Majna, hči Romane Derčar in Jean Louis Fages, ter Rozika, hči Štefana Magdič in Christiane Sédilot.

Vsak krst nas vse spominja, da imamo vsi dolžnost, da z vzgledom in krščanskim življenjem podpiramo naše starše pri njihovem vzgojnem delu.

MELUN (Seine-et-Marne)

Skupna maša za naše rojake bo v nedeljo, 10. maja, ob devetih zjutraj v poljski cerkvi v Dammarie.

LA MACHINE (Nièvre)

V nedeljo, 17. maja, bo skupna maša ob devetih dopoldne. Rojaki, pridite v čim večjem številu!

DECIZE

1. maja bo poteklo že osem mesecev, odkar je odšel v večnost naš rojak Edvard Lestik.

Pokojni je bil rojen leta 1910 v Travniku pri Loškem potoku. V Francijo je prišel junija leta 1937, kjer je odslej potekalo njegovo življenje, ki ni bilo vedno lahko.

Ženi Mariji izrekamo svoje sožalje, pokojnega pa se spominjamo v svojih molitvah!

SLOVENSKI DOM V PARIZU

Blagoslovitev Slovenskega doma v Parizu je sicer za nami, toda spomin bo ostal vse življenje in naloge, ki smo jih s tem prevzeli, nas bodo vodile iz dneva v dan.

Med številnimi odmevi navajamo samo nekatere:

Kardinal Bertoli, Vatikan: »Zahvaljujem se Vam za pozdrave z blagoslovitve Slovenskega doma v Parizu, Vam čestitam in Vam želim poguma na nadaljnji poti. Pozdrav! Paolo, kardinal Bertoli.«

Franjo Kuharić, zagrebški nadškof: »Zahvaljujem se za iskrene pozdrave, koje ste mi uputili prigodom blagoslova Slovenskog doma u Parizu. — Na svom putu sam kroz Avstraliju rado posjetio slovenske katoličke centre u Adelaidi, Melbourne-u i Sydney-u. Znam, kako je važno da se ljudi izvan domovine imaju gdje okupiti i kao vjernici i kao sinovi istog naroda. Izručite moj pozdrav svim svojim suradnicima i vjernicima. — Franjo Kuharić, nadbiskup zagrebački.«

Beograjski nadškof: »Iskreno čestitam k uspehu in slovesnosti. Hvala za skupne pozdrave! Alojzij Turk.«

Tržaški škof: »Sem prejel karto, ki ste mi jo poslali in ki jo je podpisal tudi prevzišeni g. metropolit nadškof Šuštar. Najlepša hvala! Molite zame! Vdani Lorenzo Bellomi, škof iz Trsta.«

Koprski škof: »Dobil sem pozdrave z Vaše slovesnosti. Prisrčno se zahvaljujem za pozornost. Vam čestitam, da so se Vaše dolgoletne želje uresničile ter ste mogli slovesno odpreti Slovenski dom v Parizu. Veliko Vas je stalo truda, muke, časa, potov in vsega, preden se je načrt uresničil. Prav prisrčno pozdravljam vso Vašo slovensko pariško družino. Janez Jenko.«

Škof iz Toronta v Kanadi: »Najlepša hvala za pozdrave z blagoslovitve novega doma! Čestitam Vam in vsem iz vsega srca! Alojzij Ambrožič, škof.«

Pa še en značilen odmev iz Trsta: »Vse, kar je našega v Trstu in Gorici, govori o Parizu in Vašem povzdigu. Imate DOM! Bog Vas živi in ohrani!«

DRUŽINA, Ljubljana, je o tej slo-

vesnosti prinesla 1. 3. 1981 dolg članek »Velika noč pariških Slovencev«: »Slovenska skupnost si je v Parizu postavila versko in kulturno središče. Vsi naši rojaki po Zahodni Evropi so zelo veseli te pridobitve. Nadškof Šuštar, ki je dom blagoslovil, je v govoru nakazal njegovo vlogo v prihodnosti.« Isti tednik je 8. 3. objavil daljši članek: »Pariška srečanja« ob blagoslovitvi doma.

KATOLIŠKI GLAS iz Gorice ima v svoji številki z dne 26. 2. dolgi članek: »Veliki dan za pariške Slovence.«

MLADIKA iz Trsta prinaša v svoji marčni številki članek »Slovenski dom v Parizu«.

AMERIŠKA DOMOVINA iz Clevelanda v Združenih državah je prinesla 16., 18. in 20. marca daljši članek o blagoslovitvi Slovenskega doma v Parizu.

SVOBODNA SLOVENIJA iz Argentine objavlja 12. 3. članek: »Praznik pariških Slovencev — Novo slovensko središče.«

Vsem, ki so s svojimi žrtvami, s svojo pomočjo, s svojim delom, s svojimi molitvami pripomogli k temu zgodovinskemu uspehu, naj Vsemogočni povrne z večnimi darovi! Vsi pa poskrbimo, da bo naš Dom v Parizu res versko, narodno in kulturno središče, da bo toplo ognjišče človeške in božje ljubezni vsem, ki bodo prihajali v Dom.

Pa ne pozabimo, da moramo Dom podpirati, če hočemo, da bo mogel izpolniti svoje poslanstvo.

Prispevke za Dom pošiljajte na:

C. C. P. PARIS 19285 04 F
Mission Catholique Slovène
3, Impasse Hoche
92320 CHATILLON

PAS-DE-CALAIS in NORD

Sveti misijon v velikem tednu in *prazniki vstajenja* so naš duhovno obnovili. Najlepša zahvala misijonarjema g. Silvu Česniku in g. Jožetu Flisu! Naj bi sadovi milosti v nas ostali in obrodili obilen sad v potrpljenju!

27. maja ob 19. uri pričakujemo novega mariborskega škofa msgr. dr. Franca Krambergerja. Podelil bo *zakrament sv. birme* otrokom, ki

Pokojna Pavla Stopar iz Noyelles sous-Lens, dolgoletna prednica Rožnovenske bratovščine

končujejo katekizem, ter *prvo sv. obhajilo* našim mlajšim iz prvega ali drugega letnika katekizma. Prvo obhajilo bo na praznik Vnebohoda, 28. maja.

Vsi rojaki ste prisrčno vabljeni na obe slovesnosti v kapeli »Matere izseljencev«.

V soboto, 30. maja, bomo imeli ob priliki *materinske proslave* obisk članov društva »Slomšek« iz Lim-

Pokojni Jožef Per iz Bruay-en-Artois

burga iz Belgije. Pevski zbor in »Vesela mladina« bosta počastila naše matere s pesmijo in narodnimi ple-si. Ob 16. uri bo maša in nato pro-slava v dvorani »Matere izseljen-cev« v Méricourt.

Zakrament sv. zakona sta si dal-a Sobanski Jean Pierre in Sylvie Wit-ka 28. marca v kapeli Naše Gospe Lurške v Liévinu. Na mnoga in sreč-na leta!

V prvih jutranjih urah 30. marca je v Winglesu po dolgi, hudi bolezn-i *odšla k večnemu počitku* ga. Matil-da Zupanc v 79. letu svoje starosti.

Mladost je preživela v Nemčiji in je to njenemu čudovitemu značaju vtisnilo globoke sledove; saj nam je bila vzor kot gospodinja in globoko-verna žena. Pokopana je bila v Win-gles 2. aprila ob veliki udeležbi pri-jateljcev in rojakov. Zapušča moža in hčerko z družino. Naj ji bo Gospod obilen plačnik za vse dobro, ki ga je tudi v verskem oziru storila na-šim rojakom!

29. marca je v Sallaumines *umrl* istrski rojak g. Anton Vosila. Pred kratkim mu je umrla žena. Pokopan je bil 3. aprila na pokopališču v Sallaumines.

Nenadoma je *odšel v večnost* v prvih jutranjih urah 1. aprila v svo-jem 68. letu življenja g. Jožef Per. Zmeren, točen kot ura in priden kot čebela je prav do zadnjega dneva svojega življenja pridno delal na svojem vrtu. Za vse večje praznike je rad prihajal k slovenski službi božji in z zanimanjem zasledoval vse kulturno delo naših rojakov.

Pokopan je bil ob veliki udeležbi v cerkvi sv. Martina, Bruay-en-Artois 4. aprila. Zapušča ženo, sina in hčerko z družinami. Naj se odpočije od svojega truda! Vsem pa naše sožalje!

POD LUKSEMBURGOM

Vsi tisti, ki ste do zdaj *plačevali* »Našo luč« g. J. Jankoviču, jo od zdaj za naprej *plačujte* g. T. Dejaku. Isto velja tudi za pratike odnosno Mohorjeve knjige.

V Algrange ne bo šel g. Dejak maševat na tretjo nedeljo v maju in zato v Algrange ne bo maše na tret-jo, ampak na četrto nedeljo.

Na peto nedeljo popoldne gre v *Epernay*, da mašuje tam ob 4. uri popoldne.

Mesec maj je Marijin mesec in Marija pričakuje od nas vseh, da zopet poživimo našo ljubezen do njenega Sina Jezusa in živimo, kar nam naroča.

TUCQUEGNIEUX-MARINE

Z našim izseljenskim duhovnikom g. Dejakom sva meseca marca obiskala nekaj Slovencev v Giran-montu in Piennesu. Zvedela sva, da je *umrla* dobra stara mama Cotiče-va. Bila je menda najstarejša Slo-venka v Franciji, kajti le malokdo dočaka 95 let.

Radičev Edi je pa postal lastnik velike in lepe *restavracije* v sredini Metz-a.

V tem mestu pa niso samo go-stilne, ampak tudi bolnišnice, v ka-terih se večkrat zdravijo Slovenci. Trenutno leži v eni teh bolnišnic de-lavec Pučko Matevž. V Boulligny pri Piennesu je pa zbolel mož Staniče-ve nečakinje. Obema želimo, da bi jima pomladni sončni žarki čimprej vrnilo ljubo zdravje.

V Tucquegnieux ni posebnih no-vic. Vse hiti obdelovati vrtove, ki so res dobičkanosni, posebno zdaj, ko so plače majhne, zelenjava in drugi pridelki pa čedalje dražji.

Končno še tole pojasnilo: V vseh državah so župniki gospodarji svo-jih župnij. *Izseljenski duhovniki* so samo misijonarji, ki mašujejo, pridi-gajo in spovedujejo v slovenskem jeziku.

Če kdaj družina umrlega Sloven-ca želi, da bi pri poroki, pogrebu in tako dalje sodeloval naš duhovnik, mora taka družina najprej vprašati domačega francoskega župnika, in to neposredno. Ako ta dovoli, se naj družina potem obrne tudi na iz-seljenskega duhovnika, ki bo seve-da prošnji rad ustregel. J. J.

VZHODNA LOTARINGIJA

V *zadnjih 2 mesecih* je kar *naprej zvonilo rajnim* v raznih kolonijah:

Z žalostjo moramo poročati o *smrti* naše rojakinje Cecilije Strmšek, stare 80 let, doma pri

Krškem. Živela je pri svoji dobri hčerki, poročeni Petrovič, v Cité des Chênes. Dokler pokojna mama ni obležala zelo bolna, ni zamudila nobene slovenske svete maše. Umr-la je 2. marca. Velik pogreb v Frey-mingu in trideseti dan v isti cerkvi je dokaz, da je bila mati zelo priljubljena in spoštovana v družini in pri vseh.

Nesrečne smrti je nato *umrl* naš rojak Godlar in Cité de Chênes. — Dalje smo izgubili v tem času Ivana Flisa; še prej pa Franceta Ocvirka.

Vsem rajnim želimo, naj se odpo-čijejo v Bogu, sorodnikom pa izre-kamo iskreno sožalje.

V zadnjem času so bile *štiri poro-ke* — pri vseh eden druge narodno-sti. Želimo jim vso srečo na skupni življenjski poti.

Našo vero ohranjajo naši rojaki precej zvesto: Poleg katoličanov so razni drugoverci; naslednje vere so v naši okolici: katoliška, pravoslav-na, protestantovska, novoapostol-ska, priče Jehova, mohamedanska, judovska in v zadnjem času tudi po-ganske iz raznih krajev. Sovraštva med njimi ni veliko — propagande raznih ver pa zelo veliko.

Naši stari rojaki v veliki večini ohranjajo katoliško vero, nekateri pa imajo veliko obiskov drugover-cev, ki stalno gredo po hišah.

Poudariti je treba, da je Kristus ustanovil e n o Cerkev — in edi-no ta Cerkev je prava. Katekizmov na žalost ni več veliko po družinah, mašnih knjig vedno manj, rožne vence pa prinašajo verniki iz Lurda in z Brezij. Naša duhovniška naloga je sedaj, da ne sedimo samo doma, ampak gremo od hiše do hiše, kot to delajo pogosto drugoverci! Ko gremo mimo Jezusove cerkve, se odkrijmo; hodimo k sveti maši, ho-dimo k spovedi — in naše življenje bo veliko bolj mirno!

Pomlad prihaja in z njo vedno več rožic. Naj tudi naša vera raste v blagor vam in vašim otrokom!

Obiski od doma se stalno večajo; veseli smo teh obiskov — prinašajo dobrih klobas, vina in žganja — to-da prinesite tudi vero!

Poročilo o slavnju 1. maja v Mer-

lebachu bo prišlo v prihodnji številki.

Vse dobro Vam želi
Vaš Stanko iz Merlebacha.

nemčija

STUTT GART-okolica

Po dolgem času zopet igra: V nedeljo, 8. marca, nas je obiskala dramska skupina slovenske župnije v Münchnu, ki jo vodi tamkajšnji župnik dr. Branko Rozman. V polno zasedeni dvorani pri župniji sv. Konrada so nam igralci uprizorili komedijo danskega pisatelja Ludviga Holberga pod naslovom »Jepe s hriba«. Za dve polni uri so igralci z dobro naučenimi vlogami zabavali zbrano občinstvo. Živahno ploskanje ne le ob zaključku posameznih dejanj, ampak tudi med igro samo je bil živ dokaz, da so bili gledalci in poslušalci s podajanjem vlog zelo zadovoljni.

Priznanje zaslužijo vsi igralci. Režiserja moramo še posebej pohvaliti za lepe in praktične kulise, ki so dale vsebini igre primeren okvir in omogočale hitro spremembo okolja.

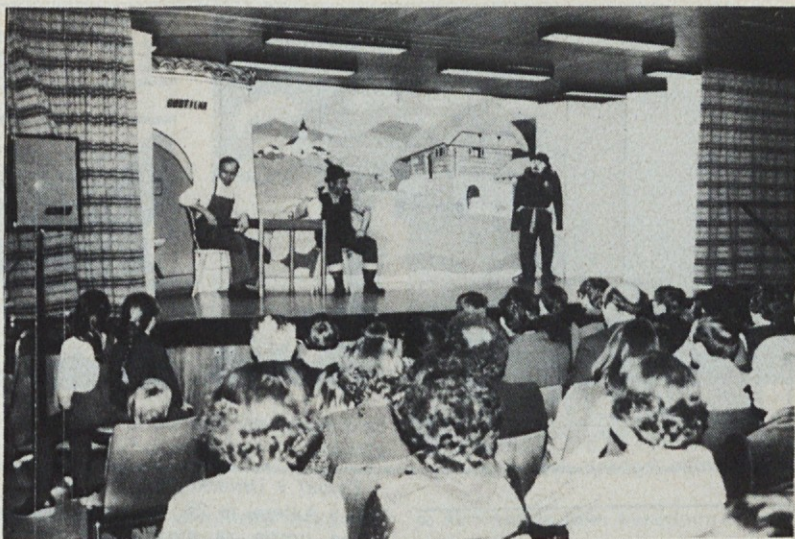
O vsebini igre je poročilo iz Münchna v št. 3/81 »Naše luči« izčrpno pisalo in nam je tu ni treba ponavljati.

10

Binkoštno srečanje 1981 V DÜSSELDORFU

V tej prekrasni dvorani »Stadthalle Neuß« pri Düsseldorfu se bomo srečali na **binkoštno nedeljo, 7. junija letos**, slovenski rojaki iz Nemčije, Belgije in Nizozemske. — Začeli bomo z **mašo ob 16. uri**, po njej bo kulturni program in nato družabni večer.

— Ne pozabite na ta dan!

Za nastop se našim prijateljem iz Münchna na tem mestu iskreno zahvaljujemo z željo, da nas še obiščejo.

Družabni večer v Oberstenfeldu: O naših ljudeh v Oberstenfeldu in okolici smo že večkrat poročali, saj se kar živahno gibljejo. V soboto, 14. februarja, so priredili družabni večer, katerega se je udeležilo okrog 100 oseb, Slovencev in domačinov.

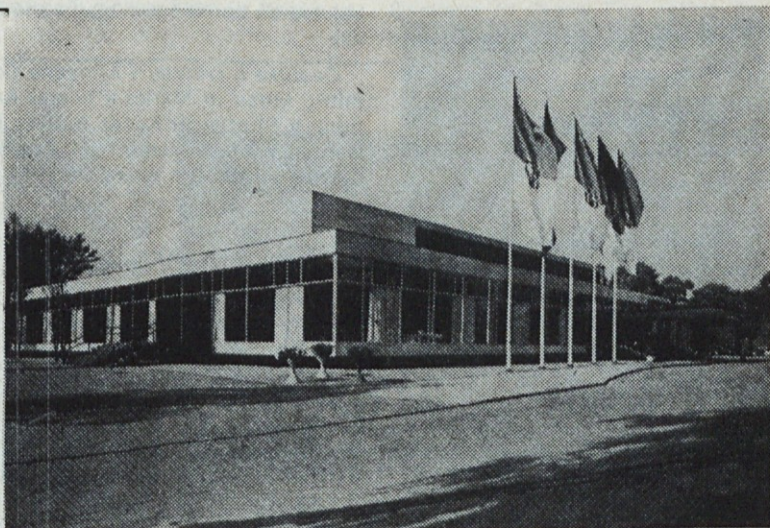
V lepo okrašeni dvoranci cerkvene doma so se veselo zabavali ob poskočnih melodijah, skupnem

Pri igri v Stuttgartu »Jepe s hriba« 8. 3. je bila dvorana polno zasedena.

petju, domačih klobasah in württemberški kapljici.

Pozdravit jih je prišel tudi krajevni nemški župnik, ki kaže spretno roko in razumevanje do tujih delavcev.

Tudi Slovenci izvoljeni: Na volitvah v župnijske svete, ki so bile v škofiji Rottenburg-Stuttgart v nedeljo, 29. marca, so nastopili tudi slovenski kandidati.

Na družabnem večeru v Oberstenu Feldu v Nemčiji so bili rojaki židane volje (zgornji dve sliki)

Do sedaj smo zvedeli, da sta bila izvoljena dva od slovenskih kandidatov. V župniji Großbottwar je dobil dovolj glasov rojak Jože Muc, v župniji Svetega Duha v Stuttgartu pa Novak Anton.

V svet zastopnikov sodelavcev pri Caritas v škofiji Rottenburg-Stuttgart je bila izvoljena naša socialna delavka, gospa Doroteja Oblak.

Vsem izvoljenim čestitamo in pri-

Anice Gröber, r. Pirc, ki je umrla v Aalenu v Nemčiji, se bomo rojaki radi spominjali.

čakujemo, da nas bodo dobro zastopali.

Žalost v Unterkochenu: V bolnišnici v Aalenu je 28. februarja nenadoma umrla za možgansko kapjo rojakinja Anica Gröber, rojena Pirc. Pokojnica je bila rojena leta 1921 v Krški vasi. V Nemčijo je prišla že leta 1941 in, ker je v Unterkochenu spoznala nemškega rojaka Pavla Gröberja ter se z njim poročila, je od tedaj ostala za vedno v Nemčiji.

Gospa Gröberjeva je bila pri Slovencih v okraju Aalen zelo priljubljena. Vešča nemškega jezika je marsikomu pomagala pri začetnih težavah. Pridno je obiskovala tudi slovenske maše in na družabnih večerih je bila s svojim dobrim možem Pavlom zmeraj navzoča. Zato jo bomo vsi zelo pogrešali.

Gospodu možu Pavlu in vsem sorodnikom naše iskreno sožalje! Pokojnice se bomo spominjali v molitvah.

Čestitke h krstom: v Altbachu Domitric Mirku in Marici k hčerki Andreji; v Stuttgartu Košar Antonu in Darinki k hčerki Sandri ter Zavšek Francu in Mariji k sinku Darku!

ZGORNJA BAVARSKA

V Siegsdorfu-Hörgering smo v torek, 17. marca 1981, spremljali na zadnji zemeljski poti našo nadvse ljubljeno krščansko ženo, mamo, staro mamo, teto in vsem vzgledno prijateljico gospo **Terezijo Ferlinz**, roj. Vostner, staro šele 54 let.

22 let svojega življenja je preživela v Zahodni Nemčiji. Bila je zvesta, nenadomestljiva družica vsem, ki

so jo poznali. Posebna njena skrb je pa veljala njenemu možu Edvardu (vojni invalid brez rok), za katerega je 34 let skrbela in mu bila ne samo ljubeča žena, temveč tudi kot skrbna mati.

Ljubila je prav tako svoje otroke: Štefija, Edija in Marjana; tudi vnučki: Silvija, Klavdija in Benjamin so bili njena skrb in ljubezen.

Otroci je niso razočarali, saj so jo tako rekoč na rokah nosili v zadnji dobi njenega življenja.

Njenega pogreba se je udeležilo veliko število sorodnikov, prijateljev, znancev in 5 duhovnikov iz Posarja in iz domovine.

Posebno zahvalo izrekajo svojci slovenskim duhovnikom: g. župniku

Pokojna Terezija Ferlinz

Binkoštno srečanje '81

za južno in srednjo Nemčijo

bo v **AUGSBURGU — Göggingen, Klausenberg 7** (blizu Staciona) že na **binkoštno soboto, 6. junija 1981.**

Ob 16. uri binkoštna maša v župnijski cerkvi.

Sledi lep **kulturni program** v dvorani poleg cerkve (Roncalli-Haus) in vesel **družabno-zabavni večer** z ansamblom Lojzeta Landekarja.

Lepo vabljeni! Prosimo, povabite tudi svoje prijatelje in znance!

Augsburg-Göggingen
Klausenberg 7

RONCALLI-HAUS

Janezu Krašovcu iz Rogaške Slatine, g. izseljenskemu duhovniku Stanku Gajšku iz Mannheima ter g. patru, stricu Otmarju Vostnerju in g. patru Albertu (oba iz Maribora).

Vsem ostalim iz domovine in iz Posarja ter vsem sorodnikom doma in v tujini in žalujočim izrekamo krščanski Bog plačaj!

Žalujoči mož Edvard in otroka Štefi in Marjan Ferlinz.

MÜNCHEN

Naše matere smo počastili zadnjo nedeljo v marcu, v neposredni bližini praznika Gospodovega oznanjenja Mariji. Najprej smo se jih spomnili pri maši, med katero je tudi naš zbor zapel nekaj pesmi, potem pa v dvorani. Lahko rečemo, da

je bil program vsebinsko izbran, v izvedbi izklesan: bila je ura resničnega estetskega doživljanja.

Že mešani pevski zbor je pripravil v dvorani majhen koncert: zapel je pet pesmi (Rož, Podjuna, Zila; Po jezeru; Slišala sem ptičko pet'; Glejte, že sonce zahaja; Zdravica), solist pa prelepo Mamica je kakor zarja. Ko bi se zbor še za kakšen glas povečal, bi pridobil pri moči. Interpretacijsko je gotovo odličen. Poslušalci so se zboru zahvalili z navdušenim ploskanjem.

Najmlajši iz našega vrta in iz 1. razreda so mamicam začebljali vsak po eno pesem, skupaj so jim jih zapeli štiri; pri peti so si nalogo razdelili tako, da so prvi plesali, drugi peli. Koliko časa in živcev se

je skrivalo za temi besedami in melodijami!

Mlada moža sta prebrala vsak svoje besedilo, uglaseno na temo matere: prvi neki nagovor papeža Pija XII. novoporočencem, drugi Cankarjeve Dateljne. Če je prvo besedilo slovesno, kar nekam obredno, je drugo čustveno pobarvano in toplo. Recitatorja sta našla ton, ki je odgovarjal besediloma: če je pri poslušanju prvega zraslo v nas spoštovanje do žene in matere, so nam pri drugem prihajale ob pisateljevi neobičajni ljubezni do matere solze v oči.

Vmes so mladi muzikanti zagodili nekaj slovenskih melodij: na melodiko Simona in Sonja Na planincih, Damjana in Dunja Eno rož'co lju-

bim, vse štiri Zaplula je barčica mo-
ja; na flavto Amalija in Damjana
Prišla bo pomlad; na trobenti brata
Dejan in Martin venček narodnih.
Vsi so lepo zaigrali, čeprav je bilo
pri začetnikih seveda še čutiti za-
četništvo.

Zadnje besedo so imeli osemlet-
karji. Lilijana je občuteno povedala
Gorinškovo Mati žanje, nižja skupi-
na je z besedo in kretnjo razglasila
Pavčkov Oglas, višja skupina odde-
klamirala pretresljivo Aškerčevo
Ančko, vsi skupaj pa vdano Župan-
čičevo Na Bledu. Potem so peli.
Nižja skupina Kaj bi le ptičica, višja
O moj preljubi, dragi dom, vsi Na
planincih lušno biti. Končali so s
čudovito pesmijo — tako po bese-
dah kot po melodiji — Mati draga,
kjer je prvi del odpel dekliški kvin-
tet (Milenka, Suzi, Amalija, Damja-
na, Tanja), odpev pa vsi. Dvoglasno,
vokalno čisto, pa tudi v tempu in di-
namiki varilirano petje je bilo upravi-
čeno deležno krepkega ploskanja.

V *postu* smo molili pred vsako
nedeljsko mašo križev pot; na tiho
in cvetno nedeljo smo imeli na raz-
polažjo za »velikonočno žehto«
dva spovednika.

Krščeni sta bili: Petra Breclj,
hčerka Vera in Milene, roj. Jenster-
le, in Klavdija Žerak, hčerka Srečka
in Andreje, roj. Lastnik. Staršem če-
stitamo, punčkama pa želimo vse
dobro v življenju!

nizozemska

Pevsko društvo »Zvon«
je 21. 3. 1981 skupno z drugimi zbori uspeš-
no nastopil na holandskem pev-
skem večeru v Maastrichtu.

Iskrena zahvala našim možem, ki
so na veliki teden po hišah nabirali
prispevke za postno akcijo!

Kakih posebno važnih novic ni-
mamo. S tem pa še ni rečeno, da
spimo. Polno tihe delavnosti je med
nami. Veselimo se *izleta v Anglijo*
in srečanja z našimi brati in sestra-
mi na tamkajšnjem »Slovenskem
dnevu«.

Naši bolniki: V domovih za osla-
bele so g. Romih, ga. Starman in
ga. Železnik. Družine jih obiskujejo
z vztrajno ljubeznijo. Pred leti so bi-
li vsi ti naši zanesljivi sodelavci.
Prav lepo jih pozdravljamo.

švedska

*Stockholmski škof obiskal Slove-
nijo:* »Katolsk Kyrkotidning«
je 10. aprila prinesel zanimive vtise stock-
holmskega škofa Huberta Branden-
burga z njegovega obiska v Jugo-
slaviji konec februarja. Hrvatje in
Slovenci predstavljamo največji ka-
toliški skupini med priseljenci na
Švedskem, zato je bil škof vesel, da
je imel priliko spoznati domovino
mnogih članov svoje škofije.

Nabral si je veliko vtisov iz ver-
skega življenja doma in imel priliko
spoznati, kako vernost naših ljudi
raste iz zdravih korenin. Odnese-
l je lep vtis z obiska v ljubljanskem bo-
goslovnem semenišču. Všeč mu je
bilo prijetno vzdušje resnosti,
sproščenega veselja in vedrega po-
gleda v bodočnost brez zaskrbljeno-
sti nad nekakšno negotovo bodoč-
nostjo.

Ob ogledu uršulinske cerkve v
Ljubljani se je srečal s skupino štud-
entov, ki so bili zbrani na verouč-
nem sestanku. Bilo jih je preko 80.
V pogovoru z njim so se študentje
zanimali za življenje Cerkve na
Švedskem. Škof jih je vprašal, kaj
mislijo o Cerkvi. Povedali so mu:
»Če ne bi imeli radi Cerkve, ne bi
sedeli tu.« Sam pa jim je razložil,

kako je vesel pozornosti in gosto-
ljubnosti, ki jo je bil deležen pri
nas. Vse to, pa tudi srečanje z njimi
mu je omogočilo na novo doživeti
vesoljnost Cerkve.

Iz Ljubljane ga je vodila pot po
raznih opravkih v Rim. Tako je v
kratkem času srečal veliko ljudi in
povsod je čutil, kako smo si v Cer-
kvi ljudje blizu, povezani z vezmi
prijateljstva in spoštovanja. Nekak-
šen povzetek se glasi: »Kjerkoli
sem bil, povsod sem se počutil do-
ma.«

Izkustvo, da najdemo v vsakem
kraju v župnijski skupnosti svoj
dom, je pomembno tudi za nas, ki
živimo tukaj na Švedskem. V svojih
župnijah se pogosto zbiramo k bo-
goslužju tudi v domačem jeziku, po-
jemo pesmi, ki so nam znane od
mladosti in tako nehoté pozabimo,
da smo daleč od svojega rojstnega
doma. Nič nenavadnega se nam ne
zdi, da smo sprejeti s takšno samou-
mevnostjo. In prav je tako. Tudi
za nas velja pregovor: Drugi so se-
jali, mi pa uživamo sadove.

Naše veselje pa bo še večje, če
bomo kdaj pomislili, koliko drobne
krščanske ljubezni je vtakano v skrb,
da bi se vedno počutili dobrodošli.
Spomnimo se na primer samo se-
stre v stockholmski stolnici, ki vsak
mesec žrtvuje nedeljsko popoldne,
da pravočasno odpre cerkev in pri-
pravi vse potrebno za mašo! Koliko
truda je bilo vloženega, da so bili
zgrajeni in obnovljeni župnijski cen-
tri! Večinoma niti ne poznamo
požrtvovalnih župljanov, redovnic,
cerkvnikov in organistov, ki skrbijo
za vzdrževanje, čiščenje, krašenje
cerkvá, spremljavo petja in podob-
no. Podobna samoumevna pozor-

Binkoštno srečanje v Vadsteni

7. junija, na binkoštno nedeljo,
bomo poromali v VADSTENO.

Vadstena je postal za Slovence kraj, kamor prihajamo na
binkoštno srečanje z vzhodne, zahodne in južne Švedske. Vsi
imamo približno enako daleč. Lepo vabljeni tudi letos!

Ob 13. uri bo sv. maša, procesija in litanije, nato pa kulturni
in družabni program.

nost prinaša v družine občutek topline in zadovoljstva, v župnijskem merilu pa nam pomaga, da začutimo, kako so župnije zares naše župnije. Čim bolj se bomo počutili v njih doma, tem bolj se nam bo zdelo samo po sebi umevno, da skrbimo zanje kot za svoj drugi dom.

švica

Proslava materinskega dneva v Oltenu: Mati — bitje in oseba, s katero je vsak človek najtesneje povezan od vsega začetka svojega bivanja. Zato je vsaka ločitev od nje, bodisi ob rojstvu, bodisi ob odhodu na novo življenjsko pot, bodisi ob njenem odhodu v večnost, navadno boleča in jo spremljajo solze. Hvala Bogu, da je povezanost z njo veliko močnejša, globlja, trajnejša in ne premine niti z ločitvijo.

Res se mora zgoditi kaj silno hudega, da kdo popolnoma in za vedno obrne hrbet materi, vendar povezanosti z njo le ne more povsem prekiniti. Ni čuda torej, da so mnogi različni umetniki s peresom, čopičem ali dletom hoteli podati svojo podobo matere in vsemu svetu predočiti, kaj jim pomeni. A vsakdo vé, da tega ni moč izpovedati do kraja.

Ne samo umetniki, tudi drugi sinovi in hčere, ki so še otroci ali pa že imajo svoje otroke, poskušajo na različne načine izraziti svojo hvaležnost staršem, predvsem materam. Pa pri tem prav nič ne zapostavljajo očetov, le nehoté se v ospredje prevriva dejstvo, da je človek pač drugače povezan z materjo kot z očetom.

Eden izmed takih načinov je vsakoletno zelo znano in razširjeno proslavljanje *materinskega dneva*. V OLTENU smo ga za solothurnško področje Slovenske misije imeli v nedeljo, 22. marca 1981.

Pri cerkvi sv. Martina so nam v ta namen velikodušno dali na razpolago župnijsko dvorano. Okoli 13. ure so se že začeli zbirati prvi prostovoljci, ki so za proslavo uredili vse

potrebno: oder, rože, ozvočenje, jedišča, pijačo itd. Vse se je hitro odvijalo, ker je že poprej bilo vse domnjeno, kaj bo kdo pripravil. In kadar se dela lotijo ljudje, ki so »od foha«, potem se nima kaj ustaviti!

Ob 15. uri je bila najprej *maša* v Martinovi kapeli. Ubrano ljudsko in posebej otroško petje je dajalo lep vtis celotnemu bogoslužju. Nedeljski evangelij o Jezusovem srečanju s Samarijanko in beseda o njem sta se lepo ujemala z dnevom, ki je za nas imel poseben značaj in sta mu ga stopnjevala še praznika sv. Jožefa in Gospodovega oznanjenja, med katerima je bila ta nedelja. »Starši so tisti, ki po svojem osebnem srečanju s Kristusom morejo najbolje in najprepričevalneje privabiti otroke, da pridejo k Njemu, viru žive vode, tekoče v večno življenje.«

Po končani maši smo se preselili v dvorano, ki je bila hitro napolnjena. Tam smo za začetek proslave najprej poslušali nagovor, materam in očetom v pozdrav. »Obojim sta zgled, vzor in kažipot Marija in Jožef.«

Nato smo spremljali razne prireditvene točke: otroško petje, igranje na razne instrumente, deklamacije, recitacije, solo petje ob spremljavi s kitaro, kratek prizorček o veselju srečnega otroka, ki ima starše.

Zadovoljnost poslušajočih gledalcev je izražalo navdušeno ploskanje. V potrdilo pregovoru, da konec krasi delo, je moški kvartet iz Oltena po svojem izpetem programu — zaradi tokrat še posebno burnega aplavza — moral še enkrat na oder. Na koncu sporeda je bilo še s. Avreliji izročeno spominsko darilo in izrečena zahvala za ves trud, ki ga je imela s prireditvijo.

V dvorani je bilo toplo, skoraj pretoplo. Zato so se grla seveda osušila. Rešitev ni bila vprašljiva, saj je bila tako rekoč že na krožniku. Po končani prireditvi je takoj bila na razpolago različna jedišča in pijača, s čimer se je dalo namazati in namočiti, kar je bilo znotraj suhega. Med okrepevanjem in medsebojnim pogovorom je po dvorani odmevalo veselo rajanje otrok in občasno petje odraslih. Vse to so po zvočnikih povezovale lepe slovenske viže, ki so — izgléda — se-

gale dokaj globoko, saj si je nekaj parov hitro našlo prostor za ples.

Vedra lica in nasmejani obrazi so pričali, da je dvorano prevevalo veselje — tisto veselje, ki je odražalo srečo otrok ob dobrih starših; ki je odsevalo zadovoljnost mož nad ljubečimi ženami (in obratno); ki je izžarevalo notranjo radost staršev nad življenja polnimi otroki.

No, če bi kdo hotel iskati pomanjkljivosti, bi gotovo tudi našel katero. Vendar, katero človeško delo je tako popolno, da bi ne moglo biti popolneje? To pa seveda spet ne pomeni pravice pri pomanjkljivostih ostajati, marveč dolžnost čim bolj jih odpravljati.

Ko se je že dodobra stemnilo, smo se počasi razšli na svoje domove, zopet bogatejši za lepo doživetje.

Iskrena hvala in Bog povrni vsem, ki so k tej proslavi materinskega dneva kakorkoli pripomogli: s pripravo programa, dvorane in okrepčila, z nastopom, s tehnično in dekorativno opremo, s postrežbo in tudi udeležbo!

Vsem našim materam pa še enkrat najprisrčnejša voščila z gorečimi željami, da bi njihova materinska odgovornost bila vedno upoštevana in podpirana, njihova materinska vloga vsestransko priznana, njihova naloga vedno tudi pravilno izpolnjena — s polno dobrih sadov!

Jožef in Marija naj vaša dobra dela izročata Bogu, ki naj vam bo bogat plačnik! Enako očetom!

naša luč

prijeten
gost
v vsaki
slovenski
hiši

slovinci ob meji

KOROŠKA — Celovski škof dr. Jožef Köstner je v marcu slavil 75-letnico življenja. Po koncilskih dolobčah je vložil prošnjo za razrešitev od škofovske službe. Vsi Slovenci moramo moliti, da bo dobil dobrega naslednika. — Tudi letos pripravljajo na Koroškem »otroški dan«, ki se bo vršil 28. maja na Rebrci. — Katoliška mladina je v marcu priredila v Tinjah tridnevno duhovno obnovo za dekleta od 16. do 18. leta starosti. Prve dni v aprilu pa je bila duhovna obnova za dekleta nad 18 leti. — Marčnega romanja ob zaključku Benediktovega leta v Rim in na Monte Cassino, ki so ga priredili katoliški škofje iz Jugoslavije, se je udeležilo tudi lepo število koroških Slovencev. — Sedem kulturnih društev je letos v marcu že šestič priredilo »Rožanski izobraževalni teden«. Prva prireditev je bila v Kotmari vasi v nedeljo, 8. marca. — Po dolgih debatah je le prišlo do tega, da so trg pred Slovensko gimnazijo preimenovali v »Trg Antona Janežiča«. Profesor Anton Janežič je živel sredi prejšnjega stoletja in je eden od utemeljiteljev slovenskega pravopisa ter eden glavnih pobudnikov pri ustanovitvi Mohorjeve družbe. Napisal je tudi slovensko-nemški in nemško-slovenski slovar. — Igralska skupina SPD »Danica« iz Št. Vida v Podjuni je pripravila Weiglovo igro »Namišljeni zdravnik«. — V Libuščah so ustanovili novo društvo »Kralj Matjaž«. Društvo ima že svoj moški pevski zbor. Predsednik društva je postal dr. Matevž Grlic.

GORIŠKA — V Župnijskem domu v Doberdolu je tamkajšnje društvo »Hrast« spet imelo občni zbor. V društvenem okviru deluje glasbena šola, pevski zbor, dramski odsek in skavtska organizacija. — V okviru teološkega tečaja je predaval v Gorici teološki profesor dr. Anton Strle o molitvi kot eksistenci. — Nabirka za katoliški tisk na Goriškem je dosegla 2.902.915 lir. — V gledališču »Verdi« v Gorici je 10. marca gostovala ljubljanska Drama s Cankarjevimi »Hlapci«. Predstavo je organiziralo Samostojno slovensko gledališče iz Trsta. — Osnovna šola in župnijski svet so na Plešivem začeli s predavanji, ki zadevajo vzgojna in zdravstvena vprašanja.

— Pevski zbor »Marij Kogoj« je 22. marca priredil v Katoliškem domu v Gorici pevski koncert. Zveza slovenske katoliške prosvete na Goriškem je imela 9. marca svoj občni zbor. Pet včlanjenih društev je podalo svoja poročila. Društva imajo svoje pevske zборе, instrumentalne zборе, dramske odseke. Najbolj razvejana je bila glasbena dejavnost. 47 nastopov so imeli zbori, igralških nastopov je bilo 20. — V občinskem gledališču v Krminu je gostovalo Slov. samostojno gledališče iz Trsta. Igralo je Pirandellovo komedijo »Človek, zverina, čednost«. — V goriškem »Avditoriju« je bil 21. marca drugi nastop pevske revije »Primorska poje«. Nastopilo je 10 zborov.

TRŽAŠKA — Tržaški škof Bellomi je 27. februarja v Ulici Risorta 3 odprl Slovensko pastoralno središče v Trstu. — Za katoliški tisk so zbrali na Tržaškem 2.879.520 lir. — Tržačani bodo 25. aprila skupaj s škofom Bellomijem poromali na Brezje in si potem ogledali še Bled. — V Trstu je 17. marca v 86. letu starosti umrl nadškof Anton Santin. Rojen je bil v Rovinju v Istri. V duhovnika je bil posvečen 1. maja 1918 v Stični, kamor se je zateklo goriško bogoslovje. 10. avgusta 1933 je bil imenovan za reškega škofa, septembra 1938 je pa prišel za škofa v Trst. To škofijo je vodil do 28. junija 1975. Ker je škof Santin prihajal iz italijanskega istrskega mesta, je prinesel s seboj vse predsodke, ki so jih imeli tam proti Slovanom. Slovencev ni imel rad. Morda ga je prav zaradi tega hotela imeti fašistična Italija najprej na Reki in po odstavitvi Furlana dr. Fogarja, za škofa v Trstu, da bi do konca raznarodil te kraje. Vendar se pokojni škof ni dal toliko zlorabiti in je skušal biti tudi slovenskim vernikom pravičen, čeprav se mu to zaradi predsodkov ni vedno posrečilo. Pokopan je bil v stolni cerkvi sv. Justa v Trstu. — Zveza cerkvenih pevskih zborov je 15. marca priredila v Kulturnem domu v Trstu revijo otroških in mladinskih zborov pod naslovom »Pesem mladih 1981«. Nastopilo je nad 600 mladih pevcev, ki jih je vodilo 13 pevovodij. — Med štirimi novimi častnimi kanoniki v Trstu je tudi slovenski dušni pastir pri Sv. Ivanu nad Trstom g. Peter Sorli. — Slovensko stalno gledališče v Trstu je pripravilo Mrakov »Proces«, ki ga je uprizorilo v cerkvi na Bazovici, v cerkvi sv. Jerneja na Opčinah, na Katinari, v

Šklednju in Šempolaju. Vsebina »Procesa« je Kristus pred judovskim in rimskim sodiščem. — V založbi Virgilia Ščeka je izšlo delo Nadje Maganje »Trst 1945—1949 — rojstvo slov. avtonomnega političnega gibanja«. Delo je bilo predstavljen na sestanku Društva slov. izobražencev v Trstu.

slovinci po svetu

AVSTRALIJA — Generalna predstojnica in provincialka kongregacije Marije Brezmadežne sta obiskali slovenski sestrski postojanki v Melbourneu in Sydneyu. — V Kewu so slovesno obhajali 50-letnico obljub sr. Monike Antolin in 40-letnico sr. Hilarije Šanc, ki sicer deluje v Sydneyu. — Mladi v Adelaidi so dobili svoj lastni prostor, kjer se bodo lahko zbirali in pripravljali na nastope. Škofija Wollongong bo priredila marijanski kongres v juniju. Tudi Slovenci se ga bodo udeležili. — Pustni piknik je gradbenemu fondu za dvorano, ki jo zidajo v Sydneyu, prinesel vsoto 911 dolarjev. — V Sydneyu bodo tudi letos na velikonočni ponedeljek imeli »pirhovanje« z zabavo.

ARGENTINA — V Buenos Airesu je 9. marca dopolnil 80 let župnik Gregor Malí. Rodil se je v Znojilah nad Kamnikom. Bil je župnik v Ajdovcu na Dolenskem. Ko so partizani požgali cerkev in župnišče, se je umaknil v Ljubljano. Po vojni je bil dalj časa župnik v taborišču Peggez pri Lienzu, nato v Spittalau ob Dravi. Napisal je veliko nabožnih pesmi, od katerih jih je precej uglasbenih in jih pojemo pri našem bogoslužju. — Slovenski dom v Mendози sicer še ni dograjen, vendar pa so pod režijo Rudija Hirscheggerja že na odru zaigrali satirično komedijo Pavla Golje »Kulturna prireditev v črni mlaki«. — V Centralni slovenski hiši v Buenos Airesu so 8. marca imeli začetno božjo službo ob novem šolskem letu. Po maši so se zbrali v dvorani k akademiji, ki jo je zaključila otroška igrlica »Mojca pokraculja«. Igrico so pripravili otroci »Balantičeve šole«. — V Slomškovem domu so pripravili poseben prosvetni večer, katerega namen je bil, da navzoči spoznajo tudi one argentinske province, ki so

skoraj zapuščene, pokrajino Missiones, Tucuman in Cordoba, pa tudi Rio Negro. Diapozitivi so pokazali, kako lepe so tudi te pokrajine. — Župnik na »Slovenski pristavi« g. Matija Lamovšek je zaradi starosti šel v pokoj. 15. marca je prevzel to službo g. Francè Bergant, ki je bil nekaj let izseljenski duhovnik v Londonu. G. Bergant je bil doslej 5 let dušni pastir za sanmartinsko skupnost. Njegovo delo je 29. marca prevzel dr. Jure Rodè, ki se je pred nedavnim iz Rima vrnil v Buenos Aires. — Glavno slovensko društvo »Svobodna Slovenija« je imelo 29. marca občni zbor. Za novega predsednika je bil izvoljen arh. Jure Vomberger. — V »Našem domu« v San Justo je bila umetniška razstava Jožefine Gaberšček, ki je po rodu Tolminka. Razstavljala je že v Evropi, Kanadi in Združenih državah.

ČILE — Letos je poteklo 30 let, kar župnikuje v Curucantín, provinca Malleco, mons. Janez Mohar. V tem času je prenapredil farno cerkev, zgradil farno šolo, povečal župnišče in postavil 14 cerkvic na obširnem ozemlju svoje župnije.

nikdar pritrditi sovraštvu

(Nadaljevanje s 5. strani)

Poznamo tudi stisko tistih, ki so svojim otrokom dovolili udeležbo pri zaprsegi mladine. Prosimo jih, da svoje nekdanje popuščanje popravijo z zvestim življenjem po veri. Bog hoče biti navzoč v tej deželi prek nas, kristjanov. Zato se hočemo in se moramo priznavati k njemu. Ja, po neki papeževi besedi »moramo imeti pogum, da se od svojega okolja, če je treba, razlikujemo«. Če priznavamo Kristusa pred ljudmi, bo tudi Kristus nas priznal pred Očetom v nebesih. Imejte pogum biti celi kristjani! Ne dajte se zavajati! Vaše pričevanje vere je upanje za Vas in za Vaše otroke!

ALI NAHAJAMO V NAŠI CERKVI V DIASPORI SKUPNOST, KI JO POTREBUJEMO?

Nihče ne more biti kristjan samo zase. Kristjan sem le kot član Cerkve. Kristjan je, kdor živi s Kristusom — s Kristusom, ki je prisoten v

ZDA — Kdor bere »Ameriško Domo vino«, vidi v njej veliko uvodnikov, ki so podpisani s kratico L. P., to je dr. Ludovik Puš. Kdo bi si mogel misliti, da je ta bistri uvodničar obhajal 85 let življenja! Želimo mu, da bi še naprej mogel pisati tehte in prodorne uvodnike kot doslej. — »Fantje na vasi«, »Kres«, »Mladi harmonikarji« in »Alpski sekstet« so priredili skupaj zabavno popoldne v Slovenskem narodnem domu na St. Clairju. Čisti dobiček so dali pevskemu zboru »Korotan«, ki se pripravila na turnejo po Evropi. — Ob 113-letnici smrti škofa Barage so v svetoštetfanski dvorani v Chicagu priredili Baragovo kosilo. Čisti dobiček 1912 dolarjev in darove s članarino v znesku 739 dolarjev so poslali v Marquette, kjer je sedež Baragove zveze. — Clevelandška Slovenska pristava praznuje letos 20-letnico delovanja. Prva njena prireditve v jubilejnem letu je bila »Pristavska noč« s kulturnim in zabavnim programom. — Februarja so v New Yorku doživeli 10-letnico, odkar pri Sv. Cirilu deluje newyorška prosveta. — Koncerta U. S. S. godbe na pihala na St. Clairju v Clevelandu se je udeležilo okrog 600

svoji Cerkvi. Zato potrebujemo cerkveno skupnost.

Ali pa nam daje cerkvena skupnost to, kar potrebujemo? Ali je naša Cerkev v diaspori, naša župnijska družina takšna, da po njej doživljamo bratstvo in okrepitev v veri? Ali človek čuti v njej delovanje Kristusovega Duha, ali pa je to otrdelo, odrevenelo občestvo? Ali je vase zaprta Cerkev, ki je postala majhna in ozka, ob kateri trpimo, ali pa je Cerkev, ki jo imamo radi in nam je življenje v njej v veselje?

Cerkve je skupnost božjih izvoljencev, obenem pa tudi Cerkev grešnikov. Vsi vedno znova odpovedujemo, zato je v Cerkvi tudi marsikaj preveč človeškega in nezadostnega. Zato še velja stara beseda: Cerkev potrebuje vedne prenove. To zadeva nas vse! Kajti Cerkev smo mi. Mi smo odgovorni drug za drugega in za to, da živi naša Cerkev tu in danes tako, da je v njeni skupnosti spoznaten Kristusov ljubzenski obraz.

Kristus je daroval svoje življenje za to, »da bi zbral razkropljene božje otroke v eno«. Gospod nas ne le

oseb. — Jugoslavija je zamenjala svojega konzula v Clevelandu. Dosedanji konzul Stane Lenardič je odšel v Ljubljano. Namesto njega je prišla Zofka Klemen. — Pevski zbor »Jadran« je priredil 8. marca svoj pomladni koncert. Vršil se je v dvorani Delavskega doma.

KANADA — Na žalost so kulturne prireditve med izseljenci zamenjali banketi in veselice. Zato je vsaka kulturna prireditve še toliko bolj pomembna. Slovensko gledališče v Torontu je 8. februarja v dvorani Brezmadežne zaigralo veseloigro »Stari greh«. — Obe slovenski župniji v Torontu sta januarja obhajali Baragovo nedeljo. — »Oznanila«, ki jih izdajata župniji v Torontu, objavljajo obračun o gospodarjenju. Župnija Marije Pomagaj je imela v letu 1980 90.363 dolarjev dohodkov; stroškov je bilo pa za 11.000 dolarjev manj kot dohodkov. Župnija je brez dolga. Župnija Brezmadežne pa je dobila 163.991 dolarjev, ima pa še 3347 dolarjev dolga. — Za Starostni dom »Lipa« so v letu 1980 nabrali okrog 35.000 dolarjev. Iz drugih virov je prišlo v blagajno nekaj nad 25.000 dolarjev, skupaj nekaj nad 60 tisoč.

pošilja: on nas tudi združuje v novo družino. Ne zbira nas v družbo blaginje, kot jo išče svet, marveč v skupnost življenja, miru, pravičnosti in bratske ljubezni. Ljudje so danes takšne družbe lačni. V diaspori tega sveta se kristjani po Gospodovem naročilu vedno znova zbiramo k skupnem obhajanju evharistije.

Križ diaspore — kot kristjan vztrajati na samotnem mestu — doživljamo dan za dnevno. Krščanska nedelja nam pa podarja v evharističnem občestvu z Gospodom obenem vstajenje iz tega položaja križa. Tu poslušamo besede njegove blagovesti; besede, ki jih v vsakdnevju ne slišimo; besede, ki govorijo o človekovem dostojanstvu in pravičah. S Kristusom stopamo pred Očeta kot namestni proslci. S križanim Odrešenikom se darujemo kot dar za trpljenje ljudi, za njihovo stisko in za nasičenje njihove lakote po pravičnosti in miru. Pri pozdravu sprave in miru pokopljemo malenkostno jezo in ozkosrčni spor, ki sta nas razdvajala, v Kristusov velikodušni mir. V sveti večerji se nam deli Kristus kot kruh življenja:

dragi bralci!

Pred nedavnim je predsednik verske komisije pri slovenskem izvršnem svetu Dušan Šinigoj zavrnil zahtevo vernih občanov po verskih oddajah na RTV. O tem poročča DELO (Ljubljana, 4. apr. 81) takole:

»Podobno je z zahtevami o vključevanju oddaj z versko vsebino v programe RTV, kar je bila ena izmed zahtev v javni razpravi o programih televizije in radia. Skupščina RTV je jasno odgovorila, da bi bile takšne oddaje naperjene proti ustavnemu načelu ločitve cerkve in države. Nemogoče je pristati na predlog, da naj bi bil program RTV deljen na ‚ateističnega‘ in ‚teističnega‘, pri čemer naj bi bil torej eden name-njen neverujočim, drugi verujočim.«

Tako torej! Le nekaj vprašanj:

● V imenu koga je skupščina RTV zavrnila zahtevo vernih: v imenu verne večine naroda ali v imenu zelo skromne manjšine ateistov?

● Če je res, da bi verske oddaje tako zelo zamajale ustavno načelo o ločitvi Cerkev od države, kako je potem mogoče, da ima Cerkev v vseh demokracijah na svetu — tudi v tistih, kjer je ločena od države — prost dostop na RTV?

● Zakaj ne bi smel biti en program namenjen verujočim, drug pa neverujočim, ko je vendar usoda slehernega programa takšna, da ga gleda en del občanov, drug del občanov pa takrat aparat zapre? In zakaj mora verna večina vsak dan gledati vesti iz življenja manjšinske ZK, ki jih prav nič ne zanimajo?

Teško je dokazovati nedokazljive trditve, kajne? Zajec tiči v drugem grmu. Razlog za zavrnitev neodsvojljive pravice vernih je drug. Saj se poznamo?

Z lepimi pozdravi!

Uredniki

ta zedinja vse, ki od njega jedo, k bratstvu ljubezni, k božje-človeški skupnosti njegove Cerkev.

Če delamo v življenju to, kar pri maši praznujemo, najdevamo z gotovostjo tudi v naši Cerkvi v diaspori skupnost, ki jo potrebujemo: združitev, bratsko povezanost, biti drug za drugega, osvoboditev od krivde, veselje v veri, pripravljenost za služenje, iskanje drugega, pogum za pričevanje in moč za žrtvovanje, brez katerega ne uspeva nobeno življenje.

pa še
to in ono

NE LE NEKAJ SVOBODE

Poljski škofje so se obrnili na 35 milijonov Poljakov z dokumentom, ki je ganljiv. Jedro: svoboda, suverenost in neodvisnost so najvišje narodove dobrine — vse to utegne iti po vodi, če ne ostanejo Poljaki razsodni. Ne streljajte čez cilj, ohranite mero, ne izrabljajte sedanje svobode za ozke zasebne koristi!

Takšnega poziva ne bi bilo treba, ko bi bil položaj na Poljskem vsaj v neki meri normalen. Je pa vse drugačen kot tak; grozi, da se bo spremenil v zmešnjavo.

Vlada nima dejansko nobene oblasti in komaj še kaj vpliva. Partijski aparat je ohromel. Krajevni funkcionarji ne morejo uveljaviti svoje moči: pri ljudstvu so izgubili sleherni zaupanje. Socializma ni najti niti v partijskih časnikih več. Napovedujejo nove stavke. Stari sindikati so se dejansko sami od sebe razpustili. Novi sindikat ima za seboj množice, ni pa sposoben, da bi zavrl izrodke. Ljudje zahtevajo ne le nekaj malega svobode. Hočejo vso svobodo.

NEUE RUHRZEITUNG, Essen, 15. mar. 81.

Prenovimo se iz duha maše! Ta je in ostaja vir življenja Cerkev in studenec žive vode za svet. Gospodova obljuba »pri vas sem« je naše upanje, danes nič manj kot včeraj in jutri ...

In bodite Cerkev! Kar delate pri maši s Kristusom, to živi tudi v Vaši skupnosti! Vernikom na trgu pred stolnico v Fuldi je rekel sveti oče: »Mnogi mislijo, da se zgodovina krščanstva nagiba k svojemu koncu. Povem vam, ta zgodovina se mora zdaj znova začeti in sicer prek vas!«

POLJSKA ODPIRA DUŠNEMU PASTIRSTVU VRATA V SVOJE USTANOVE

Katoliška Cerkev na Poljskem naj bi imela v prihodnje pravico, dušno-pastirsko delovati v javnih ustanovah, kot so ječe, bolnice in sirotišnice. S tem hoče varšavska vlada Cerkvi nadalje popuščati, potem ko ji je že po poletnih stavkah dovolila redni dostop na radio.

V nekem sporočilu komisije vladnih in cerkvenih zastopnikov se je poleg tega glasilo, da naj bi bila cenzura cerkvenih publikacij sproščena.

Opombo vlade o nadaljnjih pogajanjih so označili cerkveni krogi za običajno taktiko. »Ni mogoče zaznati nikakršne naglice za hitre odločitve,« je rekel neki cerkveni zastopnik.

DIE WELT, Hamburg, 5. mar. 81.

ŠKODE ŠE NE ZNAMO IZVOZITI

V enem od strojev v Tovarni verig Lesce je zgorelo olje. Kriva je pregorena žarnica. Nastalo škodo so ocenili na sto tisočakov. Pa ne, da varčni Gorenjci ne bi hoteli žarnice zamenjati. Bi jo, ko bi jo lahko kje kupili. Žal ni žarnic nikjer dobiti. Menda vse izvozimo. Škoda, da doslej še nismo iznašli načina, kako bi izvozili tudi škodo.

DELO, Ljubljana, 17. mar. 81.

„ČUK“ ŠE VEDNO STRAŠI

Slovenski film »Ko poje čuk« sva gledala z možem in starejšima otrokoma, ki sta ravno v dobi doraščanja. Med gledanjem se je v meni

prebudilo nekaj med srdom in žalostjo. Otroka sta molče gledala film in zasmilla sta se mi. Začutila sem, kako hudo nebogljen je mladostnik. Tisti večer sem zaspala v solzah.

Kako naj se kulturno ohranimo, če nam ponujajo tako slabo hrano? Sicer smo pa sami krivi, ker se pustimo manipulirati. Tudi od slabega filma se lahko kaj naučimo. Če že drugega ne, vsaj to, kakšni ne bi smeli biti. Mladini pa se čudim, da ni še slabša, kakor je.

G. R.

DRUŽINA, Ljubljana, 29. mar. 81.

JUGOSLOVANSKA INFLACIJA PRI 42,3 %

V Jugoslaviji je inflacija zrasla od februarja na marec za 2,4 %. Tako so cene življenjskih stroškov za 42,3 % nad lanskimi cenami v istem mesecu. Februarja so zaznamovali porast cen v primeri s prejšnjim mesecem za 3,5 %.

SÜDDEUTSCHE ZEITUNG, München, 9. apr. 81.

SLOVO OD JALOVIH NAČRTOV

Avtomobilska kriza je tudi pri nas pobrala prvo žrtev — v montaži Citroenovih vozil, v Cimosovem tozdu

v Šempetru pri Novi Gorici, bodo obrnili ključ v ključavnici. V Cimosu, in ne samo v Cimosu, so z nekoliko zamude spoznali, da ne kaže več metati denarja v obrat avtomobilske montaže, ki daje malo izdelkov in veliko izgube. Lanskim izgubam 212 milijonov dinarjev so v letošnjem četrtletju primaknili novih 50 milijonov. Neprodane zaloge dian in citroenov GA so se nakopičile. Zato je zdaj zdrav gospodarski razum premagal čustva.

DELO, Ljubljana, 8. apr. 81.

ČISTA IN ZELENA LJUBLJANA?

Akcija za čisto in zeleno Ljubljano malce prepočasi prehaja s papirjev na teren, čeprav se nekaj dogaja. Rezultat spomladanskega čiščenja je bilo 343 kubičnih metrov kosovnih odpadkov, ki so jih izvozili na smetišče in ne po gmajnah za prvo grmovje.

Vendar pa že bežen pogled po mestu pove, da odrasli gojimo skrb za čistočo predvsem doma, na svojih (zasebnih) dvoriščih, precej manj na delovnih mestih, za javne površine pa ta skrb čedalje bolj pojema.

Komunalci premorejo za redno

želja meseca,

ki ste nam jo sporočili

ŽELIM, DA BI PO ŠOLAH V MATIČNI SLOVENIJI PRENEHALI Z ATEIZACIJO.

UTEMELJITEV:

● Ena neodtujljivih temeljnih človekovih pravic je pravica do svobodnega izpovedovanja vere. Tako je zapisano v Deklaraciji OZN, ki jo je med drugimi podpisala tudi Jugoslavija.

● V jugoslovanski ustavi je verska svoboda zagotovljena.

● V novi Jugoslaviji se ne prestando — zadnji čas celó v povečani meri — dogaja, da po šolah načrtno vsiljujejo ateizem tudi otrokom vernih staršev.

● To je velika krivica!

skrinja

Z možem sva obiskala naše dobre znance na Krasu. Ko sva z gospodinjo sedeli v kuhinji in prijetno kramljali, mi je med drugim dejala:

»Oh, te dni smo prodali dve skrinji, ker nismo vedeli, kam z njima. Nekoliko namreč nameravamo preurediti hišo, pa zanju ni bilo prostora. Nekdo ju je gledal, pa sta mu bili silno všeč. Nekaj je celo plačal.«

Zastal mi je dih: »Ni bilo prostora«, »plačal« ...

Pred leti sem pri teh prijateljih tudi sama ugledala ter občudovala prekrasno intarzijo in nageljčke v tistih starih, pravih barvah. Bilo je mojstrsko delo, delo našega mojstra; potrpljenje in ljubezen je bila v tistem delu ...

Tudi meni je takrat šinilo v glavo, da bi ju rada imela, tudi jaz bi jim bila rada rekla, če bi nam ti skrinji prodali, a sem iz ljubezni in spoštovanja do njih to željo zatajila v srcu. Zapodila sem to željo kakor nadležno muho in dejala sema sebi: »Ne! To je del njih samih, njihovega doma, to je vendar dediščina.«

Pa sem še v sebi razpredala

misel. Mladi sin bo pripeljal nevesto in morda bo tudi ona, kot jaz, navdušena nad to lepoto in jo bo spet posredovala svojim otrokom. »Zato kar tiho! Ne rani njihovega doma in našega prijateljstva!«

No, in minila so leta, pogovor je nanese, da čudovitih skrinj ni več doma — ampak so v tujini. Težko mi je bilo, zelo težko, tudi zanje ...

Ko sem sedaj lahko tudi jaz povedala svojo staro željo, mi je gospodinja odvrnila:

»Ma, zakaj mi nisi rekla?«

So stvari, na katere je težko odgovoriti enemu samemu človeku, še zlasti, če ti je blizu in drag. Lažje je sestri in napisati odgovor mnogim, nepoznamim.

po DRUŽINI

delo po mestu 42 ljudi, delavec Rasti se zaskrbljeno ozira na hektar zelenic, grmovnic, drevja, poti in ži-vih mej, ki naj jih vzdržuje in obde-luje, kakor ve in zna. En komunalni inšpektor pa bi lahko samo po eni stranici območja, ki mu je dodelje-no, hodil najmanj tri mesece.

Te številke bi ne bile strah vzbujajoče, če Ljubljančani ne bi odpo-vedali. Pa so, vsaj kar se tiče čisto-če na javnih prostorih.

DELO, Ljubljana, 8. apr. 81.

DRAŽJE TUDI TESTENINE?

Testenin je v trgovinah še dovolj, vendar so morali trije največji izde-lovalci testenin (Intes iz Maribora, Mlinotest iz Ajdovščine in Žito iz Ljubljane) že omejiti proizvodnjo, ker nimajo dovolj jajc v prahu. Le-teh na trgu zelo primanjkuje, če pa so, so zelo draga. Izdelovalci teste-nin trdijo, da podražitev testenin ne bi rešila njihovih težav. Potrebno bi bilo umiriti cene surovin na sploh.

DELO, Ljubljana, 24. feb. 81.

boris zagorc

kako sem postal pisatelj

Lepo službo in ugleden polo-žaj imam. Stanujem v državni vi-li (z odločbo samoupravne sta-novanjske skupnosti seveda), v službo hodim peš, tako zaradi zdravja in dobrega zgleda, v službi pa se vozim z mercede-som. Šoferja imam, Tone mu je ime, tajnico in vikend na morju. V garaži imam novega golfa. Po stari ceni sem ga dobil, tik pred podražitvijo. Tudi ženo, sinove, snahe, vnučke in vse, kar še spada zraven, imam. „Nema što nema,“ bi rekli naši južni bratje.

Saj bi se zares težko pritože-val. Pa kaj, ko človek nikoli ni zadovoljen!

Včasih se postavim pred ogle-dalo; za svoja leta, pravijo, se kar dobro držim; pogledam si v oči in si rečem: »Janez, Janez, kaj je s teboj? Nič ti ne manjka,

pisma bralcev

ŠTRIGOVA IN RAZKRIŽJE

V letošnji februarski številki NAŠE LUČI smo v poročilu iz Linza brali med drugim: »Tudi na prvo ne-deljo v februarju je bilo zelo veselo. Že dolgo ni bilo toliko petja v cen-tru kakor takrat.«

Poročevalec bi moral dodati, da nas je bilo to pot v centru več Slo-venec iz Razkrižja in Štrigove. Štri-govčani pa radi pojemo, posebno še naše slovenske pesmi, ker jih doma v Štrigovi ne smemo, pa tudi v cerkvi v Razkrižju nas določeni ljudje odrivajo. Zato si damo več duška tam, kjer vemo, da nismo odrivani.

Še to: Pred tremi leti je v Štrigovi zabil kaplan slovensko petje v cerkvi, čeprav se je do takrat pelo v njej več slovensko kot hrvaško.

Pred štirimi leti so nekateri ljudje iz Štrigove začeli zbirati podpise,

da bi bili ti kraji spet priključeni Sloveniji, kamor so pripadali pred vojno in po vojni do 1946, ko so jih nasilno pridružili Hrvaški. Milica je zadevo izvohala, ljudi pozaprla, po izpustitvi jim pa strogo zabranila vsako delo za priključitev Sloveniji.

I. Ž., Avstrija

POZDRAVI IZ ARGENTINE

Iz male Slovenije — počitniškega doma pokojnega dr. Hanželiča v kordobskih planinah — Vas, ki se žrtvujete, da bi Slovenija v svetu ži-vela, pozdravljamo!

Iz tisočerih korenin poganja naša rast. Resnico ljubimo in mir, svobo-do, vero, čast.

Vam in vsem bralcem NAŠE LUČI želimo veliko poguma in blagoslo-va!

Šolska kolonija
Zedinjene Slovenije

Dom dr. Rudolfa Hanželiča
Podpisi

Op.: Sledi 62 podpisov otrok in 9 podpisov odraslih.

botno prilogo bom pa že napi-sal.«

In sem se usedel za stroj. Ni-sem mnogo razmišljal. Kar pisal sem. Pisal sem o vsem, kar mi je prišlo na um, kar se mi je rav-nokar zgodilo in kar sem se spomnil. Pisal sem o vnučku, ki je skoraj požrl kapsulo sinase-ca, o plastični vrečki, ki smo jo našli v grmovju, pa nismo vede-li, čigava je. Nadrobno sem opi-sal, kako sem pomotoma na te-lefon dobil nekoga drugega, ko sem iskal svojega šoferja, pa kako sem s podkupnino prišel do golfa, kakršnega sem si že-lel, in sem se potem za kazen zaletel z njim. Opisal sem, kako sem prijavil mojstra, ki mi je preveč računal montažo pomi-valnega stroja, in kako sem se pogumno držal pri zdravniku, ko mi je izpulil iver, ki se mi je zadr-la v oko. Vse sem popisal, zložil v kuverto, dal kurirju, da je odnesel na uradništvu in čakal.

V soboto sem nestrpno razgr-nil časopis, ga prelistal od spre-daj nazaj in od zadaj naprej, nič.

DOMA NI CENZURE?

Najbrž ste pri NAŠI LUCI spregledali zanimivi člančič Televizijske zvižaje (Pavliha, Ljubljana, 21. mar. 81), iz katerega Vam izpisujem glavne stavke:

Pavliha je za svoje bralce prerisal strip Andreja Habiča, ki je to svoje humoristično delo naredil za televizijsko križanko... Smo se odločili, da bomo za naše bralce preskrbeli NECENZURIRANO VERZIJO Habičevega stripa. Habiču so namreč na televiziji z rdečim svinčnikom prečrtali nekaj bodic.

Pri nas sicer nimamo cenzure, temveč samocenzuro, tako imenovano uredniško osveščenost. Toda pogosto se izkaže, da je ta dosti hujša kot uradna cenzura.

Ko boste primerjali popravljeno (Stop, Nedeljski in 7D) in nepopravljeno (Pavliha) inačico, boste ugotovili, da so v določenih stavčnih zvezah pri nas nezaželeni ne le izrazi kot FARAON, temveč tudi LJUDSTVO. Še posebej nezaželeno je zgodovinsko primerjanje. Vidi se tudi, da je televizija proti konkretni odgo-

(dalje na strani 36)

(nadaljevanje s strani 13)

zatekajo. Prav bi naredili, če bi poiskali svoje lastne napake pri tem. Najboljša narodnostna politika ni stalno zaklinjanje »bratstva in edinstva«, marveč uspešno, ljudi zadovoljujoče gospodarstvo. Tega tačas v Jugoslaviji ni, še posebej ne na Kosovu.

Očitno ne more niti sicer povsod prisotna jugoslovanska UDBA politikom odvzeti odgovora na vprašanje, kako se je moglo zgoditi, da so obseg nejevolje in nezadovoljstva tako podcenjevali. Socialni nemiri nastajajo zunaj celic političnih prevratov.

Süddeutsche Zeitung, München, 6. apr. 81 / 4.

Priznam, malo sem bil razočaran, pa sem se, discipliniran kot sem, kmalu potolažil. »Malce pozno sem najbrž poslal, časopis so imeli že sestavljen in ga niso utegnili več spreminjati. Bodo pač prihodnjič objavili.«

Ko sem tudi prihodnji teden zaman iskal svojo literaturo v časopisu, sem se že malce bolj razburil. Dvignil sem slušalko in preprosto poklical urednika priloge: »Tu Zagorc, a ste morda dobili moj literarni prispevek za vaš časopis?«

»Smo, pa kaj?« je zagodrnjal glas na oni strani žice.

»Ali ga boste objavili?« sem vztrojaj.

»Ne!« je bil odločen oni in odložil slušalko.

Priznam, malo sem bil presežen, skorajda zmeden. Kri mi je šla v glavo in malo je manjkalo, da bi se pošteno razhudil. Pa sem se le obvladal, zamahnil z roko in prepustil vse skupaj tajnici.

Zavrtela je telefonsko številčnico in zažgolela: »Tu tajnica to-

variša predsednika! Lahko dobim tovariša glavnega urednika? Dober dan, tovariš predsednik bi rad vedel, kdaj nameravate objaviti prispevek Borisa Zagorca... Zakaj ga zanima ta pisun? Kaj niste vedeli, da je to psevdonim tovariša predsednika?... Kako?... Res ne?... Kaj naj mu povem?... V prvi naslednji številki?... V redu, v redu, brez skrbi, bom povedala. Hvala lepa.«

Prihodnjo soboto je res izšel moj prvi prispevek. V lepem okvirju, z ilustracijo, skorajda čez celo stran. Ni bilo slabo.

Prihodnji teden je izšel drugi, potem naslednji in tako naprej. Ni skoraj tedna, ko ne bi imeli Slovenci priložnosti seznaniti se z vsem, kar je pretekli teden Borisu Zagorcju padlo na misel.

Tudi lepi honorarji so se začeli stekati na tekoči račun in celo tisti črviček me nič več ne vzemirja.

Sedaj sem pisatelj. Pišem, kar mi pade na pamet, in objavljam.

Tudi v Pavlihi. Po PAVLIHU

nekaj misli izpod domačih svisi

po pavlihu

JANUARSKE PODRAŽITVE SO RESNO OGROZILE STANDARD DELOVNIH LJUDI Z VISOKIMI DOHODKI.

Ponoreli rimski cesar Kaligula je imenoval svojega konja za senatorja. Jaz te napake nisem ponovil. Moj delegat — niti ne zahrza, kaj šele, da bi ritnil!

POČASI, POČASI — PA NI TOALETNEGA PAPIRJA. POČASI, POČASI — PA GA SPLOH NE BOMO POTREBOVALI.

»Po ostri kritiki je nadzornik del hotel skočiti skoz okno novogradnje.« — »No, in?« — »Okno se ni dalo odpreti.

BORIMO SE ZA OSVOBODITEV DELAVCEV OD DELA — DRUGI SO ŽE OSVOBOJENI.

Razbremenili smo žene — odgovornih polozajev.

ZDRAVJE JE NAŠE NAJVEČJE BOGASTVO. ŠE POSEBNO, KADAR MANJKA ZDRAVIL.

Dinar na dinar, večja inflacija. Zrno na zrno, dražji kruh. Kamen na kamen, 2,5 milijona za kvadratni meter.

LAŽJE SE BRANIŠ Z DOLGIM JEZIKOM KOT Z DOLGIMI ROKAMI.

Najtežje je pometati proti vrhu.

NE MOLZITE ME, ČE MASLO UVAŽAMO!

Manj ko je banketov, bolj je ljudstvo veselo.

LAŽJE JE ZDRUŽITI SREDSTVA KOT INTERESE.

Nekateri bi prevzeli vlogo delavca, toda za honorar, večji od delavske plače.

O MEDČLOVEŠKIH ODNOSIH BI SE DALO PISATI BASNI.

Ljudi brez obraza zaušnica ne boli.

MERCEDES: »NE VEM, ZAKAJ SE 'CRVENA ZASTAVA' TRUDI S PROIZVODNJO LJUDSKEGA VOZILA ZA LJUDSTVO, ČIGAR PREDSTAVNIKI SO SE ŽE ZDAVNAJ OPREDELILI ZAME.«

mali oglasi

● **PREVAJALSKA PISARNA** v Münchnu uradno uredi prevode iz slovenščine in srbohrvaščine, piše prošnje in nudi pravno pomoč; kot tudi pouk nemškega in slovenskega jezika: Dipl. filolog **JOSEPH ARECH**, Pfeilschifterstraße 21, 8000 München 50; telefon (089) 14 13 702.

● Potujete v RIM? Dobrodošli v hotelu **BLED**, Via S. Croce in Gerusalemme 40, 00185 Roma, tel. (06) 777 102. Na razpolago so Vam komfortne sobe s kopalnico, klimatičnimi napravami in radiom, lastni parkirni prostor in restavracija v alpskem slogu. Zagotovljeno Vam je prijetno občutje med slovenskim osebjem. Lastnik: Vinko Levstik.

● Dragi rojaki! Za Vašo **SELITEV** v domovino se Vam toplo priporočamo. — Obrnite se na naslov: Gebr. **HORŽEN**, Möbeltransporte, Herderstraße 36, D-4010 Hilden bei Düsseldorf. (Telefon 02 1 03 - 44 5 62). — Informacije dobite pisмено ali po telefonu v slovenščini ali nemščini.

● **STEREO-AVTORADIO** s kaseto samo DM 80.—; otroške **JEANS-HLAČE** že od DM 5.— naprej! Za ostale predmete zahtevajte naš prospekt oziroma

cenik! — **JODE KG**, Marsstraße 15, D-8000 München 2, BRD.

● Prodajam za devize **NEDOGRAJENO HIŠO** (10 x 12) z garažo, možno delavnico, pritličje vseljivo, inštalacije, trofazni tok napeljan, s parcelo 3000 m², Parižlje, p. Braslovče. — Anton Škalički, Maierbachstr. 32, 8045 Ismaning, BRD.

● Ugodno prodajam za nemške marke (DM) **ENODRUŽINSKO HIŠO**, popolnoma opremljeno, z vrtom, v Rogaški Slatini, dograjeno 1975 (glej sliko!). — Samo resnim kupcem daje natančnejša pojasnila: Edvard Ferlinz, D-8227 Siegsdorf 2 — Hörgering, Lerchmoosstr. 20, BRD. (Telefon: 08662/9937 — od 18. ure dalje!)

preberite !

PREVEDE DOKUMENTOV, ki jih potrebujete za sklenitev zakona, vam radi poskrbijo slovenski duhovniki. Obrnite se vedno na najbližjega!

ZA CERKVENO POROKO potrebujete krstni list, ki ni star več kot tri mesece: Javite se en mesec pred poroko pri duhovniku, ki vas bo poročil, da lahko uredi oklice in dokumente in se zmeni s krajevnim župnikom za kraj in čas poroke.

NA VSEH URADIH, kjer vas sprašujejo po narodnosti ali državljanstvu, povejte najprej, da ste Slovenci, potem šele, da ste Jugoslovani. Pri izpolnjevanju vseh formularjev napišite pri rojstnem kraju vedno: Slovenija-Jugoslavija.

MALE OGLASE sprejema uredništvo »Naše luči« do 5. v mesecu pred naslednjo številko. Oglasi smejo obsegati največ 100 besed. Za vsebino oglasov uredništvo ne odgovarja. Cenik malih oglasov: Minimalna cena (do 20 besed) je: 200 avstrijskih šilingov, vsaka nadaljnja beseda pa 5 avstrijskih šilingov (ali pa enaka vrednost v drugi valuti). Oglase je treba vnaprej plačati. Uredništvo posreduje le naslov oglaševalca, na druga vprašanja glede malih oglasov ne odgovarja. Kdor hoče zvedeti za naslov oglaševalca, naj pošlje v pismu v denarju ali v mednarodnih pošt-nih kuponih pristojbino za dvoje pisem za tujino.

pisma bralcev

vornosti in da priporoča kolektivno odgovornost.

TUTANKAMONOVE ZVIJAČE.

Že v prvem trimesečju srednje-ročnega krokodiljega leta je Tutankamonovo dinastijo razen paketa ukrepov namočila tudi hladna prha posledic. Faraon je pozval k budnosti, češ cene so ušle z vajeti! Razbili so okna strogo nadzorovanega finančnega templja in oddrvele skozi Dolino kraljev po svetli poti v lepši jutri, noben ovinek ni bil dovolj ovinkast, da bi jih prisilili k počasnejšemu drncu. Faraonova pekarna, kjer so pekli ječmenove pogače za graditelje piramide, je poimenovala svoje izdelke z eksotičnimi imeni in jih prodajala po novih, popravljenih cenah. Da si zaslužil za liter navadnega palmovega olja, si moral prelisti sod znojca.

Faraon se je izvijal na vse načine. Tudi blago široke potrošnje je označil za luksuz. Če si je, denimo, kaka razvajena deklica, hči ljubečih staršev, zaželela, da bi njene prsi pokrivala mehka svilena tkanina, jo je prestrašeni oče, boječ se komisije, ki je ugotavljala, odkod ljudstvu premoženje, brž ozmerjal, rekoč, da je to potrošniška norica, bedakinja, oziroma pustna šema.

Denar, ki se je stekal v dvorne zakladnice, pa je zadoščal komaj za odplačevanje obresti, kaj šele za mesečni dolg najrazličnejšim tujim bankam, ki so dale posojilo za izgradnjo piramide.

Zgodovina ve povedati, da je faraon posegel po preskušnem ukrepu, ki se je obdržal do današnjih dni: velel je drastično zmanjšati predpisane mere za košarico najnujnejših živil.

N. N., Stuttgart, ZRN

Erscheinungsort: Klagenfurt
Verlagspostamt: A-9020 Klagenfurt
P. b. b.

SLOVENSKI DUHOVNIKI PO ĚVROPI

ANGLIJA

Ludvik Rot, 62 Offley Road, London S. W. 9. (Tel. 01-735-6655).

AVSTRIJA

Ciril Lavriĉ, Kirchenstr. 1, 4053 Haid b. Ansfelden. (Tel. 07229 - 83 56).

P. JoŹef Lampret, minorit, Mariahilferplatz 3, A-8020 Graz.

P. Janko Bohak OFM, Canisianum, 6020 Innsbruck. (Tel. 0522 - 22 9 59).

P. Stanko Rijavec CMF, 1080 Wien, Bennog. 21. (Tel. 0222 - 43 98 554).

Slovenski socialni urad, Seitzerg. 5/II, 1010 Wien I. (Tel. 0222 - 63 25 07).

Janez Źagar, Feldeggasse 1, 6800 Feldkirch, Vorarlberg.

(Tel. 05522 - 26 4 04 ali 05522 - 21 5 85).

Slovenski duŹnopastirski urad, Fridtjof-Nansen-Str. 3, 9800 Spittal/Drau.

(Tel. 04762 - 37 1 24).

BELGIJA

Vinko Źakelj, Guill. Lambert laan 36, B-3640 Eisden. (Tel. 011 - 76 22 01).

Kazimir Gaberc, avenue L. Empain 19, Marcinelle, B-6001 Charleroi.

(Tel. 071 - 36 77 54).

FRANCIJA

Nace Ćretnik, 78 Avenue Gambetta, 75020 Paris. (Tel. 1/361-80-68).

JoŹe Flis, 3 Impasse Hoche, 92320 Chatillon. (Tel. 1/253-64-43).

Stanislav Kavalari, Presbytère Ste. Barbe, rue de Lens, 62680 Mericourt.

Anton Dejak, 4 rue Sainte Barbe, 57710 Aumetz.

Msgr. Stanko Grims, 259 bis Avenue de l'Europe, 57800 Freyming-Merlebach.

Franjo Pavalec, 17 rue de Sospel, 06300 Nice. (Tel. 93/56 66 01).

NEMĀIJA

Dr. Janez ZdeŹar, 8 M¼nchen 2, Schubertstr. 2-I. (Tel. 089 - 53 64 53).

Anton Źtekl, 1 Berlin 61, MethfesselstraÙe 43, Kolpinghaus. (Tel. 030

- 785 30 91 do 93), in 1 Berlin, KolonnenstraÙe 40. (Tel. 030 - 784 84 34).

Ivan Ifko, 43 Essen 12, Bausemshorst 2. (Tel. 0201 - 34 40 45).

Pavel UrŹiĉ, 42 Oberhausen 11, Oskarstr. 29. (Tel. 0208-64 09 76).

Martin Mlakar, 5657 Haan 1, Hochdahler Str. 14. (Tel. 02129 - 13 92).

Vladimir Jereb, 6 Frankfurt 70, Holbeinstr. 70. (Tel. 0611 - 63 65 48).

Stanko GajŹek, 68 Mannheim 1, A 4, 2. (Tel. 0621 - 28 5 00).

Ciril Turk, 7 Stuttgart 1, Stafflenbergstr. 64. (Tel. 0711 - 23 28 91).

Janez DemŹar, 7417 Pfullingen, Burgstr. 7. (Tel. 07121 - 7 75 25).

Dr. Franc Felc, 798 Ravensburg, Raueneeggstr. 13. (Tel. 0751 - 2 20 00).

Vili Stegu, 8070 Ingolstadt, Hohe Schulstr. 3 1/2. (Tel. 0841 - 3 44 74).

JoŹe Bucik, 89 Augsburg 22, (G¼ggingen), Klausenberg 7 c.

(Tel. 0821 - 9 79 13).

P. Janez Sodja, 8 M¼nchen 80, R¼ntgenstr. 5. (Tel. 089 - 98 19 90).

Dr. Branko Rozman, 8 M¼nchen 2, Schubertstr. 2-I. (Tel. 089 - 53 64 53).

Marijan Beĉan, 8 M¼nchen 2, Schubertstr. 2-I. (Tel. 089 - 53 64 53).

NIZOZEMSKA

Vinko Źakelj, Guill. Lambert laan 36, B-3640 Eisden.

(Tel. 011/76 22 01) Belgie.

ŹVEDSKA

JoŹe Drolc, Parkgatan 14, 41138 G¼teborg. (Tel. 031 - 49 53 68).

JoŹe Bratkoviĉ, Gamla Nissastigen 65, 31300 Oskarstr¼m.

ŹVICA

P. Fidelis Kraner, Schaffhauserstr. 466, CH-8052 Z¼rich.

(Tel. 01/301 31 32; zasebno: 01/301 44 15).

P. Damijan Frlan, Kapuzinerstr. 18, CH-4500 Solothurn.

(Tel. 065 - 22 71 33).